

VÌ NHÀ NƯỚC PHÁP QUYỀN XHCN VIỆT NAM!

Pháp luật

CƠ QUAN CỦA BỘ TƯ PHÁP VIỆT NAM

SỐ 54
(9.594)
23/2/2025

XUẤT BẢN TỪ NĂM 1985

CHỦ NHẬT

<https://baophapluat.vn>

Hành trình Netzero ở Việt Nam

• Nguồn: vda.org.vn

Trang: 2+3+4+5+6+7+8

PHÁT HÀNH CHỦ NHẬT HÀNG TUẦN TRÊN TOÀN QUỐC - GIÁ: 7.300Đ

Thí điểm một số cơ chế, chính sách đặc thù

Dự thảo Nghị quyết của Quốc hội thí điểm một số chính sách để tháo gỡ vướng mắc trong hoạt động KH, CN & ĐMST có 4 chương và 19 điều, bao gồm hai nội dung liên quan đến hoạt động KH, CN, ĐMST và chuyển đổi số (CĐS) quốc gia. Nghị quyết được xây dựng và ban hành nhằm thí điểm một số cơ chế, chính sách đặc thù để tháo gỡ vướng mắc trong hoạt động KH, CN, ĐMST & CĐS quốc gia để KH, CN, ĐMST & CĐS thực sự trở thành động lực để hoàn thành công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Quan điểm xây dựng Nghị quyết là thể chế hóa đầy đủ, kịp thời đường lối, chủ trương của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước về KH, CN, ĐMST & CĐS, đặc biệt là Nghị quyết số 57-NQ/TW của Bộ Chính trị; đẩy mạnh phân cấp, phân quyền, đơn giản hóa thủ tục hành chính trong quản lý nhà nước về KH, CN, ĐMST & CĐS. Đơn giản hóa quy trình, thủ tục, đẩy mạnh chuyển đổi số trong các hoạt động nghiên cứu khoa học, phát triển công nghệ và ĐMST, nhất là trong hoạt động quản lý nhà nước; nâng cao tính minh bạch, đạo đức và liêm chính trong hoạt động KH & CN; bảo đảm KH, CN, ĐMST & CĐS quốc gia là đột phá, là một trong những động lực quan trọng nhất để phát triển kinh tế - xã hội; bảo đảm tính khả thi, hiệu quả của các chính sách về KH, CN, ĐMST & CĐS; tạo điều kiện thuận lợi cho cá nhân, tổ chức tham gia hoạt động KH, CN, ĐMST & CĐS.

Nghị quyết quy định về thí điểm một số cơ chế, chính sách tháo gỡ chi tiêu tài chính từ ngân sách nhà nước, hoạt động của tổ chức và nhân lực trong tổ chức KH & CN công lập, thúc đẩy thương mại hóa kết quả nghiên cứu và hoạt động KH & CN trong doanh nghiệp, công nghệ chiến lược; cơ chế, chính sách đặc thù về đầu tư, đầu thầu, tài chính và thử nghiệm có kiểm soát cho chuyên đổi số quốc gia, phát triển hạ tầng số, công nghiệp công nghệ số chiến lược để tháo gỡ vướng mắc, tạo cơ chế, chính sách vượt trội trong hoạt động KH, CN, ĐMST & CĐS quốc gia.

Trước khi thảo luận tại tổ, Bộ trưởng Bộ Thông tin và Truyền thông Nguyễn Mạnh Hùng thừa ủy quyền của Thủ tướng Chính phủ trình bày Tờ trình dự thảo Nghị quyết của Quốc hội thí điểm một số chính sách để tháo gỡ vướng mắc trong hoạt động KH, CN, ĐMST. Theo Bộ trưởng, trong bối cảnh KH, CN, ĐMST & CĐS quốc gia đóng vai trò then chốt cho sự phát triển kinh tế - xã hội, việc hoàn thiện hệ thống pháp luật nhằm thúc đẩy lĩnh vực này là yêu cầu cấp thiết. Nghị quyết của Quốc hội sẽ thể chế hóa chủ trương, đường lối của Đảng, đồng bộ hóa các quy định pháp luật, tháo gỡ vướng mắc, tạo hành lang pháp lý thuận lợi thúc đẩy phát triển KH, CN, ĐMST & CĐS quốc gia.

Khẩn trương đưa Nghị quyết 57 vào cuộc sống

● Ảnh minh họa. (Nguồn: VGP)

“Trong bối cảnh yêu cầu phát triển khoa học và công nghệ ngày càng cấp thiết, những rào cản pháp lý cần được tháo gỡ, các luật và nghị quyết ban hành cần rõ ràng, tạo ra sự minh bạch và trật tự, từ đó huy động sự tham gia của toàn xã hội theo một chỉ hướng thống nhất”, Tổng Bí thư Tô Lâm đã nhấn mạnh trong phiên thảo luận tổ dự thảo Nghị quyết của Quốc hội thí điểm một số chính sách để tháo gỡ vướng mắc trong hoạt động khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo (KH, CN & ĐMST) tại Đoàn đại biểu Quốc hội TP Hà Nội.

Huy động sự tham gia của toàn xã hội theo một chỉ hướng thống nhất

Tại phiên thảo luận, Tổng Bí thư Tô Lâm cho biết, đây là nghị quyết rất quan trọng, góp phần thể chế hóa Nghị quyết số 57-NQ/TW của Trung ương về đột phá phát triển KH, CN, ĐMST & CĐS quốc gia. Tuy nhiên, để Nghị quyết này thực sự đi vào cuộc sống, chúng ta đang đối diện với rất nhiều khó khăn, đặc biệt là những vướng mắc liên quan đến hệ thống luật pháp hiện hành. Một số luật quan trọng, trong đó có Luật KH & CN cần được sửa đổi để tạo điều kiện thực hiện Nghị quyết một cách hiệu quả. Theo lộ trình, những sửa đổi này nhanh nhất cũng phải đến cuối năm 2025 mới hoàn thành. Điều này đồng nghĩa với việc trong cả năm 2025, chúng ta không thể triển khai được Nghị quyết 57-NQ/TW một cách trọn vẹn hoặc nếu có triển khai thì cũng không đạt được hiệu quả thực sự. Vì vậy, phải có văn bản khẩn trương đưa Nghị quyết 57-NQ/TW vào cuộc sống.

Theo Tổng Bí thư, phạm vi của Nghị quyết bao gồm những vấn đề rất lớn, với mục tiêu quan trọng nhất là tháo gỡ hàng loạt khó khăn hiện hữu trong hoạt động KH & CN. Khó khăn xuất phát từ chính các quy định của chúng ta.

Đây là bài học cho thấy thể chế đang là điểm nghẽn, nếu không tháo gỡ thì chính sách sẽ không thể đi vào cuộc sống. Vướng mắc lớn nhất hiện nay nằm ở quy định của Luật Đầu thầu. Việc phát triển KH & CN nhưng vẫn áp dụng đấu thầu sẽ dẫn đến tình trạng “tìm mua đồ giả, đồ rở nhất, vì đấu thầu không khuyến khích mua thiết bị đất tiên”. Điều này có nguy cơ biến Việt Nam thành bãi rác công nghệ, trở thành nơi tiếp nhận các công nghệ lạc hậu của thế giới.

Tổng Bí thư Tô Lâm chỉ ra rằng, việc phát triển KH & CN đang gặp vướng mắc do các quy định liên quan đến đầu tư công, đầu tư tư và hợp tác công - tư. Những quy định hiện hành đang tạo ra nhiều rào cản, gây khó khăn cho quá trình triển khai và ứng dụng các thành tựu KH & CN vào thực tiễn.

Theo Tổng Bí thư, chính sách thuế cũng cần được điều chỉnh theo hướng khuyến khích sản xuất, kinh doanh. Thực tế, khi Chính phủ áp dụng chính sách miễn giảm thuế đã giúp tăng nguồn thu cho Nhà nước. Chính sách thuế cần linh hoạt, không chỉ tập trung vào việc tăng thu trực tiếp mà còn phải tạo động lực cho nền kinh tế phát triển. Tương tự, việc giảm lãi suất cũng có thể giúp ngân hàng thu được nhiều hơn. Nếu lãi suất quá cao, người dân

không vay vốn, không đầu tư sản xuất, dẫn đến nền kinh tế trì trệ. Ngược lại, khi lãi suất giảm, nhiều người có cơ hội kinh doanh, tạo ra lợi nhuận, từ đó ngân hàng cũng có thể cho vay nhiều hơn và thu được lợi ích lớn hơn.

Đối với Luật Doanh nghiệp, cần có các quy định khuyến khích doanh nghiệp gắn kết với KH & CN. Trường đại học, viện nghiên cứu phải có sự liên kết chặt chẽ với doanh nghiệp để ứng dụng kết quả nghiên cứu vào thực tế. Tuy nhiên, hiện nay, nhiều mô hình hợp tác chưa có trong luật nên không thể triển khai. Đây là một hạn chế lớn cần được tháo gỡ.

Nhấn mạnh lại mục tiêu là phải khuyến khích phát triển chứ không phải là chỉ tháo gỡ, Tổng Bí thư nêu rõ, còn rất nhiều việc chúng ta cần đầu tư và phải có thời gian. KH & CN là “miền đất hoang vu” cần khai thác, có sự mạo hiểm, rủi ro, chứ không phải đường rộng thênh thang ai cũng có thể đến được; nếu để chờ đầy đủ điều kiện thì rất khó. Trong bối cảnh yêu cầu phát triển KH & CN ngày càng cấp thiết, những rào cản pháp lý cần được tháo gỡ. Các luật và nghị quyết cần được ban hành rõ ràng, tạo ra sự minh bạch và trật tự, từ đó huy động sự tham gia của toàn xã hội theo một chỉ hướng thống nhất. Tổng Bí thư chỉ rõ, cần tiếp

tục sửa đổi các luật, trước mắt là Luật KH & CN và các luật có liên quan, tiến hành đồng bộ và sát với thực tiễn. Phải đổi mới tư duy, cách làm, nhìn thẳng vào vấn đề của thực tiễn để có cách tháo gỡ.

Trước đó, tại Hội nghị phát triển KH, CN & ĐMST và nhân lực chất lượng cao thúc đẩy tăng trưởng kinh tế ngày 11/2/2025, Bộ trưởng Bộ KH & CN Huỳnh Thành Đạt cho biết, Bộ KH & CN đã xây dựng, hoàn thiện dự thảo Nghị quyết của Quốc hội về thí điểm một số chính sách mới để tháo gỡ ngay các vướng mắc, khó khăn trong hoạt động KH, CN & ĐMST, trình Quốc hội thông qua tại Kỳ họp bất thường thứ 9, Quốc hội khóa XV...

Ông Huỳnh Thành Đạt cũng cho biết, Bộ KH & CN sẽ đẩy nhanh tiến độ thí điểm các chính sách đặc thù đối với hoạt động KH, CN & ĐMST tại các địa phương như Hà Nội, TP Hồ Chí Minh, Đà Nẵng, đây là những địa phương đã có đầy đủ cơ chế, chính sách, có tiềm năng, lợi thế phát triển nổi trội so với các địa phương khác, vì vậy đề nghị các địa phương đẩy nhanh tiến độ triển khai, thí điểm các chính sách đặc thù đã được phê duyệt.

Khi các cơ chế, chính sách đặc thù, tháo gỡ “điểm nghẽn” được thí điểm thành công tại các địa phương nêu trên sẽ là tiền đề để nhân rộng mô hình triển khai cho các tỉnh, thành phố trên cả nước.

Theo Bộ KH & CN, một số chính sách mới đáng chú ý được đề cập đến trong dự thảo Nghị quyết Quốc hội về thí điểm một số chính sách để tháo gỡ vướng mắc trong hoạt động KH, CN & ĐMST, đó là: quy định về cơ chế tự chủ của tổ chức nghiên cứu KH & CN theo hướng giao quyền tự chủ, tự chịu trách nhiệm về tổ chức, cán bộ, tài chính, chuyên môn; được sử dụng ngân sách nhà nước thuê chuyên gia, sử dụng tài sản hữu hình và trí tuệ để liên kết, hợp tác KH & CN với các tổ chức, doanh nghiệp. Đồng thời, quy định cho phép các tổ chức nghiên cứu, nhà khoa học thành lập và tham gia điều hành doanh nghiệp dựa trên kết quả nghiên cứu.

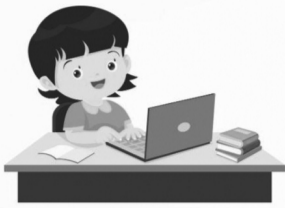
Quy định miễn thị thực và miễn giấy phép lao động đối với người lao động nước ngoài làm việc tại Việt Nam trong trường hợp thực hiện nhiệm vụ KH & CN trong lĩnh vực công nghệ cao, nhiệm vụ KH & CN đặc biệt mà các chuyên gia Việt Nam và các chuyên gia nước ngoài hiện đang ở Việt Nam không thực hiện được.

Liên quan đến đầu thầu, quy định các trường hợp khi mua sắm hàng hóa trong quá trình thực hiện nhiệm vụ KH & CN không phải áp dụng quy trình, thủ tục theo quy định của Luật Đầu thầu. Quy định cơ chế tổ chức chủ trì nhiệm vụ KH & CN sử dụng ngân sách nhà nước có quyền quản lý, sử dụng, quyền sở hữu kết quả của nhiệm vụ đề thương mại hóa trừ một số trường hợp đặc biệt.

Bổ sung loại hình thu nhập được miễn thuế bao gồm thu nhập từ việc thực hiện nhiệm vụ KH & CN sử dụng ngân sách nhà nước...

NGUYỆT THƯƠNG

Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính nhấn mạnh, phát triển KH, CN & ĐMST, chuyển đổi số và đào tạo nhân lực chất lượng cao là yêu cầu khách quan, lựa chọn chiến lược, ưu tiên hàng đầu cho sự phát triển đất nước. Thủ tướng đề nghị rà soát lại ở tất cả các cấp, các ngành, các viện, trường, doanh nghiệp về những “nút thắt”, vướng mắc về mặt thể chế, cơ chế, chính sách để tiếp tục hoàn thiện, sửa đổi, bổ sung kịp thời, hiệu quả, nhất là từ thực tế hoạt động của các đơn vị; công việc này phải làm trong quý I và quý II năm 2025. Cùng với đó, phải đẩy mạnh phát triển hạ tầng, trong đó có hạ tầng số, hạ tầng công nghệ thông tin, hạ tầng giao thông, hạ tầng cho cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, hạ tầng năng lượng, hạ tầng y tế, giáo dục, xã hội, thể thao, hạ tầng văn hóa, công nghiệp văn hóa, giải trí...

Bảo vệ trẻ em trên không gian mạng

Trẻ em có quyền được bảo vệ, tiếp cận thông tin, tham gia hoạt động xã hội, vui chơi, giải trí, giữ bí mật cá nhân, đời sống riêng tư và các quyền khác khi tham gia trên không gian mạng.

Kiểm soát nội dung thông tin trên hệ thống thông tin không gây nguy hại cho trẻ em, xâm phạm đến trẻ em, quyền trẻ em; ngăn chặn việc chia sẻ và xóa bỏ thông tin có nội dung gây nguy hại cho trẻ em, xâm phạm đến trẻ em, quyền trẻ em; kịp thời thông báo, phối hợp với lực lượng chuyên trách bảo vệ an ninh mạng thuộc Bộ Công an để xử lý.

Cơ quan, tổ chức, cá nhân tham gia hoạt động trên không gian mạng có trách nhiệm phối hợp với cơ quan có thẩm quyền trong bảo đảm quyền của trẻ em trên không gian mạng, ngăn chặn thông tin có nội dung gây nguy hại cho trẻ em theo quy định của Luật này và pháp luật về trẻ em.

Cơ quan, tổ chức, cha mẹ, giáo viên, người chăm sóc trẻ em và cá nhân khác liên quan có trách nhiệm bảo đảm quyền của trẻ em, bảo vệ trẻ em khi tham gia không gian mạng theo quy định của pháp luật về trẻ em.

Lực lượng chuyên trách bảo vệ an ninh mạng và các cơ quan chức năng có trách nhiệm áp dụng biện pháp để phòng ngừa, phát hiện, ngăn chặn, xử lý nghiêm minh vi sử dụng không gian mạng gây nguy hại cho trẻ em, xâm phạm đến trẻ em, quyền trẻ em.

BẢO VỆ TRẺ EM TRÊN KHÔNG GIAN MẠNG:

Ken chặt “lưới an toàn”

Nguồn: mic.gov.vn

Hình minh họa: ST

Một trong những vấn đề nổi cộm trong năm 2024 là sự gia tăng của tội phạm lợi dụng mạng xã hội để xâm hại trẻ em. Toàn quốc ghi nhận 381 vụ việc, tăng 13% so với cùng kỳ năm 2023.

Nhiều vụ livestream khiêu dâm với trẻ dưới 16 tuổi

Đầu tháng 5/2024, Công an thành phố Lai Châu, tỉnh Lai Châu phát hiện một số đối tượng (có người Trung Quốc) có hành vi tổ chức livestream (phát trực tiếp) hoạt động khiêu dâm, truyền bá văn hóa phẩm đồi trụy và sử dụng người dưới 16 tuổi vào mục đích khiêu dâm để thu lợi bất chính qua ứng dụng QQLive (một ứng dụng mạng xã hội của Trung Quốc). Nhận định đây là hoạt động tội phạm truyền bá văn hóa phẩm đồi trụy xuyên quốc gia trên không gian mạng, Ban Giám đốc Công an Lai Châu cho xác lập Chuyên án trình sát 0524V. Sau 5 ngày xác minh, vào 20 giờ 20 phút ngày 27/5/2024, Công an thành phố Lai Châu chủ trì phối hợp các phòng chức năng, Công an tỉnh Lai Châu đột kích vào tầng 5, khách sạn Bảo An (tổ 12, phường Đoàn Kết, thành phố Lai Châu) bắt quả tang tại phòng 501 nhóm 9 đối tượng nam, nữ đang có hành vi khiêu dâm phát trực tiếp trên ứng dụng QQLive (trong 9 đối tượng có một bé gái 14 tuổi, đang mang thai).

Ngày 10/4/2024, Phạm Huỳnh Nhật Vi, 21 tuổi, bị khởi tố với cáo buộc bắt cóc 2 bé gái trên phố đi bộ Nguyễn Huệ, TP HCM đưa về căn hộ cao cấp của mình để quay video khiêu dâm gửi cho người nước ngoài. Theo cơ quan điều tra, Vi khai đưa 2 bé gái 3 và 7 tuổi về nhà “để nuôi” nhưng có nhiều chứng cứ cho thấy mục đích của bị can là quay video mang tính chất khiêu dâm, gửi ra nước ngoài cho những kẻ áu dâm. Tại căn hộ tại chung cư Saigon Pearl, quận Bình Thạnh, do một người đàn ông nước ngoài vừa thuê cho Vi ở, công an phát hiện nhiều video mang tính khiêu dâm, được đặt hàng từ phía nước ngoài...

Theo dõi vụ việc của Phạm Huỳnh Nhật Vi, Tiến sĩ, Luật sư Đặng Văn Cường, Ủy viên Ban Chấp hành Hội Bảo vệ quyền trẻ em Việt Nam trao đổi với truyền thông cho biết: “Bộ luật Hình sự có quy định về Tội sử dụng người dưới 16 tuổi (trẻ em) vào mục đích khiêu dâm, Tội chiếm đoạt người dưới 16 tuổi. Tuy nhiên, người thực hiện liền một lúc cả 2 hành vi này thì “xưa nay hiếm”. Đây là hành vi hết sức nguy hiểm cho xã hội, là hình thức phạm tội mới, nguy hiểm, thể hiện ý thức coi thường pháp luật nên cần phải xử lý nghiêm minh để răn đe, phòng ngừa chung cho xã hội”.

Thượng tá Trịnh Kim Vân - nguyên Điều tra viên cao cấp, Công an Hà Nội đánh giá việc lợi dụng, biến trẻ em thành công cụ trực lợi là hành vi đáng lên án. Trả lời báo chí sau vụ việc ở Lai Châu, theo ông, việc Công an thành phố Lai Châu điều tra, khám phá vụ án này là một thành công lớn. Nếu không làm tốt công tác nghiệp vụ và tổ chức truy bắt ngay với loại tội phạm công nghệ cao thì chúng chỉ trong tích tắc đã xóa hết dấu vết. Sự phát triển của Internet bên cạnh mặt tích cực là đem nhiều lợi ích cho con người nhưng ngược lại cũng là mảnh đất màu mỡ cho các loại tội phạm sử dụng công nghệ cao. Loại tội phạm này luôn biết cách khai thác các mảng tối cho chúng sử dụng, mục đích chính của nhóm tội phạm là trực lợi, là kiếm tiền, điển hình là các hành vi lừa đảo, khủng bố, cờ bạc... Vì vậy, việc triệt phá các chuyên án liên quan loại tội phạm này đòi hỏi người chỉ huy và các chiến sĩ tham gia chuyên án phải giỏi nghiệp vụ chuyên môn và có tính kỷ luật cao. Có như vậy thì công tác khám phá chuyên án mới đạt đc thành công, thắng lợi. Để hạn chế loại

tội phạm này cần có sự vào cuộc của các ban, ngành, đoàn thể và các cơ quan truyền thông, tuyên truyền những thủ đoạn của loại tội phạm sử dụng công nghệ cao vào những mục đích xấu. Bên cạnh đó, nhà trường và gia đình cần có những buổi tọa đàm cho các cháu biết đề cảnh giác và qua đó tố cáo những hành vi phạm tội của chúng, theo Thượng tá Trịnh Kim Vân.

Tiềm ẩn nhiều diễn biến phức tạp

Theo Bộ Công an, năm 2024, toàn quốc đã khởi tố 2.361 vụ án xâm hại trẻ em, với 2.931 đối tượng bị xử lý. Trong đó, các vụ xâm hại tình dục trẻ em chiếm tỷ lệ cao nhất, với 1.927 vụ, liên quan đến 2.106 đối tượng và 1.960 nạn nhân. So với năm 2023, số vụ án đã giảm 5,5%, cho thấy hiệu quả của các biện pháp phòng ngừa và xử lý nghiêm minh của lực lượng chức năng. Tuy nhiên, tình hình xâm hại trẻ em vẫn tiềm ẩn nhiều diễn biến phức tạp. Đáng chú ý là các vụ việc xảy ra trong gia đình hoặc do người quen biết gây ra, chiếm hơn 60% số vụ. Nổi lên là các vụ việc trẻ em bị bạo lực, bạo hành do người trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng tại cơ sở bảo trợ, cơ sở chăm sóc, nuôi dưỡng trẻ em (có giấy phép và không giấy phép) với số lượng trẻ em được chăm sóc vượt quá số lượng quy định (nhức nhối nhất là vụ bạo hành trẻ em tại Mái ấm Hoa Hồng, quận 12, TP HCM, đã khởi tố vụ án, khởi tố 2 bị can và hỗ trợ chăm sóc 86 trẻ em dưới 6 tuổi).

Một trong những vấn đề nổi cộm trong năm 2024 là sự gia tăng của tội phạm lợi dụng mạng xã hội để xâm hại trẻ em. Toàn quốc ghi nhận 381 vụ việc, tăng 13% so với cùng kỳ năm 2023, điển hình là vụ việc tại

tỉnh Lai Châu nói trên. Ngoài ra, tội phạm mua bán người dưới 16 tuổi vẫn xảy ra 20 vụ, 75 đối tượng, xâm hại 53 trẻ em, chiếm 0,8% số vụ; phát hiện vụ việc tổ chức mang thai hộ vì mục đích thương mại.

Theo Bộ LĐ-TB&XH, năm 2024 cũng là năm đánh dấu bước tiến quan trọng trong công tác phòng ngừa, điều tra và xử lý tội phạm xâm hại trẻ em. Đầu năm, tại cuộc họp triển khai nhiệm vụ năm 2024, Phó Thủ tướng Chính phủ Trần Hồng Hà, Chủ tịch Ủy ban Quốc gia về trẻ em đã chỉ đạo: “Cần hành động mạnh mẽ, triệt để, hiệu quả hơn để bảo vệ trẻ em”. Theo đó, các Bộ, ngành, địa phương và toàn xã hội cần quán triệt, nhận thức đúng đắn về công tác chăm sóc, bảo vệ trẻ em; cần tạo chuyên biến thực sự đối với những vấn đề, tồn tại trong công tác trẻ em như: Xâm hại, bạo lực học đường, tai nạn thương tích, an toàn trên không gian mạng, sử dụng chất kích thích...

Phó Thủ tướng cũng ký ban hành Chỉ thị 02/CT-TTg ngày 26/1/2024 về tăng cường công tác phối hợp giữa nhà trường, gia đình và xã hội trong phòng, chống bạo lực học đường, phòng ngừa tội phạm và tệ nạn xã hội trong học sinh, sinh viên. Phó Thủ tướng Lê Thành Long đã ký Quyết định số 1183/QĐ-TTg ngày 14/10/2024 ban hành Kế hoạch triển khai thực hiện Chỉ thị số 28-CT/TW ngày 25/12/2023 của Bộ Chính trị về Tăng cường công tác chăm sóc, giáo dục và bảo vệ trẻ em đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc. Kế hoạch đưa ra 4 nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm: nâng cao nhận thức, ý thức trách nhiệm và hành động về chăm sóc, giáo dục và bảo vệ trẻ em; tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo đối với công tác chăm sóc, giáo dục và bảo vệ trẻ em; lực lượng công an các cấp đã chủ động nắm bắt tình hình, phát hiện và xử lý kịp thời nhiều vụ án liên quan đến xâm hại trẻ em, góp phần tạo niềm tin vào sự nghiêm minh của pháp luật, răn đe các hành vi vi phạm, bảo vệ quyền lợi và tương lai của thế hệ trẻ.

Một trong những yếu tố then chốt giúp công tác phòng, chống xâm hại trẻ em đạt hiệu quả cao là việc hoàn thiện hệ thống pháp luật. Năm 2024, Quốc hội đã thông qua Luật Phòng, chống mua bán người (sửa đổi) và Luật Tư pháp người chưa thành niên. Phiên họp giả định Quốc hội trẻ em lần thứ II là một sáng kiến quan trọng, giúp trẻ em có cơ hội tham gia thảo luận các vấn đề liên quan đến chính các em...

Tuy nhiên, theo đánh giá của Bộ Công an, mặc dù đạt nhiều kết quả tích cực, công tác phòng ngừa và xử lý tội phạm xâm hại trẻ em vẫn đối mặt với không ít thách thức, đặc biệt là tình trạng lợi dụng mạng xã hội để xâm hại trẻ em. Năm 2025, ngành Công an sẽ triển khai mạnh mẽ công tác phòng, chống xâm hại trẻ em trên không gian mạng theo Quyết định 830/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt “Chương trình bảo vệ và hỗ trợ trẻ em tương tác lành mạnh, sáng tạo trên môi trường mạng giai đoạn 2021 - 2025”; kết nối và huy động chuyên gia công nghệ tin học, tình nguyện viên mạng lưới ứng cứu trẻ em trên không gian mạng; bóc gỡ, cảnh báo tin, bài, trang web nội dung xấu ảnh hưởng đến trẻ em, kịp thời thông tin vụ việc xâm hại trẻ em.

Bên cạnh đó, Quy chế phối hợp liên Bộ số 01/QCPH giữa Bộ LĐ-TB&XH, Bộ GD&ĐT, Bộ Công an, Bộ NN&PTNT, Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam, Liên minh Hợp tác xã Việt Nam, Liên đoàn Thương mại và Công nghiệp Việt Nam về phòng ngừa, giảm thiểu trẻ em lao động trái quy định của pháp luật giai đoạn 2024 - 2025, định hướng đến năm 2030 cũng tiếp tục được triển khai mạnh mẽ, góp phần ngăn chặn tình trạng trẻ em bị lợi dụng, bóc lột, đặc biệt là trong các ngành nghề có nguy cơ cao như lao động nặng nhọc, độc hại. HỒNG MINH

Bảo vệ trẻ em trên môi trường mạng là vấn đề được rất nhiều quốc gia quan tâm. Từ ngày 31/3/2025, Singapore sẽ triển khai Bộ quy tắc mới yêu cầu các cửa hàng ứng dụng phải kiểm tra độ tuổi của người dùng trước khi họ tải xuống các ứng dụng dành cho người lớn. Quy định này nhằm bảo vệ trẻ em khỏi các nội dung độc hại như nội dung khiêu dâm, bạo lực, hoặc liên quan đến tự làm hại bản thân và bắt nạt trên mạng. Các cửa hàng ứng

dụng cũng phải có tiêu chuẩn cộng đồng rõ ràng và đảm bảo thực thi nghiêm ngặt đối với các nhà phát triển ứng dụng.

Tại Việt Nam, tháng 12/2024, Cục An toàn thông tin đã cập nhật và ban hành “Bộ cẩm nang bảo vệ trẻ em trên không gian mạng”. Bộ cẩm nang này là một giải pháp quan trọng, nhằm triển khai Chương trình “Bảo vệ và hỗ trợ trẻ em tương tác lành mạnh, sáng tạo trên môi trường mạng giai đoạn 2021 - 2025”.

Phiên bản mới không chỉ cập nhật những rủi ro trên môi trường mạng đối với trẻ em mà còn cung cấp các công cụ, giải pháp thiết thực, giúp trẻ tự bảo vệ bản thân và hỗ trợ phụ huynh đồng hành cùng con an toàn trên Internet. Các phụ huynh, giáo viên và những người quan tâm có thể xem phiên bản mới Bộ cẩm nang này tại mục tài liệu trên trang web của Mạng lưới ứng cứu, bảo vệ trẻ em trên môi trường mạng tại địa chỉ <https://vn-cop.vn/>.

HÀNH TRÌNH NET ZERO Ở VIỆT NAM

ĐỘT PHÁ PHÁT TRIỂN KHOA HỌC CÔNG NGHỆ VÀ ĐỔI MỚI SÁNG TẠO:

“Đòn bẩy” chính sách để Việt Nam đạt mục tiêu Net Zero

● Mục tiêu Net Zero là cam kết chính trị của các quốc gia nhằm thể hiện quyết tâm và hành động cùng chung tay hạn chế tác động của biến đổi khí hậu, bảo vệ hành tinh. (Ảnh: Liên hợp quốc)

Việt Nam đang bước vào giai đoạn chuyển đổi mạnh mẽ với các mục tiêu phát triển bền vững, trong đó hướng tới mục tiêu Net Zero vào năm 2050 không chỉ là cam kết, mà còn là cơ hội để đất nước bứt phá trong kỷ nguyên mới. Với chính sách là “đòn bẩy”, khoa học công nghệ và đổi mới sáng tạo chính là hai trong số những trụ cột dẫn đường, thúc đẩy doanh nghiệp và toàn xã hội ứng dụng công nghệ xanh, sạch, tối ưu hóa tài nguyên, đóng góp vào nền kinh tế tuần hoàn, phát thải carbon thấp, nâng cao năng lực cạnh tranh quốc tế, kiến tạo tương lai bền vững.

Nghị quyết 57: “Bệ phóng” khoa học công nghệ hướng đến Net Zero

Mục tiêu phát thải ròng bằng 0 (Net Zero), theo Tổ chức Liên Chính phủ về Biến đổi Khí hậu (IPCC), là trạng thái mà tổng lượng khí nhà kính (KNK) phát thải vào môi trường được cân bằng với lượng KNK bị loại bỏ. Trong khi đó, “trung hòa carbon” đề cập cụ thể đến việc cân bằng phát thải CO₂. Cả hai khái niệm này đóng vai trò cốt lõi trong các chiến lược giảm phát thải trên toàn cầu. Hơn 100 quốc gia đã cam kết đạt được mục tiêu Net Zero, góp phần vào nỗ lực chung nhằm hạn chế tác động của biến đổi khí hậu và phát triển bền vững. Việt Nam đã cam kết đạt Net Zero vào năm 2050.

Việt Nam đã vạch ra một lộ trình chi tiết để hiện thực hóa cam kết cắt giảm KNK, với các mốc thời gian cụ thể. Năm 2022, Chính phủ công bố danh sách các lĩnh vực bắt buộc thực hiện kiểm kê KNK, tạo nền tảng cho việc giám sát và quản lý phát thải. Giai đoạn 2024 - 2025, công tác kiểm kê KNK được triển khai định kỳ hai năm một lần, với báo cáo đầu tiên dự kiến hoàn thành vào ngày 31/3/2025. Bước sang năm 2026, Việt Nam sẽ áp dụng các biện pháp giảm nhẹ phát thải và thiết lập hạn ngạch phát thải KNK, nhằm kiểm soát chặt chẽ hơn lượng phát thải trong từng lĩnh vực. Đến năm 2027, quá trình báo cáo giảm phát thải sẽ chính thức được thực hiện, đồng thời tín chỉ carbon sẽ được công bố, tạo tiền đề cho sự hình thành thị trường giao dịch carbon tại Việt Nam. Mục tiêu quan trọng vào năm

2030 là đạt trạng thái “trung hòa carbon”, giảm phát thải trong các ngành kinh tế trọng điểm, góp phần đưa nền kinh tế vận hành theo hướng bền vững hơn. Lộ trình này hướng tới cột mốc cuối cùng vào năm 2050, khi Việt Nam đạt mục tiêu phát thải ròng bằng 0 (Net Zero), khẳng định vị thế quốc gia tiên phong trong khu vực về phát triển xanh và bền vững.

Để hỗ trợ doanh nghiệp và các tổ chức thực hiện lộ trình này, Chính phủ Việt Nam đã ban hành hàng loạt quy định và hướng dẫn, bao gồm: Nghị định 06/2022/NĐ-CP quy định về giảm nhẹ phát thải KNK và bảo vệ tầng ozone; Quyết định 13/2024/QĐ-TTg về Danh mục cơ sở phải kiểm kê KNK và báo cáo giảm nhẹ phát thải KNK; Quyết định 2626/QĐ-BTNMT công bố hệ số phát thải phục vụ kiểm kê KNK; Thông tư 38/2023/TT-BCT hướng dẫn đo đạc, báo cáo và thẩm định giảm nhẹ phát thải KNK trong các lĩnh vực công nghiệp; Bộ công cụ IPCC 2006 và 2019: Hướng dẫn quốc tế về lượng hóa và tính toán phát thải KNK...

Thời gian qua, hàng loạt chính sách mới được ban hành, tạo bước tiền đề cho sự đột phá, tăng tốc trong thời điểm quốc gia bước vào “kỷ nguyên vươn mình của dân tộc”. Đáng chú ý, Nghị quyết số 57-NQ/TW ngày 22/12/2024 của Bộ Chính trị đã ghi nhận “phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số đang là yếu tố quyết định phát triển của các quốc gia; là điều kiện tiên quyết, thời cơ tốt nhất để nước ta phát triển giàu mạnh,

● Việt Nam đã vạch ra một lộ trình chi tiết để hiện thực hóa cam kết Net Zero vào năm 2050. (Ảnh: Shutterstock)

hùng cường trong kỷ nguyên mới”. Nghị quyết cũng quán triệt quan điểm chỉ đạo: “Phát triển nhanh và bền vững, từng bước tự chủ về công nghệ, nhất là công nghệ chiến lược; ưu tiên nguồn lực quốc gia đầu tư cho phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số”.

Trong các nhiệm vụ, giải pháp quan trọng, Nghị quyết nêu rõ phải ban hành Chương trình phát triển công nghệ và công nghiệp chiến lược; Quỹ đầu tư phát triển công nghiệp chiến lược (ưu tiên các lĩnh vực quốc phòng, không gian, năng lượng, môi trường, công nghệ sinh học, trí tuệ nhân tạo, vật liệu tiên tiến, bán dẫn, công nghệ lượng tử, robot và tự động hóa...). Đồng thời, chú trọng phát triển hạ tầng năng lượng, nhất là năng lượng mới, năng lượng sạch và bảo đảm an ninh năng lượng cho phát triển khoa học, công nghệ, các ngành công nghiệp chiến lược. Nghị quyết cũng đề ra các cơ chế đào tạo, thu hút và trọng dụng nhân tài trong lĩnh vực khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số. Từ đó, Việt Nam không chỉ nắm bắt cơ hội phát triển nền kinh tế xanh, mà còn từng bước tự chủ về công nghệ, khẳng định vị thế trong chuỗi giá trị toàn cầu, tiến gần hơn tới mục tiêu Net Zero vào năm 2050.

Cần thêm nhiều quyết sách đột phá

Việt Nam đang đứng trước bước ngoặt quan trọng trên hành trình phát triển bền vững, trong đó khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo đóng vai trò nền tảng. Những chính sách đột phá không chỉ thúc đẩy tăng trưởng kinh tế mà còn đặt nền

móng cho một nền kinh tế xanh, nơi công nghệ hiện đại giúp giảm phát thải, tối ưu hóa tài nguyên và bảo vệ hệ sinh thái. Bên cạnh Nghị quyết 57-NQ/TW, Chương trình Khoa học và Công nghệ Net Zero cùng với Kế hoạch chuyển đổi điện than sang năng lượng sạch cũng được đánh giá là hai chính sách đột phá, kịp thời, giúp Việt Nam đến gần mục tiêu phát thải ròng bằng 0 vào năm 2050.

Chương trình Khoa học và Công nghệ Net Zero thể hiện cam kết mạnh mẽ của Chính phủ trong việc thúc đẩy phát triển công nghệ xanh và mô hình kinh tế tuần hoàn. Một trong những trọng tâm của chương trình là nghiên cứu, giải mã và ứng dụng các công nghệ then chốt như thu giữ và lưu trữ carbon, phát triển năng lượng tái tạo, sản xuất sạch hơn và tái chế chất thải công nghiệp... Những công nghệ này không chỉ giúp giảm phát thải KNK mà còn nâng cao hiệu quả sử dụng năng lượng, giảm lãng phí tài nguyên và tạo ra giá trị kinh tế mới. Bên cạnh đó, chương trình đặt trọng tâm vào việc hợp tác với doanh nghiệp, viện nghiên cứu và các tổ chức khoa học - công nghệ, khuyến khích đổi mới sáng tạo để tạo ra các giải pháp thực tiễn. Việc kết nối với các đối tác quốc tế cũng là một yếu tố quan trọng giúp Việt Nam tiếp cận công nghệ tiên tiến, thúc đẩy quá trình chuyển đổi xanh trong toàn bộ nền kinh tế.

Một động thái đáng chú ý nhất gần đây, Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính vừa ký Quyết định số 266/QĐ-TTg ngày 12/02/2025 ban hành Kế hoạch thực hiện Tuyên bố toàn cầu về chuyển đổi điện than sang năng lượng sạch. Đây là chính sách quan trọng nhằm thúc đẩy nhanh hơn quá trình dịch chuyển từ nhiên liệu hóa thạch sang năng lượng tái tạo. Chính phủ đặt mục tiêu tăng cường khai thác tối đa các nguồn năng lượng tái tạo để đảm bảo an ninh năng lượng, giảm phát thải và góp phần vào nỗ lực chống biến đổi khí hậu. Theo lộ trình, đến năm 2030, Việt Nam sẽ nghiên cứu lắp đặt hệ thống thu giữ carbon tại các nhà máy nhiệt điện than sử dụng công nghệ cũ, đồng thời khuyến khích chuyển đổi nhiên liệu từ than sang sinh khối và amoniac. Từ năm 2045, các nguồn điện sạch với tổng công suất tối thiểu 1.160MW sẽ được phát triển để thay thế dần điện than. Đến năm 2050, Việt Nam đặt mục tiêu hoàn toàn không sử dụng nhiên liệu than trong sản xuất điện, thay vào đó là các nguồn năng lượng tái tạo và giải pháp lưu trữ carbon.

Nhìn chung, các chính sách hiện hành đều cho thấy quyết tâm mạnh mẽ của Đảng và Nhà nước trong công cuộc phát triển khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo gắn với định hướng phát triển bền vững của đất nước. Đồng thời, những quyết sách này cũng tạo động lực cho doanh nghiệp và toàn xã hội tham gia vào hành trình giảm phát thải. Cụ thể, doanh nghiệp được khuyến khích áp dụng công nghệ tiết kiệm năng lượng, giảm phát thải KNK, thúc đẩy tái chế, xử lý rác thải, sử dụng nguyên liệu sinh học và phát triển các mô hình kinh tế tuần hoàn nhằm hạn chế tác động tiêu cực lên hệ sinh thái. Đặc biệt, ngành năng lượng cũng đứng trước nhiều cơ hội để đẩy mạnh chuyển đổi xanh, mở rộng đầu tư vào năng lượng tái tạo và công nghệ lưu trữ tiên tiến. Những thay đổi này không chỉ giúp doanh nghiệp tối ưu hóa chi phí vận hành mà còn nâng cao năng lực cạnh tranh trên thị trường quốc tế, nơi các tiêu chuẩn về phát triển bền vững ngày càng khắt khe.

ĐỖ TRANG – XUÂN HOA

HÀNH TRÌNH NET ZERO Ở VIỆT NAM

Chương trình Khoa học và công nghệ (KH&CN) Net Zero là một trong những hành động khẩn trương, kịp thời của Bộ KH&CN trong việc thực hiện chỉ đạo của Đảng, Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ trong việc hình thành ngay một Chương trình KH&CN quốc gia phục vụ trực tiếp mục tiêu đạt mức phát thải ròng bằng 0 vào năm 2050 tại Việt Nam.

Huy động nguồn lực trí tuệ tối đa từ cộng đồng

Trước thềm năm mới 2025, Bộ KH&CN công bố Chương trình Net Zero, hướng đến phát thải ròng bằng 0 vào năm 2050. Với trọng tâm phát triển các giải pháp công nghệ tiên tiến, Chương trình KH&CN Net Zero sẽ hỗ trợ giảm phát thải khí nhà kính, thúc đẩy chuyển đổi xanh và phát triển kinh tế tuần hoàn. Bộ KH&CN cũng kêu gọi sự tham gia của cộng đồng doanh nghiệp, các viện nghiên cứu và trường đại học để cùng đóng góp vào hành trình này, hướng tới một Việt Nam phát triển bền vững, bảo vệ môi trường và nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia.

Tại thời điểm công bố Chương trình, Bộ trưởng Bộ KH&CN Huỳnh Thành Đạt cho biết, theo sự chỉ đạo của Đảng, Chính phủ và Thủ tướng Chính phủ, Bộ KH&CN đã khẩn trương phối hợp với các cơ quan, tổ chức, nhà khoa học, chuyên gia xây dựng và triển khai Chương trình KH&CN cấp quốc gia KC.16/24-30 nhằm phục vụ mục tiêu Net Zero. Đây là hành động cụ thể và kịp thời, thể hiện cam kết mạnh mẽ của Việt Nam trong việc thực hiện các mục tiêu đã cam kết tại Hội nghị COP26.

Chương trình KH&CN Net Zero là nền tảng quan trọng để thúc đẩy các giải pháp đột phá như công nghệ thu giữ và lưu trữ các-bon, giảm phát thải khí nhà kính, chuyển đổi xanh và phát triển kinh tế tuần hoàn. Đây không chỉ là cơ hội cải thiện chất lượng môi trường sống, bảo vệ đa dạng sinh học mà còn là động lực thúc đẩy đổi mới sáng tạo, tạo việc làm trong ngành công nghệ xanh, nâng cao năng lực cạnh tranh của Việt Nam trên trường quốc tế.

Ông Huỳnh Thành Đạt nhấn mạnh, Chương trình không chỉ hướng tới phát triển công nghệ xanh và giảm phát thải khí nhà kính mà còn đóng góp vào tăng trưởng kinh tế bền vững và nâng cao năng lực cạnh tranh của quốc gia.

Cam kết này được khẳng định bởi Tổng Bí thư Tô Lâm trong chuyên công tác Hoa Kỳ vào tháng 9/2024: “Việt Nam đã khẳng định trách nhiệm của mình đối với các cộng đồng của cộng đồng quốc tế bằng những đóng góp tích cực, chủ động. Việt Nam được Liên hợp quốc coi là một trong những quốc gia đi đầu trong việc thực hiện các Mục tiêu Phát triển bền vững. Mặc dù còn nhiều khó khăn, thách thức, Việt Nam cam kết thực hiện mục tiêu phát thải ròng bằng 0 vào năm 2050”.

Chương trình KH&CN Net Zero hướng đến việc tạo ra các giải pháp công nghệ mang tính đột phá, ứng dụng sâu rộng trong nhiều lĩnh vực, từ sản xuất công nghiệp, giao thông, năng lượng tái tạo đến nông nghiệp thông minh. Điều này không chỉ giúp giảm đáng kể phát thải khí nhà

Bước ngoặt phát triển kinh tế xanh

● Toàn cảnh Lễ công bố Chương trình Net Zero. (Ảnh: MOST)

● ĐBSCL hướng đến phát triển kinh tế xanh, ứng phó với biến đổi khí hậu. (Ảnh: CN)

Chương trình hành động cấp quốc gia cho mục tiêu Net Zero

Tại Hội nghị các bên tham gia công ước khung của Liên hợp quốc về biến đổi khí hậu (COP26) vào tháng 11/2021, Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính cùng lãnh đạo của hơn 150 quốc gia đã cam kết đưa mức phát thải ròng bằng 0 vào năm 2050. Hội nghị COP26, cam kết đạt mức phát thải ròng bằng 0 vào năm 2050 đã mở ra một luật chơi mới, nơi các doanh nghiệp không chỉ là những người thực hiện mà còn là những người dẫn đầu trong cuộc chuyển đổi kinh tế. Chính phủ và các tổ chức quốc tế đã đưa ra nhiều chính sách và kế hoạch hành động để thúc đẩy phát triển bền vững, từ đó tạo ra cơ hội và động lực cho các doanh nghiệp.

kính mà còn tạo việc làm mới trong ngành công nghệ xanh, cải thiện chất lượng môi trường sống và bảo vệ đa dạng sinh học.

Theo đó, với tinh thần trách nhiệm và quyết tâm chung tay của cộng đồng KH&CN, doanh nghiệp và các chuyên gia, chúng ta có thể đạt được những bước tiến lớn trong hành trình hướng tới một Việt Nam xanh, bền vững. Chương trình là minh chứng rõ nét cho quyết tâm của Việt Nam trong việc đưa KH&CN trở thành nền tảng cốt lõi để thúc đẩy các mô hình tăng trưởng xanh, đảm bảo phát triển bền vững và chung tay ứng phó với biến đổi khí hậu toàn cầu.

Giới thiệu các mục tiêu và những nội dung chính của Chương trình, ông Nguyễn Hoàng Linh, Vụ trưởng Vụ Đánh giá, Thẩm định và Giám định Công nghệ cho biết: Điểm mới nổi bật của Chương trình là phương pháp triển khai dựa trên “tiếp cận từ mục tiêu”, huy động tối đa nguồn lực và trí tuệ từ cộng đồng doanh nghiệp, viện nghiên cứu, trường đại học và các cơ quan nhà nước để giải quyết những mục tiêu quốc gia cụ thể. Chương trình này không chỉ song

hành cùng các chương trình quốc gia hiện có mà còn tập trung vào các giải pháp KH&CN đột phá, đặc biệt là công nghệ xanh và giảm phát thải khí nhà kính, nhằm thực hiện chỉ đạo của Đảng, Chính phủ và Thủ tướng Chính phủ về xây dựng một chương trình quốc gia phục vụ mục tiêu đạt mức phát thải ròng bằng 0 vào năm 2050.

Tập trung vào cam kết quốc gia và các giải pháp thực tế

Chia sẻ về kế hoạch triển khai Chương trình, ông Đào Ngọc Chiến, Giám đốc Văn phòng các chương trình trọng điểm cấp Nhà nước bày tỏ, việc tổ chức thực hiện Chương trình sẽ tuân theo một mô hình quản lý khoa học, đảm bảo sự tham gia hiệu quả của các nhà khoa học, tổ chức nghiên cứu và doanh nghiệp. Ông cũng đưa ra các điều kiện để tham gia thực hiện nhiệm vụ KH&CN thuộc Chương trình, bao gồm các quy định pháp lý liên quan.

Chương trình này sẽ song hành cùng với các Chương trình KH&CN quốc gia khác đã và đang thực hiện để chung tay thúc đẩy các giải pháp KH&CN, đặc biệt

là hướng tới công nghệ xanh, công nghệ giảm phát thải khí nhà kính, góp phần thực hiện cam kết của Việt Nam tại Hội nghị thượng đỉnh về biến đổi khí hậu của Liên hợp quốc năm 2021 (COP26).

Thứ trưởng Bộ KH&CN Hoàng Minh nhấn mạnh tầm quan trọng của Chương trình trong việc triển khai các giải pháp KH&CN để giảm phát thải khí nhà kính. Chương trình có vai trò then chốt trong việc tạo ra sự thay đổi toàn diện về chính sách và hoạt động phát triển kinh tế - xã hội của đất nước.

Theo Thứ trưởng, mục tiêu phát thải ròng bằng 0 đòi hỏi sự hợp tác chặt chẽ giữa các cơ quan nhà nước, doanh nghiệp trong nước và quốc tế, cùng sự tham gia của các trường đại học, viện nghiên cứu và các tổ chức khoa học. Một trong những điểm nhấn quan trọng của Chương trình là cần đảm bảo sự phối hợp nhịp nhàng giữa các lĩnh vực từ lý luận, chính sách, đến các giải pháp kỹ thuật, công nghệ.

Thứ trưởng Hoàng Minh cho biết, một trong những nhiệm vụ quan trọng của Chương trình không chỉ là giảm phát thải mà còn đảm bảo không làm tăng chi phí cho doanh nghiệp, không gây khó khăn cho quá trình phát triển sản xuất và nâng suất lao động.

PGS.TS. Đỗ Văn Mạnh, Chủ nhiệm Chương trình, đã giới thiệu chi tiết các giải pháp KH&CN hỗ trợ Việt Nam đạt mục tiêu phát thải ròng bằng 0. Ông nhấn mạnh, Chương trình tập trung vào nghiên cứu, phát triển và ứng dụng các công nghệ xanh, công nghệ thu hồi và lưu trữ carbon, cũng như các giải pháp quản lý, kỹ thuật tiên tiến trong các ngành công nghiệp chủ chốt như giao thông, xây dựng, nông nghiệp và năng lượng. Một trong những mục tiêu quan trọng là phát triển các mô hình kinh tế xã hội xanh, tuần hoàn và các-bon thấp, kết hợp với việc nâng cao chất lượng nguồn nhân lực để đáp ứng yêu cầu của một nền kinh tế phát triển bền vững.

PGS.TS Đỗ Văn Mạnh cũng chia sẻ về việc xây dựng các cơ sở dữ liệu, phần mềm và tiêu chuẩn kỹ thuật hỗ trợ giảm phát thải khí nhà kính, đồng thời khuyến khích các mô hình hạ tầng giao thông, nông nghiệp và đô thị thông minh, giảm thiểu tác động tiêu cực tới môi trường.

Đồng thời, các chuyên gia cũng đã đề cập đến sự cần thiết phải hợp tác quốc tế trong việc nghiên cứu và phát triển các giải pháp công nghệ giảm phát thải khí nhà kính. Việt Nam không chỉ cần tập trung vào các giải pháp nội địa mà còn phải mở rộng hợp tác với các quốc gia và tổ chức quốc tế, nhằm học hỏi các mô hình thành công và áp dụng những sáng kiến tiên tiến vào thực tiễn.

Đặc biệt, việc phát triển các sản phẩm công nghệ như thiết bị, quy trình công nghệ phục vụ tăng trưởng xanh, kinh tế tuần hoàn và giảm phát thải sẽ đóng vai trò then chốt trong việc xây dựng nền công nghiệp Việt Nam có thể làm chủ được công nghệ, đáp ứng yêu cầu phát triển và bảo vệ môi trường.

Chương trình KH&CN Net Zero là một chiến lược dài hạn, đòi hỏi sự tham gia của nhiều ngành, nhiều đối tượng và sự quyết tâm của toàn xã hội. Thực hiện thành công Chương trình không chỉ giúp Việt Nam giảm thiểu tác động của biến đổi khí hậu mà còn tạo cơ hội cho sự phát triển bền vững, nâng cao chất lượng sống cho người dân và bảo vệ môi trường trong tương lai.

NGUYỄN MỸ

HÀNH TRÌNH NET ZERO Ở VIỆT NAM

Sáng kiến và hành động từ các ngành phát thải lớn nhất Việt Nam

Bước vào “cuộc đua” xanh nhằm giảm thiểu phát thải khí nhà kính và ứng phó với biến đổi khí hậu, Việt Nam với tâm thế chủ động, xem mục tiêu Net Zero vào năm 2050 là động lực thúc đẩy đổi mới sáng tạo và phát triển công nghệ carbon thấp. Minh chứng là thời gian qua, nhiều sáng kiến đột phá đã được triển khai trong các ngành, lĩnh vực trọng điểm, từng bước hiện thực hóa cam kết Net Zero.

● Thúc đẩy chuyển đổi xanh bằng các giải pháp công nghệ. (Ảnh: Advantech)

● Giải pháp chiếu sáng xanh - thông minh sử dụng năng lượng mặt trời tích hợp công nghệ IoT và AI tại huyện đảo Cô Tô, Quảng Ninh.

(Ảnh: Công ty CP Bóng đèn Phích nước Rạng Đông)

Đột phá công nghệ ở nhiều lĩnh vực phát thải “khổng lồ”

Ngành năng lượng là một trong những nguồn phát thải khí nhà kính (KNK) lớn nhất, do đó, quá trình chuyển đổi từ năng lượng hóa thạch sang năng lượng tái tạo, xanh và sạch được ưu tiên hàng đầu. Trong số các nguồn năng lượng tái tạo, điện mặt trời đã có những bước phát triển vượt bậc tại Việt Nam. Theo báo cáo của Cơ quan Năng lượng Tái tạo Quốc tế (IRENA), tính đến năm 2023, Việt Nam đã đạt 17GW công suất lắp đặt điện mặt trời, dẫn đầu khu vực ASEAN, với tổng công suất gần gấp đôi các quốc gia ASEAN khác cộng lại. Không chỉ mở rộng quy mô, lĩnh vực năng lượng mặt trời tại Việt Nam còn ghi nhận nhiều đột phá công nghệ quan trọng về mặt công nghệ, kỹ thuật. Các giải pháp tiên tiến như điện mặt trời kết hợp lưu trữ năng lượng (hybrid), điện mặt trời nổi trên mặt nước, cùng với việc ứng dụng công nghệ Internet vạn vật kết nối (IoT) và trí tuệ nhân tạo (AI) đã giúp nâng cao hiệu suất, tối ưu hóa vận hành và kéo dài tuổi thọ hệ thống, góp phần thúc đẩy quá trình chuyển đổi năng lượng bền vững.

Trên thực tế, công nghệ IoT và AI từng được Công ty CP Bóng đèn Phích nước Rạng Đông tích hợp vào nghiên cứu thiết kế, chế tạo hệ thống chiếu sáng xanh thông minh sử dụng năng lượng mặt trời ứng dụng thử nghiệm tại vùng biên giới, hải đảo. Công trình này đã giành giải Ba giải thưởng Sáng tạo Khoa học Công nghệ Việt Nam (Vifotec) và đánh dấu bước tiến quan trọng trong việc ứng dụng công nghệ thông minh nhằm nâng cao chất lượng cuộc sống và sử dụng hiệu quả các nguồn năng lượng tái tạo.

Hệ thống chiếu sáng xanh thông minh sử dụng IoT và AI giúp đưa ra chiến lược điều khiển thích ứng nhằm nâng cao hiệu quả chiếu sáng, đồng thời dự báo, chẩn đoán các hư hỏng và nâng cao vòng đời sản phẩm trong lĩnh vực chiếu sáng sử dụng năng lượng mặt trời. Nghiên cứu còn khắc phục các vấn đề về hiệu suất pin, quá trình sạc/xả pin lưu trữ, công nghệ truyền dữ liệu tối ưu, ổn định. Hiện, mô hình thí điểm tại huyện đảo Cô Tô (Quảng Ninh) đã cho thấy hiệu quả rõ rệt với khả năng giao tiếp thông minh, chế độ hoạt động linh hoạt, tối ưu hoá chiến lược điều khiển, giảm thiểu thời gian kiểm tra và vận hành lưới đèn,...

Giống như năng lượng, giao thông vận tải cũng là ngành phát thải KNK lớn. Phần lớn phát thải đến từ các phương tiện giao thông đường bộ, đặc biệt là phương tiện cá nhân. Để giảm thiểu KNK, Việt Nam đang đẩy mạnh việc chuyển đổi sang phương tiện sử dụng điện và năng lượng xanh, phát triển kết cấu hạ tầng giao thông bền vững, nâng cao hiệu quả năng lượng và giảm phát thải KNK. Đây là nhóm nhiệm vụ và giải pháp được đưa ra trong Chương trình hành động về chuyển đổi năng lượng xanh, giảm phát thải khí carbon và khí metan của toàn ngành.

Trong đó, phát triển hệ thống giao thông vận tải xanh, giao thông bền vững là nền tảng thiết yếu. Chính phủ đã đề ra Chiến lược phát triển xe điện, với mục tiêu đến năm 2050, 100% xe buýt và taxi sẽ sử dụng năng lượng điện, thay thế dần các xe sử dụng nhiên liệu diesel và CNG trong hệ thống vận tải công cộng. Hiện nay nhiều doanh nghiệp tư nhân cũng tham gia mạnh mẽ vào quá trình này, VinFast là một trong những hãng xe tiên phong tại Việt Nam trong việc loại bỏ

hoàn toàn xe xăng để tập trung vào sản xuất phân phối xe điện. Song song với đó, hệ thống metro tại Hà Nội và TP HCM tiếp tục được mở rộng, giảm bớt sự phụ thuộc vào xe cá nhân và hạn chế phát thải từ giao thông đô thị.

Nông nghiệp cũng là một trong những ngành phát thải KNK đáng kể, do đó, việc thực hiện các cam kết quốc tế về giảm phát thải trong lĩnh vực này là hết sức cần thiết. Những năm qua, ngành Nông nghiệp đã có nhiều sáng kiến đột phá, cho thấy tiềm năng lớn trong việc giảm phát thải KNK. Đáng chú ý, Đề án 1 triệu ha lúa chất lượng cao, phát thải thấp gắn với tăng trưởng xanh tại Đồng bằng sông Cửu Long là một trong những giải pháp quan trọng, vừa nâng cao sản lượng và chất lượng lúa gạo, vừa góp phần giảm tác động tiêu cực đến môi trường.

Đề án hướng tới việc nâng cao sản lượng và chất lượng lúa gạo, đồng thời tập trung vào các giải pháp sản xuất nông nghiệp thân thiện với môi trường, giảm thiểu phát thải và bảo vệ tài nguyên thiên nhiên. Từ vụ hè thu 2024, 7 mô hình thí điểm đã được triển khai tại TP Cần Thơ và các tỉnh Đồng Tháp, Kiên Giang, Trà Vinh, Sóc Trăng. Những mô hình này đã chứng minh hiệu quả rõ rệt trong việc giảm phát thải KNK, nhờ vào việc giảm sử dụng giống, phân bón, thuốc bảo vệ thực vật, áp dụng phương pháp tưới ướt khô xen kẽ và thu gom rơm ra khỏi đồng.

Các giải pháp công nghệ không chỉ giúp giảm chi phí đầu vào, cắt giảm phát thải KNK mà còn nâng cao năng suất lao động, gia tăng giá trị sản xuất, hướng tới một nền nông nghiệp bền vững và hiệu quả. Điển hình, TH Group sử dụng máy móc, công nghệ hiện đại để xây dựng hệ thống xử lý chất thải chăn nuôi hàng đầu, giúp giảm ít nhất 70% lượng khí metan phát thải. Đặc

biệt, quá trình này còn tạo ra khí biogas để tái tạo thành điện năng, phục vụ hoạt động của các nhà máy, góp phần thúc đẩy mô hình sản xuất tuần hoàn và bền vững.

Cam kết và hành động mạnh mẽ từ các Bộ, ngành

Cùng hướng tới mục tiêu Net Zero vào năm 2050, các ngành trọng điểm về phát thải KNK đều đã đưa ra những kế hoạch hành động cụ thể. Đơn cử, Bộ Công Thương đã ban hành Kế hoạch giảm nhẹ phát thải KNK lĩnh vực năng lượng và quá trình công nghiệp đến năm 2025 và giai đoạn 2026 - 2030. Kế hoạch đặt mục tiêu lĩnh vực năng lượng và quá trình công nghiệp đến năm 2025, bằng nguồn lực trong nước, giảm ít nhất 36,2 triệu tấn CO₂tđ; đến năm 2030, giảm ít nhất 55,5 triệu tấn CO₂tđ. Lĩnh vực công nghiệp năng lượng sẽ giảm phát thải thông qua phát triển các nhà máy điện năng lượng tái tạo như hệ thống điện mặt trời tập trung, điện mặt trời mái nhà, điện gió trên bờ và gần bờ, điện gió ngoài khơi, thủy điện, điện sinh khối, điện rác; phát triển tuabin khí hỗn hợp sử dụng khí tự nhiên trong nước...

Mặt khác, Kế hoạch Giảm nhẹ phát thải KNK trong lĩnh vực giao thông vận tải đến năm 2030 đã đặt mục tiêu giảm 45,62 triệu tấn CO₂tđ. Để đạt được mục tiêu này, ngành Giao thông vận tải đã đưa ra nhiều giải pháp cụ thể như: kiểm soát mức tiêu thụ nhiên liệu đối với xe cơ giới, phát triển giao thông công cộng, đẩy mạnh sử dụng xe điện và chuyển đổi phương thức vận tải từ đường bộ sang đường sắt, đường thủy nội địa. Theo đó, đến năm 2030, các thành phố lớn như Hà Nội, TP HCM, Đà Nẵng sẽ tăng tỷ lệ vận tải hành khách công cộng và đường sắt đô thị. Kế hoạch còn khuyến khích sử dụng nhiên liệu sinh học, xe buýt điện, tăng hệ số tải của ô tô tải nhằm tối ưu hóa vận tải hàng hóa.

Là một trong những kế hoạch hành động được ban hành sớm nhất vào năm 2023, Kế hoạch giảm nhẹ phát thải KNK trong ngành Nông nghiệp đã đặt mục tiêu giảm 53,57 triệu tấn CO₂tđ vào năm 2025 và 121,9 triệu tấn CO₂tđ vào năm 2030. Kế hoạch tập trung vào ba lĩnh vực chính: trồng trọt, chăn nuôi và lâm nghiệp. Trong trồng trọt, ưu tiên áp dụng công nghệ tưới tiên tiến, quản lý phân bón hiệu quả và tái sử dụng phụ phẩm cây trồng. Chăn nuôi sẽ cải thiện khẩu phần thức ăn, tái sử dụng chất thải để sản xuất phân bón hữu cơ. Lĩnh vực lâm nghiệp nhấn mạnh bảo vệ rừng tự nhiên, trồng rừng phòng hộ, nâng cao trữ lượng carbon. Việc thực hiện kế hoạch này không chỉ giúp giảm phát thải mà còn bảo vệ hệ sinh thái, tối ưu nguồn lực và phát triển nông nghiệp bền vững.

Ngoài ra, Bộ Tài nguyên và Môi trường đã ban hành Kế hoạch giảm nhẹ phát thải khí nhà kính trong lĩnh vực quản lý chất thải đến năm 2030; Bộ Khoa học và Công nghệ đã ban hành Chương trình Khoa học và Công nghệ Net Zero nhằm hỗ trợ các sáng kiến và giải pháp giảm phát thải KNK.

Bằng quyết tâm mạnh mẽ của toàn bộ hệ thống chính trị, Việt Nam đang dần hiện thực hóa cam kết Net Zero vào năm 2050 bằng những bước đi cụ thể trong các lĩnh vực phát thải trọng yếu. Tuy vậy, hành trình hướng tới Net Zero vẫn đòi hỏi sự hợp tác chặt chẽ giữa tất cả các bên liên quan, bao gồm các cơ quan quản lý nhà nước, doanh nghiệp và toàn xã hội, cùng sự đồng lòng và quyết tâm cao độ.

LINH CHI

HÀNH TRÌNH NET ZERO Ở VIỆT NAM

ĐÔ THỊ NET ZERO VÀ CÔNG DÂN BỀN VỮNG:

Liệu có khả thi?

● Dự án Công dân bền vững ra mắt tại TP HCM ngày 11/1/2025 hướng tới xây dựng các trải nghiệm và lối sống bền vững. (Ảnh: NVCC)

● Tỷ lệ KGX tại Thủ đô Hà Nội còn thấp, tình trạng ô nhiễm không khí thường xuyên xảy ra. (Ảnh: CNN)

Phát triển đô thị bền vững theo hướng Net Zero không chỉ là xu hướng mà đã trở thành một yêu cầu cấp bách trong bối cảnh biến đổi khí hậu ngày càng nghiêm trọng. Việt Nam, với cam kết đạt mức phát thải ròng bằng 0 vào năm 2050 tại COP26, đang đối diện với thách thức chuyển đổi đô thị theo hướng thân thiện với môi trường, trong đó không gian xanh đóng vai trò rất quan trọng.

Không gian xanh - Giải pháp cho đô thị Net Zero

Sự gia tăng dân số, mở rộng đô thị thiếu kiểm soát và gia tăng phương tiện cá nhân đã làm trầm trọng thêm tình trạng phát thải khí nhà kính, gây hiệu ứng đảo nhiệt đô thị. Việc quy hoạch và phát triển không gian xanh (KGX) không chỉ giúp giảm nhiệt độ đô thị, hấp thụ khí nhà kính mà còn cải thiện chất lượng không khí và chất lượng sống cho cư dân. KGX bao gồm công viên, cây xanh trên hè phố, thảm cỏ, hồ nước và các khu vườn trong đô thị.

Theo Tổ chức Y tế Thế giới (WHO), cây xanh có khả năng hấp thụ khí độc, tạo bóng mát, điều hòa nhiệt độ và giảm thiểu tác động của nắng nóng khắc nghiệt, giúp con người giảm căng thẳng và nâng cao sức khỏe tinh thần. Cụ thể, theo nghiên cứu, cây xanh có thể làm giảm nhiệt độ không khí từ 2 - 5%, đồng thời tăng độ ẩm và giảm tác động của bức xạ mặt trời. Không chỉ giúp điều hòa vi khí hậu, KGX còn tác động tích cực đến sức khỏe thể chất và tinh thần của cư dân đô thị. Việc tiếp xúc với thiên nhiên giúp con người giảm căng thẳng, tăng sự gắn kết cộng đồng và khuyến khích các hoạt động thể chất như đi bộ, chạy bộ, đạp xe.

Tuy nhiên, tỷ lệ KGX tại các đô thị Việt Nam vẫn còn rất thấp, chỉ đạt 2 - 3m²/người, thấp hơn nhiều so với mức tối thiểu 10m²/người theo tiêu chuẩn của Liên hợp quốc. Điều này đòi hỏi chính quyền các đô thị phải có chiến lược dài hạn trong việc quy

hoạch và phát triển cây xanh. Việc trồng cây phải được thực hiện bài bản, đảm bảo chọn đúng loại cây phù hợp với điều kiện sinh thái và có khả năng chống chịu tốt trước thiên tai.

Những năm gần đây, các đô thị lớn tại Việt Nam đều nỗ lực tăng cường cây xanh qua các chương trình như trồng một triệu cây xanh. Đơn cử, tại Thủ đô Hà Nội, phát triển đô thị bền vững và thích ứng với biến đổi khí hậu là xu hướng tất yếu khi bước vào kỷ nguyên mới. Tuy nhiên, quá trình đô thị hóa nhanh và thiếu kiểm soát đã làm gia tăng hiệu ứng nhà kính, ô nhiễm không khí và mất cân bằng nhiệt độ đô thị. Sự gia tăng dân số, phương tiện giao thông, các công trình xây dựng dày đặc cùng thói quen sử dụng điều hòa liên tục đã góp phần làm nhiệt độ thành phố tăng cao.

Thực tế cho thấy tỷ lệ KGX tại Hà Nội vẫn ở mức thấp. Hệ thống công viên và cây xanh chưa được phát triển đồng bộ, nhiều dòng sông trong nội đô như Tô Lịch, Kim Ngưu vẫn ô nhiễm nặng nề. Hậu quả từ các cơn bão gần đây cũng cho thấy những bất cập, hạn chế trong công tác quy hoạch và quản lý cây xanh. Chương trình trồng 1 triệu cây xanh của Hà Nội giai đoạn 2016 - 2020 và 500.000 cây giai đoạn 2021 - 2025 dù đạt được những kết quả nhất định nhưng vẫn chưa đáp ứng được yêu cầu thực tế.

Để xây dựng đô thị xanh, nhiều kiến trúc sư đã hiến kế Hà Nội cần có cách tiếp cận toàn diện hơn. Bên cạnh việc trồng cây và mở rộng KGX, thành phố

cần cải tạo các khu vực bị bỏ hoang, tận dụng các dự án treo để phát triển công viên, vườn cộng đồng. Các khu vực như Phúc Xá, Phúc Tân ven sông Hồng đã trở thành những ví dụ điển hình về việc chuyển đổi không gian nhếch nhác thành KGX hữu ích. Đồng thời, chính quyền cần có chính sách khuyến khích doanh nghiệp và cộng đồng cùng tham gia vào quá trình phát triển hạ tầng xanh.

Cùng với đó, việc kết hợp KGX vào các công trình kiến trúc, như văn phòng xanh, tòa nhà sinh thái và khu dân cư sinh thái sẽ góp phần giảm tiêu thụ năng lượng, nâng cao chất lượng sống của người dân. Thực tế, các đô thị hiện đại trên thế giới như Singapore, Copenhagen hay Tokyo đều đang hướng tới mô hình đô thị xanh, trong đó cây xanh không chỉ tồn tại trên mặt đất mà còn được đưa lên mái nhà, ban công và các không gian sinh hoạt. Bên cạnh đó, Hà Nội cũng đang hướng tới việc giảm phương tiện cá nhân, thúc đẩy giao thông công cộng và tạo ra đô thị xanh bền vững. Nếu thực hiện đồng bộ các giải pháp hiệu quả, thành phố có thể trở thành "tấm gương" về cải thiện môi trường sống đô thị, góp phần giúp quốc gia tiến gần hơn đến mục tiêu Net Zero.

Việc phát triển KGX không thể chỉ dựa vào nỗ lực của chính quyền mà cần có sự tham gia của doanh nghiệp và cộng đồng. Chính quyền đô thị cần ban hành các chính sách khuyến khích doanh nghiệp đầu tư vào hạ tầng

xanh, đồng thời nâng cao nhận thức của người dân trong việc bảo vệ và duy trì không gian xanh. Bằng cách kết hợp giữa chính sách, công nghệ và ý thức cộng đồng, kinh nghiệm quốc tế cho thấy các quốc gia có thể từng bước hiện thực hóa mục tiêu đô thị Net Zero, đảm bảo phát triển bền vững và nâng cao chất lượng sống cho thế hệ tương lai.

Công dân bền vững - Nhân tố cốt lõi

Trong bối cảnh chuyển đổi sang nền kinh tế xanh, xu hướng công dân bền vững được xem là một trong những yếu tố thiết yếu để phát triển đô thị Net Zero. Rõ ràng, một thành phố bền vững không thể tồn tại nếu người dân không có ý thức bảo vệ môi trường. Trách nhiệm này không chỉ thuộc về chính phủ hay doanh nghiệp, mà là trách nhiệm, ý thức tự giác của từng cá nhân trong xã hội.

Tháng 1/2025, Dự án Công dân bền vững (DSCP) đã được khởi xướng tại TP Hồ Chí Minh nhằm khuyến khích tư duy sáng tạo và kết nối cộng đồng để thực hiện các mục tiêu phát triển bền vững của Liên hợp quốc. Dự án này hướng tới xây dựng nền tảng hợp tác giữa cá nhân, doanh nghiệp và tổ chức xã hội, giúp kiến tạo một cộng đồng có trách nhiệm hơn với môi trường. Theo bà Dương Tường Nhi, nhà sáng lập Cộng đồng Design Thinking, những người có ý thức về mối quan hệ giữa môi trường, kinh tế và xã hội, đồng thời chủ động tìm kiếm giải pháp để tạo ra thay đổi tích cực. Dự án DSCP cũng đưa ra 5 hành trình giúp mỗi cá nhân từng bước trở thành công dân bền vững, từ trải nghiệm du lịch xanh, thay đổi lối sống, đến sáng tạo và đóng góp giá trị cho cộng đồng.

Trao đổi với phóng viên, ông Nguyễn Việt Hưng, Phó Chủ tịch HĐQT HSTC Fund cho biết, khái niệm công dân bền vững đã được hơn 50 chuyên gia và học giả trong nước xây dựng. Dưới góc độ một nhà đầu tư trong lĩnh vực năng lượng tái tạo, ông nhấn mạnh rằng mỗi cá nhân cần giảm thiểu dấu chân carbon của mình xuống mức Net Zero để cùng doanh nghiệp và tổ chức thực hiện cam kết quốc gia về giảm phát thải đến năm 2050. Đồng tình, TS. Thái Doãn Thanh, Phó Hiệu trưởng Trường Đại học Công Thương TP HCM (HUIT) cũng từng nhận định xây dựng thể hệ công dân bền vững là một trong những yếu tố cốt lõi thực hiện cam kết Net Zero của Việt Nam.

Trong hành trình hướng tới Net Zero, các đô thị giảm phát thải là một trong những mục tiêu trọng yếu. Tuy vậy, thiết lập các đô thị Net Zero không đơn giản là "bài toán" công nghệ hay quy hoạch mà còn là câu chuyện của từng cá nhân. Một đô thị bền vững không thể hình thành nếu công dân không có ý thức bảo vệ môi trường và chủ động giảm dấu chân carbon của mình. Từ việc sử dụng phương tiện giao thông công cộng, tiết kiệm năng lượng, hạn chế rác thải đến tích cực tham gia các sáng kiến xanh, mỗi hành động nhỏ đều tạo ra tác động lớn khi được nhân rộng trong cộng đồng. Những sáng kiến mới đang mở ra cơ hội kết nối giữa cá nhân, doanh nghiệp và tổ chức xã hội để xây dựng một cộng đồng có trách nhiệm hơn với môi trường đô thị. Khi công dân bền vững trở thành tiêu chuẩn chung của xã hội, đô thị Net Zero không còn là một mục tiêu xa vời, mà sẽ trở thành hiện thực. Việt Nam đang từng bước hiện thực hóa cam kết Net Zero vào năm 2050 và cuộc hành trình này cần sự chung tay của tất cả mọi người - từ Chính phủ, doanh nghiệp đến từng cư dân đô thị.

ĐỖ TRANG - QUỲNH CHI

HÀNH TRÌNH NET ZERO Ở VIỆT NAM

CUỘC ĐUA NET ZERO:

Doanh nghiệp xanh hóa để dẫn đầu hay bỏ lại phía sau?

● Nestlé Việt Nam nỗ lực bảo vệ rừng, góp phần giảm tác động từ biến đổi khí hậu. (Ảnh: Nestlé Việt Nam)

● Nguồn năng lượng xanh từ những mái trang trại bò sữa của Tập đoàn TH. (Nguồn: EVN)

Thời gian gần đây, “tăng trưởng xanh, phát triển bền vững, kinh tế tuần hoàn”... là những từ khóa nổi bật trong cộng đồng doanh nghiệp Việt Nam. Không nằm ngoài xu hướng toàn cầu, sau cam kết đạt phát thải ròng bằng 0 (Net Zero) vào năm 2050, các doanh nghiệp Việt Nam đang tích cực xanh hóa thông qua ba bước quan trọng là cắt giảm phát thải khí nhà kính; chuyển đổi sang sử dụng nguồn năng lượng xanh, năng lượng tái tạo và hấp thụ khí nhà kính trong các hoạt động sản xuất.

Từ cuộc đua của những “ông lớn”...

Việc “chuyển mình” theo xu hướng xanh hóa của nhiều doanh nghiệp đang được coi là khoản đầu tư xứng đáng, khi việc chú trọng phát triển xanh, bền vững đang là điều kiện cần và đủ để đáp ứng yêu cầu ngày càng khắt khe của các thị trường xuất khẩu lớn, đồng thời tối đa hóa lợi nhuận. Với mong muốn đi trước sẽ có lợi thế chiếm lĩnh thị phần “hàng hóa xanh” ở các thị trường, các doanh nghiệp, từ những công ty nhỏ đến các tập đoàn lớn, đang tích cực tìm kiếm những cách thức để tham gia vào cuộc đua xanh hóa này. Tuy nhiên, hiện tại, cuộc đua này chủ yếu là sân chơi của những “ông lớn” với nguồn lực dồi dào và chiến lược mạnh mẽ.

Bắt đầu tham gia vào cuộc đua Net Zero từ năm 2020, thời điểm đó Tập đoàn Nestlé đã công bố lộ trình Nestlé Net Zero. Đây là lộ trình dài hạn được Nestlé đặt ra nhằm từng bước góp phần vào mục tiêu giảm phát thải khí nhà kính, ứng phó với biến đổi khí hậu, cũng như đóng góp vào việc bảo tồn, tái tạo, tái sinh các nguồn tài nguyên tự nhiên cho thế hệ hiện tại và tương lai thông qua hợp tác với các đối tác và các bên liên quan. Với lộ trình này, Nestlé đặc biệt chú trọng đến các giải pháp như nông nghiệp tái sinh, bảo vệ rừng, phát triển bao bì bền vững, quản lý nguồn tài nguyên nước - những yếu tố chủ chốt giúp phục hồi hệ sinh thái và giảm lượng phát thải từ chuỗi cung ứng.

Kể từ đó đến nay, Nestlé chuyển đổi hoạt động kinh doanh và bắt đầu thực hiện các biện pháp giảm phát thải khí nhà kính trên cả ba phạm vi hoạt động của Tập đoàn. Trong đó, nổi bật có chiến lược “Nestlé Forest Positive” nhằm mục đích bảo tồn và phục hồi rừng và môi trường sống tự nhiên và “Khung Nông nghiệp Nestlé” nhằm thực hiện một hệ thống nông nghiệp và thực phẩm có khả năng tái tạo hơn. Các biện pháp này không chỉ thể hiện trách nhiệm của Nestlé đối với chương trình hành động cụ thể nhằm hướng đến tương lai xanh của quốc gia, mà còn mở rộng ảnh hưởng tích cực tới cộng đồng, hướng tới xây dựng một xã hội xanh, sạch và bền vững hơn.

Cùng với Tập đoàn Nestlé, một cái tên khác cũng đang chạy đua hết mình trên cuộc đua Net Zero là Tập đoàn TH. Ngay từ đầu, TH đã triển khai mô hình kinh tế xanh và kinh tế tuần hoàn với những hành động trọng tâm, trọng điểm. Từ năm 2014, doanh nghiệp đã đưa vào sử dụng máy tách phân, xử lý chất thải trang trại thành phân bón vi sinh. Hiện nay, TH sở hữu nhà máy sản xuất phân bón hữu cơ Greenma, không chỉ phục vụ nội bộ mà còn cung ứng ra thị trường.

Đối với hệ thống xử lý nước thải, mỗi cụm trang trại của TH đều có nhà máy xử lý nước thải riêng, công suất từ 1.200 đến 2.500m³/ngày đêm. Từ năm 2020, tập đoàn đã lắp đặt hệ thống pin năng lượng mặt trời, sản xuất

khoảng 8 triệu kWh/năm, giúp giảm 5.000 - 6.000 tấn CO₂ phát thải, đồng thời chuyển đổi từ nhiên liệu hóa thạch sang nhiên liệu sinh khối và triển khai thu gom bao bì sau sử dụng.

Không dừng lại ở đó, TH còn thực hiện nhiều sáng kiến nhằm cắt giảm tối đa lượng nhựa trong sản xuất. Những nỗ lực này không chỉ khẳng định vai trò tiên phong của TH trong việc đồng hành cùng Chính phủ thực hiện cam kết Net Zero mà còn thể hiện trách nhiệm của doanh nghiệp trong suốt vòng đời sản phẩm, góp phần bảo vệ môi trường và phát triển bền vững.

Ngoài hai cái tên đã được nhắc đến, vẫn còn nhiều những “ông lớn” khác từ mọi lĩnh vực đều đang không ngừng chuyển mình để tham gia vào cuộc đua Net Zero. Cuộc cạnh tranh giữa từng doanh nghiệp giờ đây không chỉ xoay quanh chất lượng hay giá cả, mà còn là “bài toán” phát triển xanh, phát triển bền vững.

...Đến tầm gương xanh hóa cho startup Việt

Có thể thấy, quá trình xanh hóa đã trở thành chiến lược cốt lõi, mang lại lợi thế cạnh tranh cho nhiều doanh nghiệp. Đặc biệt, trong bối cảnh Net Zero, những doanh nghiệp tiên phong trong lộ trình này sẽ nắm giữ “chìa khóa” phát triển bền vững, mở ra nhiều cơ hội và lợi ích to lớn. Ngược lại, những doanh nghiệp chậm chân sẽ đối mặt với nguy cơ mất dần lợi thế cạnh tranh, thậm chí bị đào thải khi thị trường ngày càng ưu tiên các tiêu chí bền vững.

Thực tế này đã được thể hiện qua cuộc đua Net Zero của những “ông lớn”, trở thành minh chứng rõ nét cho xu hướng tất yếu của nền kinh tế hiện đại. Đây cũng là tầm gương để các doanh nghiệp nhỏ và vừa, đặc biệt là các startup

noi theo. Trong bối cảnh thị trường ngày càng đề cao yếu tố xanh và bền vững, các doanh nghiệp khởi nghiệp không chỉ cần tập trung vào mô hình kinh doanh hiệu quả mà còn phải xây dựng nền tảng phát triển dài hạn, thân thiện với môi trường và có trách nhiệm với cộng đồng. Giờ đây, xanh hóa không còn là việc muốn hay không mà đã trở thành yêu cầu bắt buộc, để doanh nghiệp hướng tới xuất khẩu bền vững.

Những startup có tầm nhìn xa, bước vào cuộc đua Net Zero ngay từ đầu, không chỉ tạo dựng lợi thế cạnh tranh mà còn dễ dàng thu hút sự quan tâm của nhà đầu tư và người tiêu dùng hiện đại. Tuy nhiên, quá trình xanh hóa không hề đơn giản. Ngay cả những doanh nghiệp lâu năm cũng gặp không ít thách thức, chưa kể đến các startup với nguồn lực hạn chế. Đối với các doanh nghiệp khởi nghiệp, việc đáp ứng các tiêu chuẩn hiện có đã là một “bài toán khó”, thì việc theo đuổi các tiêu chuẩn xanh càng trở thành thách thức lớn, đòi hỏi sự đầu tư không chỉ về vốn, mà còn về kinh nghiệm và công nghệ.

Trong đó, rào cản lớn nhất đối với các startup chính là vấn đề tài chính. Quá trình xanh hóa đòi hỏi sự cải tiến toàn diện trong mô hình sản xuất, kinh doanh. Những yêu cầu này đòi hỏi nguồn vốn đáng kể đầu tư vào hệ thống vận hành đạt tiêu chuẩn xanh. Tuy nhiên, không phải startup nào cũng có đủ tiềm lực tài chính để thực hiện những thay đổi này ngay từ giai đoạn đầu.

Nhìn chung, các startup Việt Nam đang đối mặt với nhiều thách thức trong hành trình xanh hóa do hạn chế về nguồn lực, bao gồm tài chính, khoa học - công nghệ và các giải pháp xanh phù hợp. Sự thiếu hụt này không chỉ cản trở quá trình phát triển mô hình bền vững mà còn khiến doanh nghiệp gặp khó khăn

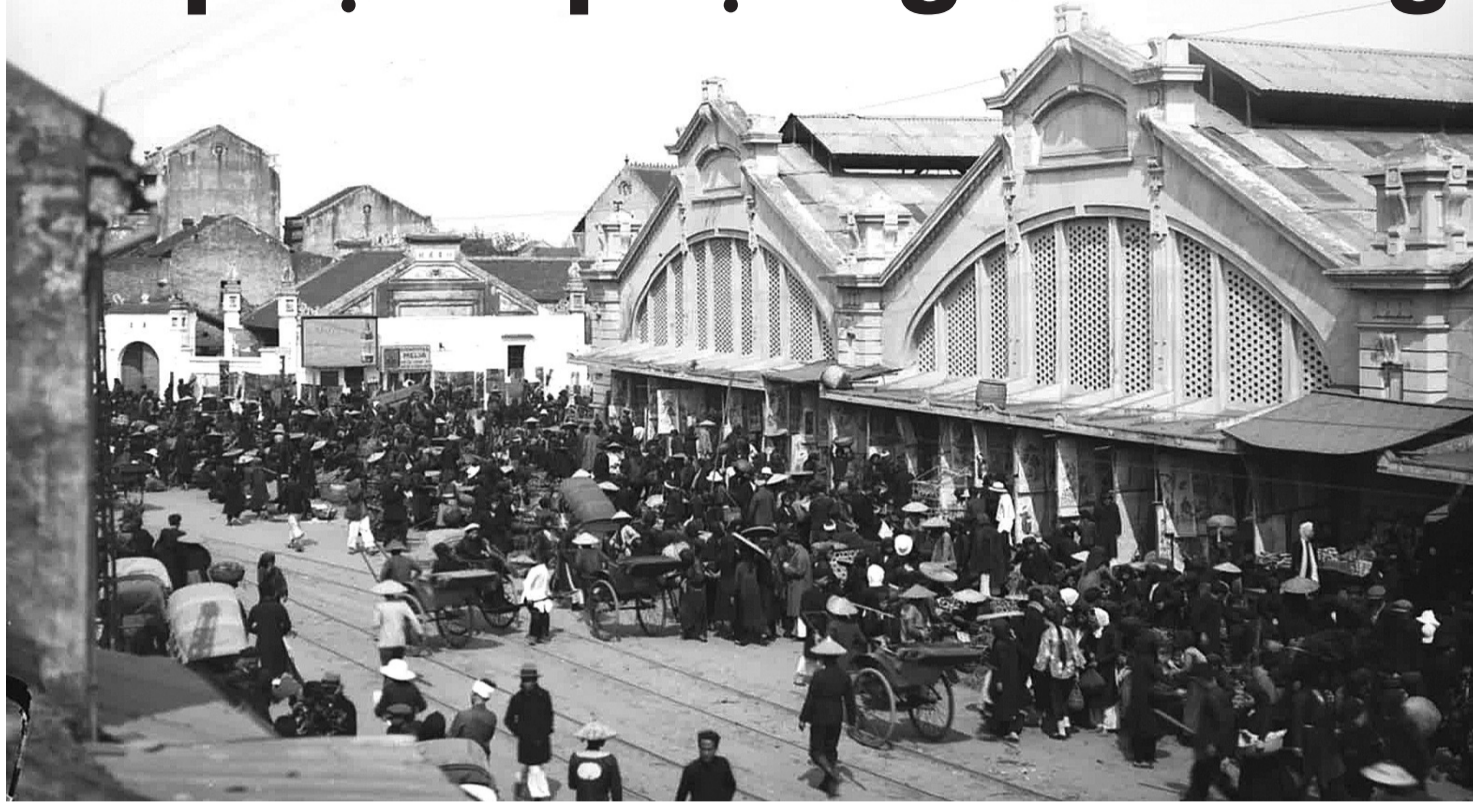
trong việc đáp ứng các tiêu chuẩn xanh. Nhiều startup dù đã ý thức được tầm quan trọng của việc giảm phát thải và bắt đầu quá trình xanh hóa nhưng vẫn loay hoay trong việc xác định lộ trình cụ thể, dẫn đến quá trình triển khai chậm trễ.

Theo các chuyên gia, để các startup trong lĩnh vực tăng trưởng xanh có thể thành công, sự hỗ trợ từ chính sách là vô cùng cần thiết. Việt Nam cần tạo ra một môi trường cạnh tranh lành mạnh cho các doanh nghiệp tư nhân trong các lĩnh vực như kinh tế xanh, năng lượng sạch, xử lý rác thải... Đồng thời, việc xây dựng các chính sách hỗ trợ startup xanh, bao gồm khung pháp lý, ưu đãi tài chính, tài trợ và thu hút đầu tư nước ngoài, sẽ góp phần thúc đẩy sự phát triển của hệ sinh thái khởi nghiệp bền vững.

Do đó, cần có sự phối hợp chặt chẽ giữa các cơ quan nhà nước, bao gồm Chính phủ, các Bộ, ngành và địa phương, nhằm xây dựng một hệ thống cơ chế, chính sách đồng bộ hỗ trợ các startup xanh. Sự đồng hành này đóng vai trò then chốt, giúp các doanh nghiệp khởi nghiệp vượt qua những rào cản khi tham gia vào quá trình xanh hóa, đồng thời tạo nền tảng vững chắc để họ phát triển theo hướng bền vững và có trách nhiệm với xã hội.

Trong cuộc đua Net Zero, định nghĩa khái niệm thành công dần thay đổi. Thành công giờ đây không chỉ gói gọn trong những con số tài chính mà còn được đo lường bằng giá trị bền vững mà doanh nghiệp mang lại, từ trách nhiệm với môi trường, tác động tích cực đến xã hội cho đến khả năng thích ứng và đổi mới. Đây cũng là mục tiêu thành công mà ngày càng nhiều doanh nghiệp theo đuổi, bao gồm cả các startup - những doanh nghiệp trẻ đang đặt nền móng cho tương lai. **LINH CHI**

Người thời xưa xử phạt vi phạm giao thông

● Ảnh tư liệu.

Hàng trăm năm trước, ít ai biết rằng, khi mà đất còn rộng, dân còn thưa, đường giao thông còn đơn giản, nhưng pháp luật của ông cha đã có những quy định điều chỉnh về hoạt động giao thông và những vấn đề có liên quan. Cạnh đó là quan điểm rất rõ ràng về mặt luật pháp đối với hành vi vi phạm “trật tự giao thông” và “hạ tầng giao thông”.

Xử phạt trong Hoàng Việt hình luật

Trong thời kỳ Pháp thuộc, sự chia rẽ ba xứ Bắc kỳ, Trung kỳ, Nam kỳ với ba chế độ khác nhau dẫn đến sự phân hóa trong hệ thống pháp luật nước ta. Những hình phạt nghiêm khắc về vi phạm an toàn giao thông đã xuất hiện từ thời nhà Nguyễn trong Hoàng Việt hình luật. Những chế tài đó đã bắt đầu hình thành văn hóa tham gia giao thông của người Việt trong bối cảnh đất nước tiếp nhận văn hóa phương Tây, giao thông đã phát triển với tàu hỏa, xe hơi, xe đạp, xe kéo...

Cụ thể, ở xứ bảo hộ Trung kỳ, từ năm 1933, bộ luật hình sự được áp dụng là Hoàng Việt hình luật gồm 424 điều, 29 chương được ban hành với nghị định của Toàn quyền Đông Dương và chỉ dụ của Bảo Đại. Là bộ luật hình sự mang tính chất nửa thực dân, nửa phong kiến, Hoàng Việt hình luật là công cụ pháp lý đặc lực bảo vệ quyền lợi của thực dân Pháp và vua quan nhà Nguyễn. Không chỉ phản ánh một giai đoạn

lịch sử đặc biệt của đất nước, mà xét ở góc độ khoa học, một số chế định trong bộ luật này còn có giá trị tham khảo, phục vụ cho hoạt động lập pháp hình sự hiện đại.

Liên quan đến các vi phạm về trật tự, an toàn giao thông, Điều 418 Hoàng Việt hình luật quy định phạt bạc hoặc phạt giam từ 1 ngày đến 10 ngày với các hành vi như: say rượu đi rong; trái với lệ định thuộc về trọng tải, tốc lực và đường lối xe chạy (bao gồm: sự kiên cố của xe cho thuê; trọng lực của xe; cách xếp hàng trong xe; số hành khách và cách giữ gìn cho hành khách khỏi nguy hiểm; trong xe phải niêm yết rõ bao nhiêu chỗ ngồi và giá tiền chỗ ngồi; xe phải viết rõ tên họ người chủ có xe...); không coi giữ, mà thả súc vật chạy bậy ra ngoài đường cái làm trở ngại sự đi lại của người ta; bỏ, phóng vật gì ngổn ngang ra ngoài đường, làm khó khăn hay nguy hiểm cho sự người ta đi lại; ban đêm không thắp đèn báo hiệu ở nơi tạm để vật liệu và nơi đào đất thành hố ở trên

đường cái, phố xá và các thứ xe cộ đi đêm trên đường quan không chịu thắp đèn; bỏ ngoài phố xá, đường cái, công viên, chỗ công chúng đi lại, hay ngoài đồng, những lưỡi cày, răng bừa, kềm cạp, thanh sắt, rào sắt hay là cơ khí, khí giới để kẻ gian nhân có thể lợi dụng để làm bậy được...

Ngoài ra, luật còn có quy định chặt chẽ trong việc bảo vệ đường sá, đê điều, có thể phạt tù từ 6 tháng đến 5 năm, nặng hơn là khổ sai chung thân như trong các quy định về hành vi đốt cháy vì cố ý hay sơ ý phá hoại nhà cửa và những tài sản khác...

Giá trị của Hoàng Việt hình luật

Từ thời kỳ độc lập tự chủ, nhất là từ thời nhà Lý, luật pháp được coi trọng, năm 1042, nhà Lý đã cho biên soạn và ban hành Bộ luật Hình thư. Đây có thể xem là bộ luật thành văn đầu tiên của Nhà nước quân chủ Việt Nam. Bộ Hình thư ra đời thay thế cho các quy chế, luật lệ, chiếu chỉ trước đó. Kế

tiếp nhà Lý là nhà Trần khi cai quản đất nước, triều đình cũng cho san định sách Hình thư, song đến nay đều không còn.

Sang thời Lê sơ, thế kỷ XV, thời kỳ hưng thịnh nhất của thể chế quân chủ phong kiến, nhất là dưới thời Vua Lê Thánh Tông (1460 - 1497). Vị vua này cho biên soạn bộ luật có tên Quốc triều hình luật, gọi là luật Hồng Đức được thi hành rộng rãi. Đây là bộ luật đầy đủ và sớm nhất còn lại ở Việt Nam, là tập đại thành của nền pháp luật thời Lê, trở thành khuôn mẫu cho những bộ luật sau này châm chước biên soạn. Bộ luật bao gồm những điều luật về hình sự, dân sự, hôn nhân gia đình, tố tụng.

Thời Mạc thế kỷ XVI, có Bộ luật Hồng Đức thiện chính thư được biên soạn trên cơ sở kế thừa những điều luật từ thời Hồng Đức. Bộ luật có giá trị nhất định phản ánh các hoạt động pháp chế trong suốt thời kỳ nhà Mạc, nhất là các điều luật về hộ hôn và điền sản. Thời Lê Trịnh có bộ Quốc triều khám tụng điều lệ được san định và thực thi dưới thời chúa Trịnh Sâm (1767 - 1782). Tiếp nối các bộ luật Lê là bộ luật thời Nguyễn được biên soạn dưới đời Vua Gia Long, có tên là Hoàng Việt luật lệ, thường được gọi là Luật Gia Long.

Hoàng Việt luật lệ là một trong hai bộ luật lớn nhất của Việt Nam, cũng là bộ luật hoàn chỉnh nhất xét trên phương diện lập pháp. Hoàng Việt luật lệ gồm 22 quyển 398 điều, tập hợp các điều luật, rất rõ ràng và phong phú. Trong khi bộ Quốc triều Hình luật thời Lê Sơ phân chia các chương mục chưa hoàn toàn thống nhất, thì bộ Hoàng Việt luật lệ được phân chia khá nhất quán lấy cơ sở công việc của Lục bộ ban hành điều luật và xét xử. Bộ luật này được thực thi trong các đời vua nhà Nguyễn đến những năm đầu thế kỷ XX thì bị thay thế bởi bộ Hoàng Việt hình luật do chính quyền bảo hộ Pháp tại Việt Nam ban hành.

Hoàng Việt hình luật có tên gọi bằng tiếng Pháp là Code penal l'Annam được in vào năm Bảo Đại thứ 8 (1933), do Trung Kỳ Thừa Thiên Đắc Lập ấn quán xuất bản, Huế 1933. Sách hiện được lưu giữ tại kho sách Hán Nôm, Viện Nghiên cứu Hán Nôm.

Dụ ban bố Hoàng Việt tân định hình luật ngày 11/5 nhuận năm Bảo Đại thứ 8 viết rõ: “Hiện bây giờ việc học mở mang, xã hội cần phải sắp đặt theo lối mới, mà việc thẩm phán ngày lại thêm nhiều, vì những lẽ ấy, nên cần phải xét trong điều lệ cũ, điều gì đáng giữ thời biên chép lại cho giản tiện và tham chước theo thể thức mới, chọn những điều gì hợp với tình thế hiện thời để sửa định bộ luật lại. Vì muốn cho hiệp theo mục đích nói trên ấy nên ta đã truyền xuống sửa định một bộ luật hình mới. Nay ta đã làm bộ luật mới này, chắc rằng đúng với sự cần thiết của quốc dân. Vậy chuẩn cho ban bố, tự nay về sau, thuộc về địa hạt Trung kỳ chỉ chiếu theo các điều khoản trong bộ luật mới này mà thi hành”.

Giáo sư Định Khắc Thuận, Viện Nghiên cứu Hán Nôm nhận định về Hoàng Việt hình luật: “Phần điều khoản mở đầu của bộ luật này tuy có giải thích là dựa vào Bộ luật Gia Long triều Nguyễn “Các thể lệ trong Bộ luật này đều trích lấy ở trong luật Gia Long và giữ theo những điều lưu truyền của nước Nam, chỉ châm chước sửa sang lại”, nhưng thực tế lại dựa vào Bộ luật Canh cải năm 1912 thực thi ở Nam kỳ. Bộ luật Canh cải thì lại chịu ảnh hưởng nặng nề bộ luật hình sự Pháp năm 1810. Vì thế, về bản chất, bộ Hoàng Việt hình luật là công cụ pháp lý để bảo vệ quyền lợi của thực dân Pháp và vua quan nhà Nguyễn. Vì ảnh hưởng của luật phương Tây, nên một số quy định về hình phạt trong Hoàng Việt hình luật được bổ sung quy định về quyền của người làm chứng, đồng thời áp dụng nguyên tắc cá thể hóa trách nhiệm hình sự”. **TUẤN NGỌC**

Chính sử triều Nguyễn Đại Nam thực lục có ghi chép một chuyện về hành vi “vi phạm trật tự giao thông” dẫn đến chết người đã bị xử lý nghiêm khắc. Theo đó, vào một đêm tháng 11 năm Ất Mùi (1835) Hoàng tử Miên Phú (tính tình ngang bướng, hay chơi bời) cùng một số thuộc hạ đưa ngựa ở ngoài hoàng thành. Được một lúc thì vị Hoàng tử này về trước, nhưng đám thuộc hạ thì vẫn tiếp tục cho ngựa chạy thi. Một bà lão đi đường tránh không kịp bị ngựa của Hoàng Văn Vãn xéo chết. Được tin báo, Vua Minh Mạng lập tức sai triều

thần điều tra. Mặc dù không trực tiếp gây ra cái chết của bà lão nhưng Miên Phú bị vua trách mắng nặng nề. Sau đó, Minh Mạng sai tước hết áo mũ của Miên Phú, cắt hết lương bổng hàng năm, bắt đóng cửa ở trong nhà để tự sửa lỗi, không cho dự vào hàng các hoàng tử, lại còn phải bồi thường 200 lượng bạc cho gia đình người bị chết. Riêng Hoàng Văn Vãn bị xử chém sau khi hết hạn tạm giam. Những thuộc hạ khác của Miên Phú có tham gia vào cuộc đua ngựa đều bị đi đày nơi xa, khi đến nơi lưu đày còn bị đánh 100 gậy.

Quả là một rừng mây tuyết mỹ! Ngân thốt lên vui sướng khi vừa đặt đồ nghề xuống. Ngân đã từng nghe nhiều đến nơi này, nhưng mọi lời miêu tả không bằng một vài giây đắm mình trong cảnh sắc tuyệt diệu này. Cô hít hà thật sâu rồi rờn ràng vẽ, như thể đang sợ vẻ đẹp trước mắt sẽ tan biến. Ngân yêu tranh màu nước và những bức vẽ của cô bao giờ cũng đầy hào hứng, rục rịch, dù tâm trạng cô đang bấn loạn, thậm chí khi tinh thần khủng hoảng.

Cô gái trong tranh bước ra từ rừng mây trắng đang dần hình thành. Ngân đã tưới đậm cảm xúc lên đó bằng sự kim nén dữ dội. Chỉ hôm qua thôi, cô đến bán Hon thì trời vừa nhập nhoạng tối và nặng nề bước vào khu homestay nhỏ. Đó là nơi cô đã nhờ một người bạn đặt giúp trong lúc ngẫu hứng. Ăn uống qua quýt, cô đi nằm trong tâm trạng trống rỗng. Dự định của chuyến đi này chỉ để cho khuấy khỏa, cô giam mình vào một vùng không gian để quên nỗi tủi sầu. Sáng ra, mọi thứ đã khác, thiên nhiên không cho cô cơ hội để buồn.

Chuyện của bố và mẹ đã gieo vào lòng cô những hạt mầm đau thương. Hai người thường cãi vã nhau với mức độ nghiêm trọng tăng dần. Ngân đã cố hòa giải bằng tâm tình của một cô gái yêu gia đình nhưng chưa thành. Ban đầu chỉ là những quan điểm vênh nhau, không tìm được tiếng nói chung của bố và mẹ, sau đó là sự thay đổi đến chóng mặt của bố, một người đa tình, lảm nhảm. Bố là họa sĩ cá tính mà cô được thừa hưởng những tố chất ấy. Nhưng có lúc, có thể nói là bố đã nương theo cảm xúc bản thân, để rồi trượt dài trong mớ bong bóng tình, tiền treo ngoe thời hiện đại. Còn mẹ, sau quãng thời gian cam chịu, đã vùng lên. Mẹ nhủ phải đòi sự công bằng cho cuộc sống mình. Nếu trước kia, chuyện tình của bố mẹ chỉ bình thường như bao cặp đôi khác thì đã đi một nẻo, đằng này, hai người đã viết lên một câu chuyện thật đẹp, khiến bao người ngưỡng mộ. Mà tình càng sâu, đổ vỡ càng đau.

Ngân đâu chỉ buồn vì chuyện của bố mẹ. Cô yêu và hy vọng nhiều ở mối tình với Kiên. Khi hai người chuẩn bị làm đám cưới thì vì sự bất đồng chính kiến mà đường ai nấy đi. Cô đã khóc rất nhiều và ân hận vì đã không kiềm chế, làm Kiên nổi giận. Cô xin lỗi, nói với Kiên là muốn hàn gắn mối tình này. Nhưng Kiên cương quyết rũ bỏ lời cô. Ngân không thể ngờ chỉ vài mâu thuẫn vụn vặt mà mọi thứ đã đi quá xa. Thái độ của Kiên quả là không bình thường. Ngân nghĩ. Tình cờ, cô thấy Kiên và người tình cũ của gã đèo nhau trên phố.

Truyện ngắn của DIÊN KHÁNH

Tranh minh họa. (Nguồn: Văn Học)

Khớp nối các sự kiện, cho cô một kết luận: Kiên đã cố tình đùa bỡn với tình cảm của cô. May cho cô là gã đã dừng lại. Nếu gã để gia đình có mùi mọt, tính toán cỡ bản cho đám cưới thì còn khổ ải gì hơn.

Đau đớn nhất chông, Ngân lao đầu vào vẽ. Vẽ si mê. Vẽ đến bài hoai. Cô vẽ khuôn mặt mình với nhiều góc cạnh. Bức nào cũng hun hút một ánh mắt sâu và khuôn miệng như muốn nói nhiều điều. Cô chào bán trên các hội nhóm. Thông tin lan theo cấp số nhân. Tranh chân dung cô khá đắt hàng. Dù giá không cao, nhưng vẽ xong bức nào là có người mua luôn. Ngân chìm trong thế giới sắc màu, với tầng tầng lớp lớp nỗi niềm nhân tình. Bố cô hỏi: “Con

định bán mặt mình đến bao giờ?”. Ngân không trả lời thẳng vào câu hỏi của bố. Cô thưa: “Con muốn đi tìm sự bình yên”.

Từ ngày bố và mẹ ly thân, bố ở hẳn dưới xưởng vẽ và vui thú với người tình của ông. Mẹ và Ngân ở ngôi nhà chính. Ngân thương mẹ vì luôn phải cố gắng che giấu cảm xúc mình. Đến trường, mẹ vẫn phải thể hiện mình là một cô giáo đầy lạc quan, có một tổ ấm viên mãn và đang dạy tốt, sẵn sàng chia sẻ khó khăn với đồng nghiệp. Có lần, tâm sự với mẹ, Ngân nói: “Mẹ và bố mỗi người nhường nhau một chút, chắc mọi sự đã chẳng đến nỗi”. Mẹ thờ dãi: “Bố con là người hiểu thấu. Ông ấy cứ một niềm cho rằng, mình có tài thì được quyền sở hữu thêm những

người phụ nữ. Đó là điều không thể chấp nhận”. Ngân không thể bênh người này, phê phán người kia bởi cả bố và mẹ đều quan trọng. Cô muốn mọi chuyện lại được trở về như ngày xưa với vùng âm êm thật sự, nên tận dụng mọi cơ hội để hòa giải mỗi bất hòa giữa hai người, nhưng vẫn chưa thành.

Không gian xóm núi đã rộn ràng khách. Vài cặp đôi dập diu chụp ảnh bên những dáng cây, nếp nhà sàn. Ngân đã có một bức tranh khá ưng ý. Buổi trưa ở homestay có vài người ngồi ăn một mình. Chắc họ cũng như Ngân, đang chạy trốn điều gì đó. Buổi tối, Ngân muốn

T IẾNG LÒNG

Viết cho tình yêu

Ảnh minh họa. (Nguồn: H.Ái)

“Em mãi là hai mươi tuổi/Ta mãi là mùa xanh xưa”... Có lẽ, đó là ước nguyện của chúng ta được nhà thơ Quang Dũng nói hộ bằng hai câu thơ ấy.

Mỗi mùa xuân trở về, đất trời lan tỏa sức sống khiến vạn vật trút bỏ già nua, cần cỗi để trở lại về tuổi đôi mươi. Điều ấy khiến con người nhiều lần phải suy ngẫm, trầm tư. Trong mỗi chúng ta như được “tắm gội” bằng sự hào hứng. Tình yêu chưa khi nào đến muộn, chỉ cần trong tim ta vẫn vẹn nguyên như mùa yêu đầu...

Tháng Giêng của phương Đông nồng nàn hơi thở mùa xuân. Trong lớp sương mù và mưa phùn bịn rịn bỗng bùng lên tiếng trống hội. Lễ hội như một thứ ánh sáng nhiệm màu rọi vào tâm hồn. Mặc cho cái rét trở lại, mặc cho mưa nặng hạt, đường trơn, những nàng sơn nữ vẫn

lội đèo, những thôn nữ vẫn rào bước qua đường làng đến với hội xuân. Náo nức ấy đến từ khăn áo cất giữ trong thương nhớ, từ hơi thở chờ đợi người yêu thương. Tình yêu ấy lan tỏa vào cỏ cây hóa tình xuân.

Cũng vào độ ấy, ứng với dương lịch của người phương Tây là Valentine, ngày lễ của tình yêu. Khi được du nhập vào từng nền văn hóa, từng ngày lễ có sự biến đổi, mang sắc thái khác nhau. Hiển nhiên, người chưa được nhận lời yêu coi đó là cơ hội, với người đang yêu thì đó là cái cơ để nhân lên sự tha thiết. Người đã bước qua những vấp ngã, đổ vỡ của tình cảm thấy đó là kỉ ức pha lê.

Nhưng, còn một cách tiếp cận khác, Valentine còn là mùa yêu rộng lớn. Chúng ta yêu kỉ niệm, yêu cuộc sống, yêu những gì thân thuộc, yêu những nụ cười, từ giọt mồ hôi thấm xuống đất hôm qua đến trái ngọt đầu cành hôm nay... Tình yêu đồng hành cùng sự sống. Tình yêu

khám phá căn bếp của chủ nhà, nên xin được ngồi ở đó nướng ngô. Chủ nhà là một người đàn ông còn khá trẻ, vui vẻ và biết chơi ghita. Bếp lửa nhà sàn trở thành sân khấu của những khúc ca ngẫu hứng, được đệm đàn bởi ông chủ khu du lịch nhiều nổi niềm. Ông chủ là người dưới xuôi, cũng trốn mỗi tình sâu đậm nhưng nhiều nước mắt về vùng núi này. Đất và người hào sảng giúp anh người ngoại. Anh đã bén duyên với cô gái bản rồi ở lại gây dựng bản du lịch đầu tiên tại nơi này.

- Đúng là tình yêu làm đất lạ hóa quê hương, anh nhỉ?

Lời của Ngân khiến Thân - chủ homestay cười tí. Anh tự hào khoe mình đã thật yêu thiên nhiên vùng cao. Người vợ của anh hiện tại chu đáo, hòa nhã, nhân hậu, gánh vác cùng anh mọi công việc và sinh hai đứa con đẹp như tranh vẽ.

- Con gió nào đã đưa cô gái như em đến đây? Vùng này không nổi tiếng, nhưng ai đã biết thì đều tin rằng, ở đây có “vườn mây như ý”. Ý rằng, ai đến đây mà đứng trước rừng mây, nhìn ra thung lũng thành tâm cầu khẩn về đường tình duyên, sẽ được như ý.

Ngân cười:
- Ý anh muốn hỏi là, có phải em đến đây cầu tình duyên? Em cũng không biết nữa. Lòng em rối bời, nhưng thật ấn tượng với rừng mây cũng như thiên nhiên.

Tiếng đàn mỗi lúc phiêu hơn trong màn đêm, hơi sương tràn vào khu bếp. Vài vị khách một ngồi nghe. Tiếng đàn, tiếng hát làm mọi người gần nhau. Ngân tự hỏi, có phải mỗi người đến đây chung một điểm: ôm trong mình sự trống rỗng?

Thân cho Ngân mượn xe máy chạy đây đó. Những ngày khám phá rừng núi và thả mình trong khu homestay, với câu chuyện của Thân cho Ngân hiểu rằng, lúc nào mỗi người cũng phải đối mặt thử thách. Mỗi bản thể đều ôm chứa một câu chuyện, song con người luôn có xu thế muốn làm tổn thương nhau. Ở vùng núi xa xôi, con người quá bé nhỏ trước thiên nhiên và có những số phận không thể khổ ải hơn, thế mà họ vẫn tin ở phía ngày mai. Chuyện của Ngân chẳng là gì so với họ, thế thì hà cớ gì cô lại không thể tìm một lối thoát?

Ý tưởng bức tranh gia đình được khơi lên. Thực ra, Ngân đã nghĩ đến từ rất lâu rồi, nhưng ý tưởng mãi chẳng rõ hình hài. Giờ đây, cô có thể tự tin trải lòng mình lên đó. Bức tranh có bố, mẹ và cô trong khung trời mùa thu kỳ diệu, giàn hoa giấy hồng đỏ quỵện hòa. Mái tóc mẹ cô thật đẹp. Ngày xưa, bố cô vẫn thường khen, suốt thời thanh xuân ông mê đắm mái tóc gọi bằng những thứ quả và lá cây có đồng nội. Đây là đôi mắt trong veo như giếng nước. Đôi mắt đã làm đắm lòng bố Ngân, để chàng họa sĩ

năm đó phải quyết tâm chinh phục bằng được. Mẹ Ngân có nụ cười sáng tươi chẳng cây cọ nào tả hết. Ngân phải yêu lắm nụ cười mẹ nên mới có thể đưa cảm xúc tận cùng vào đó. Cô may mắn được thừa hưởng khuôn miệng xinh, nụ cười tươi như hoa của mẹ. Nụ cười mà khi com còn lành, canh còn ngọt, bố vẫn bảo, hai mẹ con giống nhau y đúc. Bố tự hào vì lúc nào cũng được đắm chìm trong tổ ấm với hai khuôn mặt xinh tươi.

Nhưng điều gì đã làm bố thay đổi mau chóng? Ngân phải đòi bố về cho mẹ. Bức tranh này, ai nhìn vào cũng thấy niềm hạnh phúc viên mãn của ba người. Bố cô, với khuôn mặt sáng, mái tóc bông bênh nghệ sĩ cũng gạt hái được khá nhiều thành tựu trong sự nghiệp hội họa. Cây cọ của Ngân ngân rung những nhịp điệu của tâm hồn, đang mong mỏi về niềm hạnh phúc triu mến mà đúng ra cô phải được hưởng. Cô chăm sóc từng chút một cho bức tranh bằng sự nhạy cảm của cô gái khao khát tình yêu. Bất kể lúc nào, hình bóng của bức tranh cũng quấn riết cô. Nó là tất cả những gì cô có.

Tranh hoàn thành, bằng một sự tính toán kỹ lưỡng, cô đã tạo dựng một đường chéo xiên, dứt khoát như chẳng có gì hối tiếc. Đường chéo xiên giống ai đó đang xé tranh làm đôi, một nửa là cô và mẹ, còn nửa bên kia là bố. Bây giờ, bức tranh giống một khung hình tuyệt đẹp bị xé đôi, tàn nhẫn, xót xa. Ai nhìn vào cũng thấy thương tâm. Ngân đặt bức tranh ở nơi mà bố cô dễ nhìn thấy. Ông giật mình khi chứng kiến bức tranh đẹp, đang bị xé đôi. Tim ông quặn lại, đầu óc choáng váng. Ông hiểu dụng ý của con gái. Ông tự hỏi, tại sao nó có thể nghĩ ra chiêu này? Bức tranh nhắc nhở ông về hình bóng kỷ niệm bên tình yêu đẹp. Tình yêu ấy đã cho ông một người vợ tảo tần.

Ông khóc trước mặt Ngân làm cô con gái cũng trào nước mắt theo. Ngân dẫn bố lại gần tranh.

- Ngân ơi, bố xin lỗi. Bố đã sai, con ạ. Bố đã có một tình yêu đẹp. Con làm thế này, ý trách bố đã xé đôi hạnh phúc gia đình?

- Bố có thể sửa lại bức tranh.
- Ý con là, bố phải làm lại? Bố không có quyền tước đi hạnh phúc của hai mẹ con.

Hai bố con nhìn nhau. Nụ cười đã trở lại trên bờ môi và hai khóe mắt Ngân. Sau cơn mưa trời lại sáng. Người bố biết, bức tranh chỉ là cái nhìn thấy được. Ông tinh tế để nhận ra rằng, cô con gái, với sự nhạy cảm của mình, đang thôi thúc bố mẹ làm lành, hàn gắn tình cảm.

Dưới nếp nhà có giàn hoa giấy lớn và khoảng sân rộng, chim chóc múa ca trên tán khê và những thân cau. Cô gái tí mĩ chỉ cho ông bố tự chinh sửa bức tranh. Mẹ cô đang nấu ăn trong bếp. Ngôi nhà hôm nay có tiệc. Mùi ẩm cúng tỏa khắp nơi. **D.K**

luôn là sự đồng hành, chấp chới giữa hai trạng thái đó. Ngọt ngào, say đắm pha lẫn lo âu, yêu thương và hờn ghen đan xen trong mỗi con người.

Thật tình cờ và thú vị, ngày tình yêu thuộc về mùa xuân nhưng cũng thật éo le, biết bao nhiêu sự đơn phương, dang dở cũng ập đến trong mùa tươi đẹp ấy. Còn nhớ bó hoa của chàng trai nào đó gài mãi ở bên tường rào gỗ, cô gái ấy đã không đón nhận, anh cũng không nỡ mang đi. Hoa cứ héo dần theo thời gian, mỗi tình cảm ấy chìm vào quên lãng.

Mùa yêu đánh dấu sự phơi trái, kiên gan từ cây cỏ đến con người. Có những mầm cây căng tràn nhựa sống bị gió mưa bẻ gãy. Ở nơi vết thương đó nhựa bám lại, nó không còn hô hơi, ngạo nghệ nữa mà trầm lắng, trở ra những nhánh chắc chắn. Tình yêu với ánh sáng mặt trời chưa bao giờ mất đi, bản năng vươn mình chưa bao giờ tàn lụi nhưng đã tìm thấy cách yêu riêng, yêu sâu sắc và bền bỉ hơn.

Với những con người hàng ngày mãi miết trên phố cũng vậy. Vết thương của tình yêu đôi lứa, sự vấp ngã khi bước vào cuộc đời đầy trắc trở đã dạy cho họ một bài học: Cần có một nhịp sống cho riêng mình mới vượt qua được thách thức. Nhựa sống trong thân cây chưa bao giờ cạn, tình yêu trong tâm hồn ta với cuộc đời này chưa bao giờ vơi, chỉ là ta có đủ dũng khí vượt qua thử thách đó hay không?

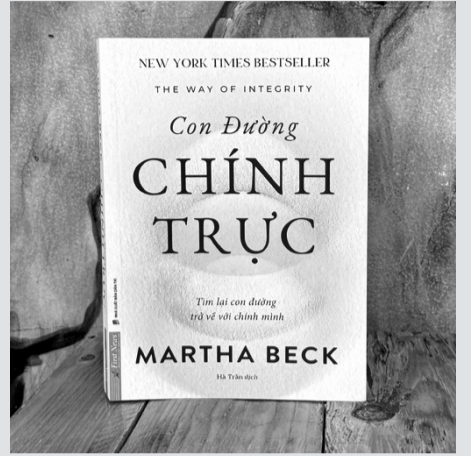
Mùa này, trên dòng sông xanh trong đã không còn dấu vết những trận lũ đục ngầu. Có hoa chìm trong chút se lạnh mùa xuân. Có lẽ đời người cũng như con thuyền trôi trên dòng sông xuân, vừa mong manh, chòng chành, vừa lãng đãng, bay bổng. Khi chúng ta yêu, chúng ta có mùa xuân, như đang trở về tuổi thanh xuân. Tình yêu ấy chưa bao giờ cũ đi, chưa bao giờ tàn lụi mà luôn lấp lánh như giọt sương dưới ánh nắng ban mai của tình đầu đầy thi vị...

BUI VIỆT PHƯƠNG

ĐỌC SÁCH

Đánh mất sự chính trực, con người sẽ lạc lối

Có bao giờ bạn cảm thấy mình đang sống không phải là chính mình? Khi mỉm cười mà trong lòng trống rỗng, khi tiếp tục một công việc mà mình không thích, hay khi cố chạy theo chuẩn mực mà lạc mất chính mình? Martha Beck (là một nhà xã hội học và là một nhà khai vấn có uy tín, cộng tác viên cho một chuyên mục tháng của tạp chí The Oprah Magazine, bà lấy bằng Tiến sĩ Xã hội học ở Trường Đại học Harvard) gọi đó là tình trạng đánh mất sự chính trực - một trạng thái đầy ta và vòng xoáy bất an, mệt mỏi và xa rời hạnh phúc thực sự.

Bạn có thể hình dung mỗi người giống như một chiếc máy bay, nếu ở trạng thái toàn vẹn, mọi thành phần của máy bay sẽ hoạt động trơn tru và nhịp nhàng, giúp máy bay cất cánh bay cao. Nhưng nếu các thành phần bên trong không thống nhất hoặc hư hỏng, máy bay có thể bị chết máy, chao đảo, hoặc tệ hơn là gặp tai nạn.

Con người cũng vậy. Khi mất đi sự toàn vẹn, mọi thứ bên trong và bên ngoài của chúng ta đều bị ảnh hưởng tiêu cực. Công việc có thể trở nên trì trệ, các mối quan hệ dần rạn nứt và cuộc sống trở thành một vòng luân quản của những nỗi bất an. “Nếu bạn từng thấy mình bỗng dưng phát cáu với một người mà bạn vô cùng yêu quý, hay bạn dự định ngồi xuống để hoàn thành một dự án nhưng rốt cuộc lại dành ra năm tiếng đồng hồ để tìm mua một bộ dụng cụ xăm mình tại nhà qua mạng, thì có lẽ bên trong bạn đang bị chia tách. Bạn đang cố gắng hành động theo những cách mà sâu trong tiềm thức, bạn không thật sự cảm thấy là đúng đắn. Bất cứ khi nào chúng ta làm điều này, cuộc đời chúng ta bắt đầu tuột dốc”, Martha Beck chỉ ra.

Trong cuốn sách “Con đường chính trực”, tác giả Martha Beck đã đưa ra nhiều trường hợp ví dụ về những người đánh mất sự chính trực, khiến cuộc đời họ trở thành chuỗi thất bại và ước mơ tan vỡ, từ một bạn học liên tục phải vào tù, một người em họ kết hôn với kẻ tội tệ, đến một đồng nghiệp liên tục làm hỏng công việc... Phần lớn đều giống như chiếc máy bay bị hỏng động cơ, không thể vận hành trơn tru. Từ đó, bà chỉ dẫn cho chúng ta cách đọc những tín hiệu bên trong của chính mình để sống toàn vẹn, chính trực hơn.

Một trong những ví dụ ấn tượng nhất có lẽ là câu chuyện của Rayya. Cô là một người nghiện ma túy nặng, đã trượt dài trong những cơn phê thuốc trên đường phố New York suốt 20 năm. Nhưng nhờ tìm thấy con đường chính trực của mình, cô đã cai nghiện và sống một cuộc đời thành thật, thẳng thắn. Và khi được chẩn đoán ung thư giai đoạn cuối, chính sự chính trực đã giúp cô quyết định dành thời gian còn lại để sống trọn vẹn với âm nhạc, tình yêu và ra đi một cách thanh thản.

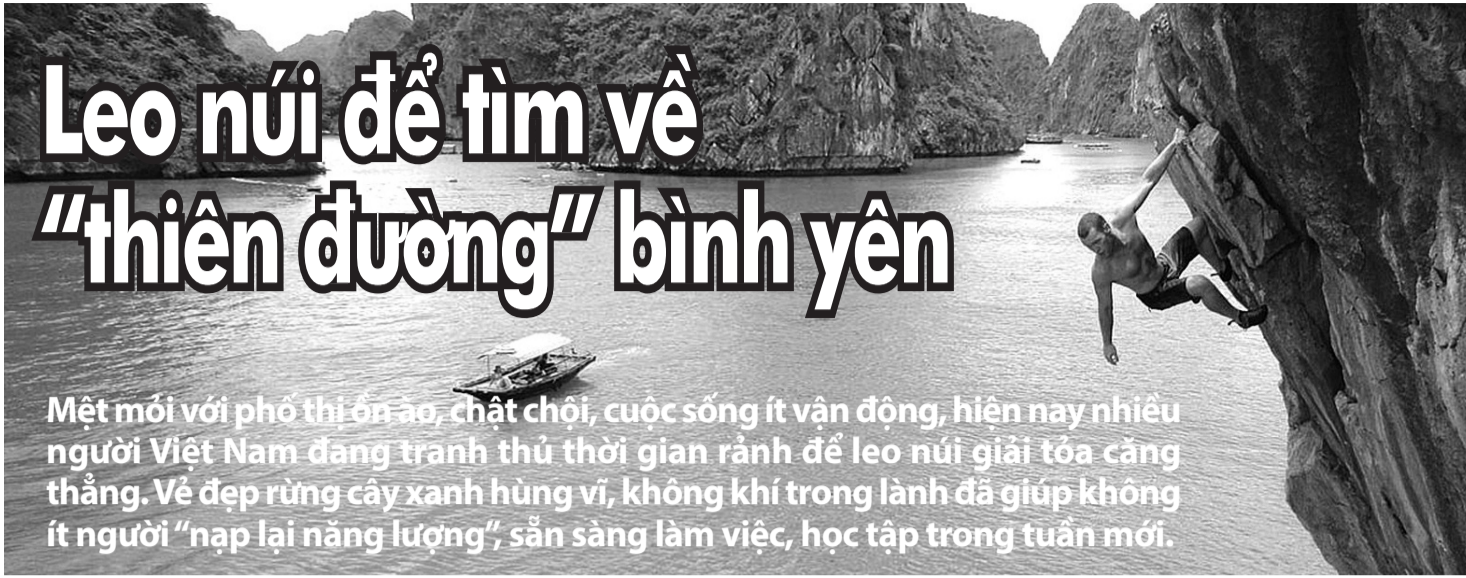
Một ví dụ ấn tượng khác mà Beck đề cập là Marc - một quân nhân đã dành cả đời trong quân ngũ dù anh chưa bao giờ yêu thích công việc này. Điều đó khiến anh cảm thấy khôn khổ và trút oán giận lên vợ mình, nhưng anh vẫn bám trụ nơi quân ngũ vì chỉ còn ba năm nữa là đủ điều kiện nhận lương hưu. Sau khi thực hiện những thay đổi nhỏ theo hướng dẫn của Martha Beck, Marc dần tìm lại con người thật của mình. Anh quyết định rời quân ngũ và tìm kiếm một công việc mới phù hợp với sở thích của mình, tình cảm giữa anh và vợ cũng được cải thiện theo hướng tốt hơn.

Lấy cảm hứng từ Thân khúc của Dante Alighieri, Martha Beck chia hành trình tìm kiếm sự chính trực thành bốn giai đoạn, tương ứng với hành trình mà Dante trải qua: Khu rừng tối làm lạc, Địa ngục, Luyện ngục và Thiên đường. Bằng cách sử dụng phép ẩn dụ này, tác giả giúp người đọc liên hệ với những khía cạnh sâu thẳm trong chính mình để chuyển hóa bản thân, từ đó nhận ra điều mình thực sự khao khát thay vì chạy theo những gì xã hội áp đặt.

Martha Beck nhấn mạnh rằng sống với sự chính trực không phải là làm vừa lòng tất cả mọi người, mà là sống sao để tâm hồn mình được bình an. Đây là một thông điệp mạnh mẽ và cần thiết, đặc biệt là trong bối cảnh ngày nay khi nhiều người cảm thấy áp lực trước việc phải đáp ứng các chuẩn mực xã hội.

Có thể bạn nghĩ những câu chuyện trong sách đều mang lãng kính màu hồng, nhưng đó hoàn toàn là những ví dụ thực tế từ những thân chủ mà Martha Beck đã hướng dẫn. Thậm chí, bản thân Martha Beck cũng là một ví dụ thành công điển hình khi tìm được con đường chính trực của mình. Trên truyền thông, nhiều người biết đến Martha Beck với vai trò là một nhà xã hội học, một tác giả sách bán chạy, hay một nhà khai vấn uy tín, nhưng ít ai biết bà cũng từng trải qua một hành trình đầy biến động: từ việc cảm thấy bế tắc trong công việc, suy sụp khi con trai được chẩn đoán mắc hội chứng Down, cho đến quyết định rời khỏi giáo hội Mặc Môn khiến bà trở thành kẻ thù của chính cộng đồng mình, hay nhận ra xu hướng tính dục của mình sau hàng chục năm. Tất cả những trải nghiệm đó giúp Beck hiểu rõ hơn về hành trình tìm lại chính trực và đưa những bài học ấy vào từng trang sách. Chính sự chân thật và gần gũi của Beck đã khiến “Con đường chính trực” càng trở nên thu hút.

Được biết, ngay khi ra mắt lần đầu vào năm 2021, “Con đường chính trực” đã nhanh chóng thu hút sự chú ý của độc giả. Bởi lẽ, đó không chỉ là một cuốn sách phát triển bản thân, mà còn là “kim chỉ nam”, dẫn dắt bạn trở về với con người chân thật của mình. **MINH MINH**

Leo núi để tìm về "thiên đường" bình yên

Mệt mỏi với phố thị ồn ào, chật chội, cuộc sống ít vận động, hiện nay nhiều người Việt Nam đang tranh thủ thời gian rảnh để leo núi giải tỏa căng thẳng. Vẻ đẹp rừng cây xanh hùng vĩ, không khí trong lành đã giúp không ít người " nạp lại năng lượng", sẵn sàng làm việc, học tập trong tuần mới.

● Leo núi giúp người tham gia rèn luyện cơ bắp, cải thiện sức bền. (Ảnh minh họa - Nguồn: Tripadvisor)

● Đối với Thùy Linh, mỗi môn thể thao đều giúp người tham gia kết nối bạn bè, mở rộng mối quan hệ. (Nguồn: NVCC)

● Chinh phục các ngọn núi là một cách để hòa mình vào thiên nhiên. (Ảnh minh họa - Nguồn: Trekking-Camping)

Rèn luyện sự tập trung cao độ

Trần Thu Thảo (29 tuổi, Vĩnh Phúc) vừa trở về sau chuyến leo núi đá (rock climbing) ở Vịnh Hạ Long. Cô cho biết, đây là một bộ môn thể thao tương đối mới ở Việt Nam, bộ môn leo núi đá này người tham gia leo lên và leo xuống hoặc băng qua các bức tường đá tự nhiên, nhân tạo để chinh phục mục tiêu đến đỉnh của một địa hình hoặc điểm cuối của tuyến đường đã được xác định trước mà không bị ngã. Người chơi rock climbing có thể leo trong phòng tập hoặc ngoài tự nhiên.

Thu Thảo chia sẻ: "Tôi mới chơi, nên thường leo một đoạn ngắn có mũ bảo hộ, dây an toàn. Sở dĩ tôi yêu thích bộ môn thể thao mạo hiểm này vì muốn thử thách các giới hạn của bản thân. Đồng thời khi tập rock climbing tôi phải vận dụng hết tất cả các cơ bắp, sự tập trung để an toàn về đích".

Nguyễn Anh Tuấn (22 tuổi, TP HCM), một người ưa thích thể thao khác lại chia sẻ, anh hướng nội, có sở trường về độ bền nên anh chọn bộ môn trekking để chơi. Trekking khác với rock climbing, bộ môn leo núi này được thực hiện ở các địa hình bằng phẳng hơn. Người chơi có thể đi bộ 10-30km (hoặc hơn) xuyên rừng, xuyên núi. Đặc biệt, người chơi trekking thường kết hợp leo núi với cắm trại, tổ chức buổi giao lưu, nghỉ ngơi, thư giãn.

Anh Tuấn cho biết: "Trekking là một trải nghiệm thú vị, đòi hỏi người chơi không chỉ phải vận dụng linh hoạt các cơ để băng qua những địa hình khác nhau, mà người tham gia leo núi cần chuẩn bị sức bền thật tốt để đi những chặng đường dài không bị hụt hơi, đau mỏi các khớp. Ngoài ra, đi trekking người chơi cần học thêm về kiến thức sinh tồn trong

thiên nhiên như đốt lửa, dựng lều trại... Vì vậy, mỗi lần tham gia các tour trekking chúng tôi cần cả sức khỏe, sự tập trung cao độ và tinh thần luôn cầu tiến, học hỏi kinh nghiệm từ người đi trước".

Thực tế, leo núi là một hoạt động đòi hỏi các cơ bắp của con người phải hoạt động một cách linh hoạt. Ví dụ như phải có độ giãn nhất định ở các cơ để bước những bước dài lên các mỏm đá hoặc các gờ đá (khi chơi rock climbing). Đặc biệt, cần siết được cơ bụng, cơ tay, cơ đùi để đủ sức trụ vững và kéo người lên. Vì vậy, đây là một bộ môn thể thao đòi hỏi cả về sự tập trung cao độ, sức mạnh và trí thông minh để leo đến đích một cách an toàn nhất.

Reddy - Phó Giáo sư lâm sàng tại Trường Y Harvard và là một chuyên gia được quốc tế công nhận trong lĩnh vực nghiên cứu tâm thần kinh, cũng đưa ra kết quả về hiệu quả của việc tập thể dục. Ông đã viết trong cuốn sách "Tập thể dục làm biến đổi não bộ" của mình như sau: "Vai trò quan trọng nhất của việc rèn luyện thể dục, thể thao chính là tăng cường mạnh mẽ hoặc cải thiện tối đa não bộ của con người". Tập thể dục chính là khoản đầu tư để tăng và nhanh chóng nhất cho não bộ của bạn.

Leo núi chính là một phương pháp để rèn luyện sự tập trung, giúp não bộ vừa có thời gian vận động, lại vừa có thể nghỉ ngơi. Cho nên, rất nhiều dân văn phòng đang lựa chọn bộ môn leo núi giải tỏa căng thẳng, nạp lại năng lượng chuẩn bị cho tuần làm việc sắp tới.

Một nghiên cứu do Đại học Harvard tổ chức chỉ ra rằng, trung bình một người lao động trí thức mất khoảng 47% thời gian trong ngày trong trạng thái (bán) phân tâm. Nói cách khác, khi bạn học cách tập trung vào một việc,

bạn có thể hoàn thành cùng một nhiệm vụ nào đó nhanh gấp đôi.

Tuy nhiên, để bắt tay vào "công cuộc" leo núi, đòi hỏi người chơi phải mất thời gian chuẩn bị về thể lực và kĩ năng. Theo các chuyên gia, thời gian chuẩn bị về thể lực leo núi tốt nhất là khoảng 10 ngày trước chuyến đi. Thực tế, để có một nền tảng thể lực ổn định nhất, mỗi người nên dành thời gian tập luyện liên tục trong vòng 1 đến 2 tháng. Điều này sẽ giúp cơ thể bạn trở nên ổn định và có sức bền tốt hơn. Nhưng, trước 2 ngày so với ngày chính thức lên đường, người leo núi nên dừng quá trình luyện tập để cơ thể được thư giãn, lấy lại sức khỏe.

Kết nối với thiên nhiên, con người

Cuối tuần vừa qua, Thùy Linh (30 tuổi, sinh sống ở Hà Nội) đã cùng bạn bè trải nghiệm leo núi Hàm Lợn (Sóc Sơn, Hà Nội). Cô cho biết, đây là ngọn núi có độ cao, độ dốc vừa phải phù hợp với tất cả mọi người, kể cả người lần đầu đi leo. Linh chia sẻ: "Công việc của tôi ở tương đối áp lực, vì vậy, cuối tuần tôi muốn được thoát khỏi tiếng xe cộ ồn ào, thành phố náo nhiệt. Tôi hay đi ra vùng ngoại ô, tìm những vùng núi trong lành để thư giãn, tập thể dục".

Linh cho biết, ngoài leo núi, cô còn tham gia chạy trail (loại hình chạy bộ với cung đường núi, nhiều dốc), chèo sub ở hồ dưới chân núi. Linh tâm sự: "Cây cối quanh năm ở những vùng núi ngoại ô Hà Nội như Sóc Sơn, Ba Vì luôn xanh mướt, không khí trong lành, thoáng đãng. Tôi thường trekking hoặc chạy trail với nhóm bạn của mình. Chúng tôi thường xuyên gặp những người chơi mới và "kết nạp" họ vào đội ngũ của mình. Mỗi người có tính cách khác nhau, công việc, cuộc

sống khác nhau, nhờ có chung niềm đam mê mà trở thành bạn bè".

Minh Vương (32 tuổi, sinh sống ở Hà Nội) cho biết, anh vừa trải qua những biến động về cả công việc và chuyện tình cảm. Ở lứa tuổi 32, đứng trước những bước ngoặt của cuộc sống, anh có rất nhiều băn khoăn, lo lắng. Minh Vương chia sẻ: "Tôi quyết định nghỉ ngơi một thời gian, nạp lại năng lượng trước khi "bước tiếp". Từ tháng 12 năm ngoái đến giờ, anh đã dùng số tiền tiết kiệm đi du lịch, trải nghiệm. Anh thường xuyên leo núi. Vương chia sẻ: "Tôi vừa leo lên đỉnh Putaleng ở Lai Châu, nơi được mệnh danh là thiên đường hoa đỗ quỳ".

Anh cho biết, giống hoa đỗ quỳ tại đây chỉ mọc được ở độ cao trên 2.000m, sắc hoa tím hồng, bung nở như hàng ngàn chùm pháo hoa giữa biển trời xanh thẳm của đại ngàn hùng vĩ. Vương tâm sự: "Tôi như lạc vào chốn thần tiên, nơi mà cận kề chân mây, tôi có thể nhìn thấy những đóa hoa kiên cường vươn lên khoe sắc trong giá lạnh. Tôi nghĩ đây là một động lực để tôi tiếp tục lạc quan, hạnh phúc trong cuộc sống của mình".

Hiện nay, việc tập bộ môn trekking, rock climbing, chạy trail,... có một số lượng người tham gia tương đối nhiều ở Việt Nam. Họ đang dần hình thành nên cộng đồng, câu lạc bộ cùng chung niềm đam mê, chí hướng. Dần dần, họ trở thành bạn bè thân thiết, các buổi luyện tập bên cạnh việc rèn luyện sức khỏe còn là "câu chuyện" chia sẻ, trò chuyện với nhau.

Ngoài ra, tập leo núi đang là một xu hướng tập thể dục "xanh - sạch - đẹp", giúp người chơi cải thiện rất nhiều về tinh thần. Báo cáo của Tổ chức Y tế Thế giới về "Không gian xanh và Sức khỏe tinh thần" khẳng định, thời gian dành cho thiên nhiên, kể cả trong đô thị hay ngoại ô giúp cải thiện tâm trạng, khả năng tư duy và sức khỏe tâm thần.

Nhiều nghiên cứu cũng cho thấy rằng việc tiếp xúc với rừng, công viên, vườn hoặc bờ biển thậm chí có thể giảm thiểu tác động tâm lý của biến đổi khí hậu, hỗ trợ hoạt động thể chất, đồng thời thư giãn và bỏ lại căng thẳng hàng ngày trong một thời gian.

Kênh National Geographic, một kênh chuyên về khoa học nổi tiếng trên thế giới cũng đã có nhiều phỏng vấn cho thấy cách thiên nhiên mang lại lợi ích cho sức khỏe tâm lý và thể chất của chúng ta. Một nghiên cứu gần đây khảo sát hơn 16.000 người ở 18 quốc gia cho thấy những người sống trong môi trường xanh hoặc gần biển có mức hạnh phúc tổng thể tích cực cao hơn. Ngoài ra, những người thường xuyên đến những không gian xanh với mục đích giải trí sẽ cảm thấy tốt hơn và ít bị căng thẳng về tinh thần hơn.

Thực tế, đồi núi Việt Nam chiếm tới 3/4 diện tích lãnh thổ nhưng chủ yếu là đồi núi thấp. Địa hình thấp dưới 1.000m chiếm tới 85% lãnh thổ. Núi cao trên 2.000m chiếm 1%. Đồi núi Việt Nam tạo thành một cánh cung lớn hướng ra Biển Đông, chạy dài 1.400km, từ Tây Bắc tới Đông Nam Bộ. Đây là những địa hình đẹp, thích hợp để mọi người có cơ hội tìm về với thiên nhiên, rừng núi thư giãn, nghỉ dưỡng. **ANH NHI**

THÔNG BÁO

QUYẾT ĐỊNH:

1. Thông báo cho bà Nguyễn Thị Trường, sinh năm 1961; địa chỉ: 38 Bui Thị Xuân, Phường 2, quận Tân Bình, Thành phố Hồ Chí Minh được biết Tòa án nhân dân quận Tân Bình đang thụ lý giải quyết vụ án dân sự thụ lý số 709/2024/TLST-DS ngày 18/11/2024 về việc "Tranh chấp hợp đồng vay tài sản" theo yêu cầu khởi kiện của bà Lê Thị Thành, sinh năm 1986; địa chỉ: khu Văn Tân 2, xã Văn Du, huyện Đan Hùng, tỉnh Phú Thọ.

Bà Nguyễn Thị Trường hoặc người khác biết được thông tin về bà Nguyễn Thị Trường để nghị liên hệ với Tòa án nhân dân quận Tân Bình, Thành phố Hồ Chí Minh; địa chỉ: 09 Phú Hòa, Phường 7, quận Tân Bình, Thành phố Hồ Chí Minh hoặc báo cho ông Nguyễn Ngọc Hùng, sinh năm 1991; địa chỉ: 28 Lê Bình, Phường 4, quận Tân Bình, Thành phố Hồ Chí Minh biết.

Tòa án nhân dân quận Tân Bình dự kiến triệu tập bà Nguyễn Thị Trường đến Tòa án trình bày ý kiến đối với yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn vào lúc 08 giờ 30 phút ngày 21 tháng 3 năm 2025. Tham gia phiên họp kiểm tra việc giao nộp, tiếp cận, công khai chứng cứ và hòa giải vào lúc 09 giờ 30 phút, ngày 21 tháng 3 năm 2025. Tham gia phiên tòa xét xử sơ thẩm vụ án (lần 1) vào lúc 09 giờ 00 phút, ngày 15 tháng 4 năm 2025. Trường hợp bà Nguyễn Thị Trường không đến tham gia phiên tòa lần 1 thì Tòa án nhân dân quận Tân Bình dự kiến mở phiên tòa lần 2 vào lúc 09 giờ 00, ngày 06 tháng 5 năm 2025.

Tòa án nhân dân quận Tân Bình thông báo thời gian dự kiến làm việc như trên, để nghị bị đơn liên hệ Tòa án Tân Bình để giải quyết vụ án. Trường hợp, bị đơn không đến Tòa án để giải quyết vụ án thì Tòa án giải quyết vụ án theo quy định pháp luật.

TÒA ÁN NHÂN DÂN QUẬN TÂN BÌNH, TP.HCM

THÔNG BÁO

QUYẾT ĐỊNH:

1. Tòa án nhân dân thành phố Biên Hòa, tỉnh Đồng Nai thông báo cho bà Nguyễn Thị Sứ, sinh năm: 1942, địa chỉ: Số 23, khu phố 4, phường Trưng Dũng, thành phố Biên Hòa, tỉnh Đồng Nai được biết: 1.1/ Ngày 07 tháng 02 năm 2023, Tòa án nhân dân thành phố Biên Hòa đã thụ lý vụ án Dân sự số 143/2023/TLST-DS về việc "Tranh chấp hợp đồng chuyển nhượng quyền sử dụng đất và tuyền văn bản công chứng vô hiệu" do nguyên đơn ông Nguyễn Văn Tư khởi kiện.

Yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn như sau: Ông Tư yêu cầu Tòa án giải quyết: Tuyên huỷ hợp đồng ủy quyền ký ngày 25/03/2016 tại Văn phòng công chứng Hồ Nai giữa ông Tư và ông Phước; tuyên huỷ biên bản giao nhận tiền ngày 25/03/2016 có nội dung chuyển nhượng diện tích đất 84m2, thửa đất số 125 (đúng là thửa một phần thửa 100), tờ bản đồ số 33 tọa lạc tại phường Thống Nhất, thành phố Biên Hòa do bị lừa dối và không tuân thủ về mặt hình thức của hợp đồng, ông Tư sẽ hoàn trả lại cho ông Phước số tiền 500.000.000 đồng đã nhận.

Yêu cầu phân tố của ông Đặng Đức Phước như sau: Ông Đặng Đức Phước có yêu cầu Tòa án: Công nhận ông Đặng Đức Phước được quyền quản lý, sử dụng nhà đất diện tích 84m2 thuộc thửa 125, tờ bản đồ số 33 tọa lạc tại phường Thống Nhất, thành phố Biên Hòa, tỉnh Đồng Nai đến khi đất bị thu hồi và nhận được bồi thường về nhà đất theo quy định pháp luật.

Các tài liệu chứng cứ do nguyên đơn cung cấp bao gồm: Đơn khởi kiện, bản tự khai; bản sao căn cước công dân, bản sao sổ hộ khẩu của ông Tư và của bà Sứ, văn bản đơn phương chấm dứt thực hiện hợp đồng ủy quyền ngày 19/12/2022, biên bản hòa giải tại UBND

phường Thống Nhất ngày 23/11/2022, giấy ủy quyền ngày 17/9/2004, hợp đồng ủy quyền ngày 25/3/2016, biên bản giao nhận tiền ngày 25/3/2016, biên bản hồ sơ ngày 03/5/1999, hợp đồng mua bán nhà ở và chuyển quyền sử dụng đất ở trong đô thị.

Các tài liệu chứng cứ do bị đơn cung cấp bao gồm: Bản tự khai; bản sao căn cước công dân, sổ tạm trú, hợp đồng ủy quyền của ông Tư cho ông Phước, vi bằng ngày 25/3/2016, biên bản giao nhận tiền ngày 25/3/2016, bằng chiết tính giá trị bồi thường, thông báo nộp thuế, giấy mời ngày 05/10/2020, giấy mời ngày 25/12/2020, biên bản hồ sơ 03/5/1999, đơn xin xác nhận tạm trú của ông Tư, giấy xác nhận nhân khẩu của ông Tư, biên bản họp ngày 12/6/2020, công văn 1614/VPEKH-BH-ĐKCC ngày 05/3/2024, công văn 821/VPEKH-BH-TLTT ngày 26/01/2024.

1.2/ Tòa án triệu tập bà Nguyễn Thị Sứ có mặt:

Lúc 08 giờ 00 phút, ngày 27 tháng 3 năm 2025 có mặt tại trụ sở Tòa án nhân dân thành phố Biên Hòa, tỉnh Đồng Nai để làm việc, lấy lời khai và cung cấp tài liệu, chứng cứ đối với yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn, yêu cầu phân tố của bị đơn; tham gia phiên họp kiểm tra việc giao nộp, tiếp cận, công khai chứng cứ và hòa giải;

Có mặt tại trụ sở Tòa án nhân dân thành phố Biên Hòa, tỉnh Đồng Nai để tham gia phiên tòa vào lúc 08 giờ 00 phút ngày 09/5/2025.

- Trường hợp bà Nguyễn Thị Sứ vắng mặt không có lý do, Tòa án nhân dân thành phố Biên Hòa quyết định hoãn phiên tòa và ấn định mở lại phiên tòa vào lúc 08 giờ 00 phút ngày 06/6/2025 tại trụ sở Tòa án nhân dân thành phố Biên Hòa, tỉnh Đồng Nai. Nếu bà Nguyễn Thị Sứ vắng mặt thì Tòa án nhân dân thành phố Biên Hòa tiến hành xét xử vắng mặt đương sự theo quy định của pháp luật tố tụng dân sự.

**TÒA ÁN NHÂN DÂN TP BIÊN HÒA
TỈNH ĐỒNG NAI**

phường Thống Nhất ngày 23/11/2022, giấy ủy quyền ngày 17/9/2004, hợp đồng ủy quyền ngày 25/3/2016, biên bản giao nhận tiền ngày 25/3/2016, biên bản hồ sơ ngày 03/5/1999, hợp đồng mua bán nhà ở và chuyển quyền sử dụng đất ở trong đô thị ngày 17/9/2004, hợp đồng ủy quyền ngày 25/3/2016, giấy xác nhận nhân khẩu của ông Phước, giấy sang nhượng đất ngày 10/8/1996, giấy bản nhà và đất ngày 04/3/2009, hóa đơn GTGT tiến điện, giấy xác nhận nguồn gốc đất nhà ngày 11/11/2019, bằng chiết tính giá trị bồi thường ngày 21/9/2020, giấy ủy quyền ngày 17/9/2004, đơn xin xác nhận tạm trú của ông Tư, giấy xác nhận nhân khẩu của ông Tư, biên bản họp ngày 12/6/2020, công văn 1614/VPEKH-BH-ĐKCC ngày 05/3/2024, công văn 821/VPEKH-BH-TLTT ngày 26/01/2024.

1.2/ Tòa án triệu tập bà Nguyễn Thị Sứ có mặt:

Lúc 08 giờ 00 phút, ngày 27 tháng 3 năm 2025 có mặt tại trụ sở Tòa án nhân dân thành phố Biên Hòa, tỉnh Đồng Nai để làm việc, lấy lời khai và cung cấp tài liệu, chứng cứ đối với yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn, yêu cầu phân tố của bị đơn; tham gia phiên họp kiểm tra việc giao nộp, tiếp cận, công khai chứng cứ và hòa giải;

Có mặt tại trụ sở Tòa án nhân dân thành phố Biên Hòa, tỉnh Đồng Nai để tham gia phiên tòa vào lúc 08 giờ 00 phút ngày 09/5/2025.

- Trường hợp bà Nguyễn Thị Sứ vắng mặt không có lý do, Tòa án nhân dân thành phố Biên Hòa quyết định hoãn phiên tòa và ấn định mở lại phiên tòa vào lúc 08 giờ 00 phút ngày 06/6/2025 tại trụ sở Tòa án nhân dân thành phố Biên Hòa, tỉnh Đồng Nai. Nếu bà Nguyễn Thị Sứ vắng mặt thì Tòa án nhân dân thành phố Biên Hòa tiến hành xét xử vắng mặt đương sự theo quy định của pháp luật tố tụng dân sự.

**TÒA ÁN NHÂN DÂN TP BIÊN HÒA
TỈNH ĐỒNG NAI**

Trong những năm gần đây, cuộc chiến chống biến đổi khí hậu đã trở thành ưu tiên toàn cầu, với nhiều quốc gia đặt mục tiêu phát thải ròng bằng 0 (Net Zero Emissions) vào năm 2050. Cụ thể, sau Hội nghị COP26, số liệu thống kê của Liên hợp quốc ghi nhận hơn 130 quốc gia đưa ra cam kết này, bao gồm cả Việt Nam. Điều này đồng nghĩa với việc lượng khí thải vẫn có thể được tạo ra nhưng sẽ được bù đắp hoàn toàn bằng các giải pháp trung hòa carbon. Trung Quốc, quốc gia phát thải lớn nhất thế giới, cam kết đạt Net Zero vào năm 2060.

Đáng chú ý, trên cuộc đua hướng tới Net Zero, có những quốc gia vốn đã đạt phát thải âm, tức là hấp thụ nhiều khí nhà kính hơn lượng khí thải tạo ra, với hai ví dụ điển hình là Bhutan và Suriname. Bhutan, với 60% diện tích đất được bao phủ bởi rừng, sử dụng thủy điện làm nguồn năng lượng chính và cấm xuất khẩu gỗ từ năm 1999. Dự kiến đến năm 2025, nước này có thể bù đắp 22,4 triệu tấn CO2 nhờ xuất khẩu điện. Trong khi đó, Suriname cũng có 93% diện tích đất rừng và đang đầu tư vào nông nghiệp thông minh, năng lượng tái tạo và hệ thống giao thông bền vững để duy trì trạng thái trung hòa carbon.

Những “người tiên phong” trên hành trình Net Zero

Đi đầu cuộc đua là những quốc gia đã cam kết thực hiện các chính sách pháp lý chặt chẽ nhằm đạt mục tiêu trung hòa carbon. Trong đó, Thụy Điển đặt mục tiêu đạt phát thải ròng bằng 0 vào năm 2045 và tiếp tục giảm phát thải sau đó. Anh là quốc gia G7 đầu tiên cam kết đạt Net Zero vào năm 2050, với kế hoạch tạo 2 triệu việc làm xanh. Pháp dự kiến loại bỏ hoàn toàn các nhà máy điện than vào năm 2022 và giảm 30 - 40% tiêu thụ nhiên liệu hóa thạch vào năm 2030. New Zealand cũng thông qua luật năm 2019, cam kết giảm 24 - 47% phát thải methane vào năm 2050 do ngành chăn nuôi đóng vai trò quan trọng trong nền kinh tế nước này.

Tuy nhiên, để xác định quốc gia thực sự dẫn đầu trong cuộc đua Net Zero, cần có một hệ thống đánh giá toàn diện, bao gồm chính sách, mức độ đầu tư vào năng lượng tái tạo, hiệu suất sử dụng năng lượng và kết quả cắt giảm phát thải thực tế. Theo các chuyên trang và công cụ theo dõi Net Zero toàn cầu, những quốc gia nổi bật trong lộ trình này có thể kể đến Thụy Điển, Na Uy, Đan Mạch, Costa Rica và Uruguay.

Thụy Điển thường xuyên được xếp hạng cao trong các bảng xếp hạng về bền vững và môi trường, bởi những tiến bộ đáng kể trong việc giảm phát thải carbon. Quốc gia này đã đầu tư mạnh mẽ vào năng lượng tái tạo, nhất là thủy điện và năng lượng gió, đồng thời

● Đan Mạch đã đầu tư lớn vào năng lượng gió và có kế hoạch loại bỏ hoàn toàn nhiên liệu hóa thạch vào năm 2050. (Ảnh trong bài: Net0.com)

● Các quốc gia dẫn đầu đều chú trọng đến hiệu quả năng lượng.

● Thuộc nền kinh tế đang phát triển, Chile đã sớm đưa ra các kế hoạch tham vọng nhằm đạt phát thải ròng bằng 0.

Thế giới đang chứng kiến một cuộc chạy đua khốc liệt để giảm phát thải carbon và đạt được Net Zero, một trạng thái cân bằng giữa lượng khí thải tạo ra và lượng khí thải được loại bỏ khỏi khí quyển. Nhiều quốc gia đã đưa ra cam kết mạnh mẽ, nhưng ai thực sự đang dẫn đầu và đạt được những tiến bộ đáng kể?

áp dụng các chính sách hiệu quả về hiệu quả năng lượng. Thụy Điển cũng có một hệ thống thuế carbon tiên tiến, khuyến khích các ngành công nghiệp và hộ gia đình giảm lượng khí thải.

Tương tự, Na Uy cũng là một quốc gia Bắc Âu giàu tài nguyên thiên nhiên và có cam kết mạnh mẽ đối với phát triển bền vững. Na Uy đã đầu tư lớn vào năng lượng tái tạo và có kế hoạch trở thành một quốc gia trung hòa carbon vào năm 2030. Na Uy cũng là một trong những quốc gia hàng đầu thế giới về xe điện, với tỷ lệ xe điện trên tổng số xe lưu thông rất cao.

Đan Mạch là một quốc gia châu Âu khác đã đạt được những tiến bộ đáng kể trong việc giảm phát thải carbon. Đan Mạch đã đầu tư lớn vào năng lượng gió và có kế hoạch loại bỏ hoàn toàn nhiên liệu hóa thạch vào năm 2050. Đan Mạch cũng có một hệ thống chính sách hỗ trợ phát triển bền vững, bao gồm các chính sách về hiệu quả năng lượng và giao thông xanh. Đan Mạch hiện đang triển khai dự án “Đảo Năng lượng”, có thể cung cấp điện cho 5 triệu hộ gia đình bằng năng lượng gió.

Đáng chú ý, mặc dù không phải là một quốc gia giàu có, Uruguay đã cho thấy cam kết mạnh mẽ đối với phát triển bền vững. Uruguay đã đầu tư lớn vào năng lượng tái tạo, đặc biệt là năng lượng gió và năng lượng mặt trời và hiện sản xuất gần như toàn bộ điện năng từ các nguồn tái tạo. Uruguay cũng có một hệ thống chính sách hỗ trợ phát triển bền vững, bao gồm các chính sách về hiệu quả năng lượng và quản lý tài nguyên. Tương tự Uruguay, Costa Rica cũng là một quốc gia nhỏ với cam kết mạnh mẽ đối với phát triển bền vững. Costa Rica đã sản xuất gần như toàn bộ điện năng từ các nguồn tái tạo trong nhiều năm và có kế hoạch trở thành một quốc gia trung hòa carbon vào năm 2050. Costa Rica cũng có một hệ thống chính sách hỗ trợ phát triển bền vững, bao gồm các chính sách về bảo tồn rừng và du lịch sinh thái.

Các quốc gia thúc đẩy chính sách đạt Net Zero đúng hạn

Trong những quốc gia đang đề xuất các đạo luật nhằm giảm khí nhà kính, Hàn Quốc đang hướng đến hoàn toàn sử dụng năng lượng tái tạo vào năm

2050, trong bối cảnh giá hydro xanh ngày càng giảm. Canada đặt mục tiêu Net Zero vào năm 2050 và đầu tư 15 tỷ USD vào năng lượng sạch, bao gồm trồng 2 tỷ cây xanh và phát triển giao thông công cộng bền vững. Liên minh châu Âu (EU) cam kết giảm 55% lượng phát thải vào năm 2030 bằng cách mở rộng năng lượng tái tạo và hạn chế sử dụng nhiên liệu hóa thạch. Tây Ban Nha đặt mục tiêu hệ thống điện 100% tái tạo vào năm 2050, đồng thời loại bỏ hoàn toàn than, dầu và khí đốt. Chile, Fiji và nhiều quốc gia khác cũng đã công bố các kế hoạch đầy tham vọng để đạt phát thải ròng bằng 0.

Một số quốc gia đã có chính sách nhưng vẫn đang trong quá trình hoàn thiện các quy định pháp lý. Điển hình là Mỹ đặt mục tiêu trung hòa carbon vào năm 2050 và dự kiến loại bỏ than vào năm 2030. Trung Quốc, mặc dù là quốc gia phát thải lớn nhất, cam kết đạt Net Zero vào năm 2060 và đang đầu tư mạnh vào năng lượng tái tạo.

Có thể thấy, cuộc đua đạt phát thải ròng bằng 0 không chỉ là trách nhiệm của Chính phủ mà còn là sự phối hợp của các doanh nghiệp và cá nhân. Công

nghệ năng lượng tái tạo đã phát triển mạnh mẽ trong hai thập kỷ qua, giúp giảm thiểu tác động tiêu cực từ nhiên liệu hóa thạch. Các quốc gia trên thế giới đang nỗ lực xây dựng chính sách pháp lý, đầu tư vào công nghệ sạch và phát triển nền kinh tế xanh, hướng đến mục tiêu chung là bảo vệ hành tinh trước tác động của biến đổi khí hậu.

Kinh nghiệm quý báu cho Việt Nam

Những quốc gia dẫn đầu trên hành trình Net Zero đã tích lũy được những kinh nghiệm quý báu, có thể mang lại những bài học quan trọng. Trước hết, có thể thấy tất cả các quốc gia dẫn đầu đều có cam kết chính trị mạnh mẽ đối với phát triển bền vững và Net Zero, thể hiện qua việc ban hành các chính sách, luật pháp và mục tiêu cụ thể. Bên cạnh đó, các quốc gia này đều đầu tư lớn vào năng lượng tái tạo, đặc biệt là năng lượng gió và năng lượng mặt trời, góp phần giảm sự phụ thuộc vào nhiên liệu hóa thạch và tạo ra nguồn năng lượng sạch.

Ngoài ra, các quốc gia dẫn đầu đều chú trọng đến hiệu quả năng lượng, thông qua việc áp dụng các công nghệ và chính sách tiết kiệm năng lượng. Điều này giúp giảm lượng năng lượng tiêu thụ và giảm phát thải carbon. Bên cạnh đó, việc khuyến khích đổi mới sáng tạo trong lĩnh vực công nghệ xanh rất quan trọng, giúp tạo ra các giải pháp mới để giảm phát thải carbon và thúc đẩy phát triển bền vững. Sự tham gia của cộng đồng vào các hoạt động bảo vệ môi trường và giảm phát thải carbon giúp nâng cao nhận thức và thay đổi hành vi của người dân.

Việt Nam đã đưa ra cam kết mạnh mẽ về Net Zero vào năm 2050, một mục tiêu đầy tham vọng nhưng hoàn toàn khả thi nếu có những hành động quyết liệt và kịp thời. Từ kinh nghiệm quốc tế, Việt Nam có thể cân nhắc các chiến lược như nâng cao cam kết chính trị, tăng cường đầu tư vào năng lượng tái tạo, đặc biệt là năng lượng gió và năng lượng mặt trời, thông qua việc tạo ra các cơ chế khuyến khích và thu hút vốn đầu tư tư nhân.

Chính phủ cũng có thể thúc đẩy hiệu quả năng lượng và đổi mới sáng tạo trong công nghiệp, xây dựng, giao thông bằng cách áp dụng các công nghệ tiên tiến và chính sách, cơ chế đặc thù, giúp khơi thông nguồn lực. Nhận thức của cộng đồng về biến đổi khí hậu ngày càng rõ ràng và sâu sắc hơn, nhưng vẫn cần thêm các chương trình giáo dục và truyền thông hiệu quả, nhằm thay đổi hành vi và khuyến khích hành động thiết thực. Nhìn chung, Việt Nam có nhiều tiềm năng để phát triển một nền kinh tế xanh, bền vững và đạt được mục tiêu Net Zero, đặc biệt với sự quyết tâm của Chính phủ, sự tham gia của cộng đồng và sự hỗ trợ của các đối tác quốc tế. **DIỆU BẢO**

Tìm lối đi cho những miền đô thị xanh

Trên con đường phát triển kinh tế xanh, Net Zero không chỉ là một mục tiêu mà còn là sứ mạng của các doanh nghiệp và là chiến lược của các vùng kinh tế trọng điểm...

● Huyện Côn Đảo đang làm hết mình để giữ màu xanh tự nhiên.
(Ảnh: Fanpage Côn Đảo)

Không chỉ là ưu tiên mà là mệnh lệnh cấp bách

Tại khu vực Đồng bằng sông Cửu Long, ông Dương Tấn Hiến, Phó Chủ tịch thường trực UBND thành phố Cần Thơ cho biết, thành phố Cần Thơ đã và đang triển khai thực hiện hiệu quả nhiều nhiệm vụ, giải pháp mang tính bước ngoặt với định hướng phát triển xanh, nền kinh tế xanh trong khu vực. Thành phố đã xây dựng năng lực dự báo, cảnh báo và các giải pháp chủ động phòng tránh, giảm nhẹ thiên tai, thích ứng với biến đổi khí hậu dựa trên trên khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo như: nhận diện các rủi ro ngày càng nghiêm trọng, sụt lún, sạt lở, nước biển dâng, triều cường gây ngập lụt đô thị, hạn hán, thúc đẩy sản xuất nông nghiệp thích ứng với biến đổi khí hậu, bảo vệ môi trường... Cần Thơ đã tích cực triển khai các mô hình sản xuất theo hướng sinh thái, tuần hoàn và hữu cơ, tập trung giảm phát thải khí metan, lồng ghép giải pháp giảm phát thải khí nhà kính ứng phó với biến đổi khí hậu, bảo vệ môi trường vào các ngành, lĩnh vực sản xuất. Việt Nam là một trong những quốc gia chịu ảnh hưởng nghiêm trọng nhất từ biến đổi khí hậu, với mực nước biển dâng cao đe dọa các vùng đồng bằng và hàng triệu người dân sinh sống. Điều này không chỉ gây tổn thất về kinh tế mà còn đe dọa an ninh lương thực và sự phát triển bền vững. Cam kết Net Zero là cần thiết để giảm thiểu tác động tiêu cực của biến đổi khí hậu, thúc đẩy quá trình chuyển đổi sang một nền kinh tế xanh, bền vững. Là quốc gia đặt tham vọng lớn trong chiến lược Net Zero tại châu Á, Việt Nam cam kết đến năm 2030 sẽ giảm 43,5% lượng phát thải. Do vậy, việc giảm phát thải không chỉ là một ưu tiên mà còn là một mệnh lệnh cấp bách của cả quốc gia.

Để hiện thực hóa mục tiêu phát thải ròng bằng 0 vào năm 2050, Cần Thơ xác định sẽ phải đối mặt với nhiều thách thức, khó khăn cần giải quyết. Trong đó, sự phối hợp chặt chẽ giữa các cấp chính quyền, doanh nghiệp, nhà khoa học và cộng đồng người dân là yếu tố then chốt cần được đẩy mạnh. Năm 2023, Chỉ số Xanh (PGI) của thành phố Cần Thơ xếp thứ 17 trên bảng xếp hạng của cả nước, tăng 13 bậc so với năm 2022. Mới đây, trong khuôn khổ chương trình OPCC 2023 - 2024 nhân sự kiện Ngày Môi trường Thế giới (05/6), Tổ chức Quốc tế về Bảo tồn thiên nhiên (WWF) đã công bố và trao danh hiệu "Thành phố Xanh quốc gia" năm 2024 cho

● Du lịch xanh Cần Thơ. (Ảnh: K.G)

thành phố Cần Thơ vì những nỗ lực không ngừng nghỉ mà người dân và chính quyền thành phố đã đạt được.

Với vị thế là trung tâm kinh tế, khoa học công nghệ và đổi mới sáng tạo của vùng Đồng bằng sông Cửu Long, đơn cử như lĩnh vực nông nghiệp, thành phố đã triển khai Đề án tái cơ cấu ngành nông nghiệp theo hướng nâng cao giá trị gia tăng và phát triển bền vững; nhân rộng các mô hình tiên tiến: VietGAP, GlobalGAP; hiện đại hóa ngành nông nghiệp theo hướng nông nghiệp đô thị, ứng dụng công nghệ sinh học theo hướng tuần hoàn, thân thiện môi trường và thích ứng với biến đổi khí hậu, nâng cao giá trị nông sản địa phương, góp phần khẳng định vị thế không chỉ của Cần Thơ, mà còn của vùng Đồng bằng sông Cửu Long trên bản đồ nông nghiệp xanh quốc gia và quốc tế.

Ông Dương Tấn Hiến thông tin, biến đổi khí hậu, nước biển dâng và sụt lún đất diễn ra nhanh hơn dự báo, gây ra nhiều hiện tượng thời tiết cực đoan, ảnh hưởng đến sinh kế và đời sống của người dân tại Đồng bằng sông Cửu Long. Ông cho biết việc khai thác tài nguyên nước trên thượng nguồn châu thổ đã làm thay đổi dòng chảy, giảm lượng phù sa, suy giảm nguồn lợi thủy sản, xâm nhập mặn sâu vào nội vùng, tác động tiêu cực đến phát triển kinh tế - xã hội của thành phố.

Cho rằng địa phương đã chủ động dựa trên khoa học công nghệ, triển khai nhiều nhiệm vụ, giải pháp mang tính bước ngoặt ứng phó với biến đổi khí hậu, song ông Hiến mong muốn nhận được sự vào cuộc quyết liệt từ các nhà khoa học, doanh nghiệp... Ông kiến nghị các Bộ, ngành tạo cơ hội cho các nhà khoa học, viện, trường, tham gia vào các chương trình nghiên cứu khoa học và công nghệ mang tính chiến lược nhằm hướng tới mục tiêu mức phát thải ròng bằng 0, thích ứng với biến đổi khí hậu.

Đông Nam Bộ hướng tới mục tiêu Net Zero vào năm 2050

Từ thực tiễn tại địa phương vùng Đông Nam Bộ, ông Nguyễn Văn Thọ, Chủ tịch UBND tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu nhận định, phát triển xanh là xu hướng của toàn cầu và là con đường phát triển tất yếu cho Việt Nam nói chung và tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu nói riêng.

Nhằm triển khai thực hiện thành công cam kết của Chính phủ đạt phát thải ròng bằng 0 vào năm 2050, phải có sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị, các tổ chức và đặc biệt là sự tham gia có trách nhiệm của cộng đồng doanh nghiệp. Đây vừa là thách thức, nhưng cũng là cơ hội giúp các địa phương, các tổ chức và các doanh nghiệp chuyển đổi xanh, phát triển bền vững, nâng cao sức cạnh tranh và thúc đẩy hợp tác thương mại, đầu tư cho phát triển, trong bối cảnh một số quốc gia và vùng lãnh thổ đang hướng tới thiết lập áp dụng hàng rào carbon đối với các sản phẩm nhập khẩu của Việt Nam.

Trong thời gian qua, tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu đã quyết liệt triển khai các chiến lược, kế hoạch theo lộ trình giảm phát thải để đạt Net Zero; tổ chức các hội nghị tập huấn, bồi dưỡng nâng cao kiến thức chuyên môn về kiểm kê khí nhà kính gắn với mục tiêu tăng trưởng xanh; triển khai Bản ghi nhớ với chính quyền thành phố Sakai, Nhật Bản trong lĩnh vực môi trường, hướng tới xây dựng "Thành phố không carbon", "Kinh tế tuần hoàn" và khả năng phát triển dự án áp dụng Cơ chế tín chỉ chung...

Đồng thời, Vũng Tàu đang triển khai đề án "Nghiên cứu và ứng dụng mô hình kinh tế tuần hoàn phục vụ phát triển kinh tế - xã hội bền vững huyện Côn Đảo giai đoạn 2022 - 2025, định hướng đến năm 2030". Qua đó, định hướng đưa Côn Đảo trở thành huyện đảo tiên phong và hình mẫu điển hình trong áp dụng kinh tế tuần hoàn trong nước và khu vực.

Nhờ những nỗ lực này, năm 2023, Chỉ số Xanh cấp tỉnh (PGI) của Bà Rịa - Vũng Tàu, xếp thứ 8 trên bảng xếp hạng của cả nước, tăng 11 bậc so với năm 2022, xếp thứ 4 trong khu vực Đông Nam Bộ. Đối với các doanh nghiệp tại khu vực Đông Nam Bộ, việc tham gia tiến trình Net Zero được nhận định sẽ ẩn chứa nhiều thách thức nhưng cũng mang đến nhiều cơ hội, đặc biệt là khi nắm bắt được xu hướng dịch chuyển xanh trên thế giới và Việt Nam.

Ông Nguyễn Hữu Hoàng, Giám đốc phát triển bền vững, Công ty trách nhiệm hữu hạn Nhà máy bia Heineken Việt Nam chia sẻ, cùng Chính phủ ứng phó với biến đổi khí hậu, Heineken Việt Nam đặt mục tiêu hướng đến tác động môi trường bằng 0 vào năm 2030 trong sản xuất và giảm 33% phát thải trong chuỗi giá trị với các biện pháp giảm thiểu phát thải ròng, tối đa hóa kinh tế tuần hoàn và bảo tồn nguồn nước. Trong khi chờ các giải pháp về năng lượng tái tạo, toàn bộ 6 nhà máy Heineken Việt Nam áp dụng mô hình kinh tế tuần hoàn "tái sử dụng - chia sẻ - sửa chữa", không còn rác thải chôn lấp từ năm 2021, sớm hơn 4 năm so với dự kiến ban đầu. Việc kiên định với chiến lược phát triển bền vững đã giúp Heineken Việt Nam 8 năm liền nằm trong top 3 doanh nghiệp phát triển bền vững tại Việt Nam...

PGS.TS Phùng Chí Sỹ, Phó Chủ tịch Hội Bảo vệ thiên nhiên môi trường Việt Nam cho biết, nguồn vốn đầu tư cho các dự án Net Zero thường lớn nên doanh nghiệp cần sự hỗ trợ từ Chính phủ và đối tác quốc tế. Chính phủ có thể hỗ trợ thông qua việc ban hành các chính sách ưu đãi về thuế, tín dụng cho doanh nghiệp đổi mới công nghệ xanh, xây dựng lộ trình pháp lý rõ ràng để thúc đẩy các giải pháp phát thải thấp; khuyến khích hợp tác quốc tế nhằm chuyển giao công nghệ và huy động nguồn lực tài chính.

Ngoài ra, để theo kịp lộ trình phát triển kết hợp khả năng chống chịu và phát thải ròng bằng 0, đến năm 2040, Việt Nam có thể sẽ cần đầu tư thêm khoảng 368 tỷ USD, tương đương 6,8% GDP mỗi năm. Vì vậy, cần đẩy mạnh hợp tác với các tổ chức tài chính quốc tế để thu hút nguồn vốn cho các dự án xanh; cung cấp ưu đãi thuế, trợ giá và các gói hỗ trợ cho doanh nghiệp và người dân sử dụng năng lượng tái tạo, đồng thời xây dựng cơ chế thị trường carbon trong nước, thúc đẩy các doanh nghiệp giảm phát thải...

Theo các chuyên gia, để hiện thực hóa thành công chiến lược quốc gia về biến đổi khí hậu giai đoạn đến năm 2050, khu vực Đông Nam Bộ cần triển khai đồng bộ các giải pháp ở các lĩnh vực có liên quan. Cụ thể, đối với lĩnh vực năng lượng tái tạo, cần thúc đẩy năng lượng gió và mặt trời, giảm sự phụ thuộc vào nhiệt điện than và đẩy mạnh điện khí; phát triển nông nghiệp bền vững, trồng rừng và bảo vệ rừng, xử lý chất thải nông nghiệp; khuyến khích xây dựng công trình đạt tiêu chuẩn tiết kiệm năng lượng, sử dụng vật liệu thân thiện với môi trường, quy hoạch đô thị xanh, thông minh; đầu tư, nghiên cứu và phát triển các công nghệ tiên tiến để giảm phát thải, hỗ trợ các doanh nghiệp khởi nghiệp trong lĩnh vực năng lượng sạch, quản lý tài nguyên và bảo vệ môi trường.

Chính phủ cũng ban hành nhiều chính sách, chương trình hành động về ứng phó với biến đổi khí hậu. Trong đó chú trọng đến đề án về những nhiệm vụ, giải pháp triển khai kết quả COP26; Kế hoạch hành động quốc gia về tăng trưởng xanh; Kế hoạch quốc gia triển khai tuyên bố Glasgow về rừng và sử dụng đất; Quy hoạch tổng thể phát triển năng lượng quốc gia theo hướng giảm mạnh điện than, thay thế bằng năng lượng tái tạo; Tuyên bố về đổi mới chuyển đổi năng lượng công bằng...

MIỀN THẢO

Anh đang bận, vẫn nhớ em khôn nguôi...

- Em ngủ ngon không? Hôm nay công việc thế nào? Nhớ ăn uống đầy đủ nhé...

- Anh đang ở Singapore bàn chuyện đầu tư, công việc bận rộn lắm, nhưng vẫn nhớ em khôn nguôi...

Trời đã khuya, nhưng chị Hạnh (45 tuổi) vẫn ngồi trước màn hình điện thoại, ngón tay vô thức lướt qua những tin nhắn ngọt ngào của David Nguyen "Chúc em ngủ ngon! Anh mong ngày mai lại được trò chuyện cùng em".

Người đàn ông chị mới quen trên mạng chưa đầy một tuần đã khiến trái tim chị rung động. Hơn mười năm sau cuộc hôn nhân đổ vỡ, chị cứ ngỡ mình đã đóng chặt cánh cửa với tình yêu, vậy mà những lời quan tâm từ một người xa lạ lại khiến chị lại thấy lòng mình ấm áp, rộn ràng.

Anh thực sự muốn cùng em xây dựng một tương lai tốt đẹp. Nhưng trước hết, làm sao để em tin anh đây? - tin nhắn của David Nguyen sáng lên trên màn hình điện thoại của chị Hạnh.

Chị Hạnh mỉm cười. Chị không biết rằng, ngay lúc này, ở một góc phòng tại thành phố Manila, Philippines, Nguyễn Quang Phương (30 tuổi, ngụ tại Bắc Giang) cùng đồng bọn trong tổ chức lừa đảo đang ngồi theo dõi phản ứng của chị qua màn hình máy tính.

David Nguyen - hay chính xác là kẻ lừa đảo Nguyễn Quang Phương đứng sau tài khoản facebook đó đang thực hiện một kế hoạch tinh vi được gọi là "7 ngày xây dựng lòng tin". Đây là kịch bản đã được Phương cùng nhóm đồng phạm áp dụng thành công với hàng trăm phụ nữ Việt Nam đơn thân, thiếu thốn tình cảm.

Ngày đầu tiên, chúng tìm kiếm những "con mồi" tiềm năng, những người phụ nữ trung niên hay chia sẻ về cuộc sống cô đơn trên mạng xã hội facebook. Tin nhắn làm quen được gửi đi, nhẹ nhàng chứa đầy thiện cảm.

Ngày thứ hai, tin nhắn chúc buổi sáng, trưa, tối liên tục được gửi đến, với những lời trò chuyện nhẹ nhàng để tìm hiểu về chị, từ sở thích đến những vết thương trong quá khứ. Đến ngày thứ ba, Phương gửi những bức ảnh về cuộc sống xa hoa: "Anh đang ở Singapore bàn chuyện đầu tư, công việc bận rộn lắm nhưng vẫn nhớ em", sự ngọt ngào khiến trái tim chị Hạnh thổn thức...

David Nguyễn liên tục chia sẻ những bức ảnh về cuộc sống xa hoa của David Nguyen, một "doanh nhân thành đạt", những suy nghĩ mơ hồ cứ phảng phất trong đầu chị Hạnh. Những cuộc trò chuyện kéo dài hàng giờ, những lời hỏi han tận tình khiến nạn nhân dần mở lòng.

Ngày thứ ba, thứ tư, David Nguyen chia sẻ về giấc mơ có một gia đình hạnh phúc, một người phụ nữ thấu hiểu bên cạnh. Hẳn tạo cảm giác an toàn, gần gũi, như thể cả hai đã quen nhau từ lâu: "Anh không muốn mối quan hệ của chúng ta chỉ nằm trên màn hình

"Làm sao để em tin anh đây"?

● **Lực lượng chức năng bắt giữ các đối tượng liên quan.** (Ảnh trong bài: CAHT)

● **Toà nhà ở Manila, Philippines, nơi ẩn náu của các đối tượng lừa đảo.**

Trong bóng tối, những kẻ lừa đảo vẫn tiếp tục săn tìm con mồi, viết nên những kịch bản tình ái giả dối... Và ở đâu đó, một người phụ nữ khác có thể đang nhìn vào màn hình điện thoại, trái tim thổn thức trước tin nhắn quen thuộc: "Làm sao để em tin anh?"...

● **Một nạn nhân đến trình báo bị lừa đảo qua mạng xã hội.**

điện thoại nữa, mình cùng nhau làm một điều gì đó lớn lao nhé?". Tình cảm được đẩy lên cao trào.

"Anh thực sự rất thích em", "Anh chưa từng gặp ai khiến anh rung động như thế", "Giá mà anh có thể ở bên em ngay lúc này"... Những lời tỏ tình đầy mê hoặc được rót vào tai nạn nhân.

Ngày thứ năm, khi lòng tin đã được xây dựng, David Nguyen khéo léo gợi ý về một cơ hội đầu tư tiền điện tử siêu lợi nhuận. "Anh đã đầu tư và kiếm được rất nhiều. Nếu em tham gia cùng anh, chúng ta có thể sớm thực hiện ước mơ chung". Em có biết về đồng tiền từ Bitcoin không? Chỉ 500 đô thôi, em sẽ thấy nó sinh lời ngay!"...

Ngày thứ sáu, nếu nạn nhân còn lưỡng lự đầu tư, hẳn tiếp tục thao túng tâm lý: "Anh muốn cùng em xây dựng tương lai, nhưng em không tin anh thì làm sao có thể đi cùng nhau lâu dài?".

Ngày thứ bảy, khi lòng tin đạt đỉnh điểm, phần vì sợ đánh mất tình cảm của David Nguyễn sau chục năm trời trái tim sống trong nguội lạnh, chị Hạnh đã chuyển khoản số tiền đầu tiên. Chị Hạnh đã quyết định đầu tư 500 USD sau khi được David Nguyen đảm bảo sẽ nhận được lợi nhuận 30% chỉ trong một tuần.

Và đúng như cam kết, tiền lãi nhanh chóng được chuyển vào tài khoản của chị. Chị vui mừng, càng tin tưởng vào "người đàn ông của mình" hơn. Khi David Nguyen đề nghị nâng mức đầu tư lên 5.000 USD, chị không ngần ngại gửi tiền.

Nhưng sau lần đầu tư thứ ba, khi đã rót vào hơn 20.000 USD,

mọi thứ bắt đầu thay đổi. Ứng dụng giao dịch báo lỗi. David Nguyen nói rằng hệ thống bị trục trặc, cần đóng thêm một khoản phí nhỏ để khôi phục tài khoản.

Chị Hạnh hoảng sợ. Chị gom hết số tiền còn lại, thậm chí vay mượn bạn bè để chuyển thêm 5.000 USD với hy vọng lấy lại được khoản đầu tư của mình.

Nhưng đó là lần cuối cùng chị nhận được tin nhắn từ David Nguyen. Tài khoản bị khóa. Điện thoại không thể liên lạc. Chị Hạnh lặng người. Chị đã bị lừa.

Chị Hạnh (tên nạn nhân đã được thay đổi) chỉ là một trong hàng trăm nạn nhân của đường dây này. Khi phát hiện bị lừa, nhiều người rơi vào trạng thái hoảng loạn, suy sụp, thậm chí có người tìm đến cái chết vì không chịu nổi cú sốc mất trắng.

Thủ đoạn lừa đảo này không mới, nhưng vẫn khiến nhiều người mắc bẫy. Chúng khai thác sự cô đơn, khát khao được yêu thương của nạn nhân để từng bước thao túng, dẫn dụ họ vào vòng xoáy không lối thoát. Trong bóng tối, những kẻ lừa đảo vẫn tiếp tục "săn tìm con mồi", viết nên những kịch bản tình ái giả dối...

Và ở đâu đó, một người phụ nữ khác có thể đang nhìn vào màn hình điện thoại, trái tim rung động trước tin nhắn quen thuộc: "Làm sao để em tin anh?"...

Đây là nội dung dựa trên lời khai của Nguyễn Quang Phương - đối tượng nằm trong đường dây lừa đảo trực tuyến dưới hình thức đầu tư tiền điện tử Bitcoin,

tại Philippines và Campuchia vừa bị Phòng Cảnh sát hình sự, Công an Hà Tĩnh bắt giữ. Tổ chức này đã lừa đảo hàng nghìn bị hại là người Việt Nam, chiếm đoạt hàng trăm tỷ đồng.

Trên đây cũng là những thông tin được Trang thông tin Chính phủ đưa ra thông điệp "Cảnh giác với lừa đảo tình cảm" trên mạng xã hội trong ngày Lễ tình yêu 14/2 vừa qua...

Tuyệt đối không chuyển tiền cho người chưa gặp mặt

Chị Thu Hà (Hà Nội) chia sẻ: "Gần đây tôi có đăng một bài viết kết bạn trên mạng. Ngay ngày đầu tiên, khi tôi đang nói chuyện với người đó qua email, một loạt thư từ các chàng trai từ Đài Loan, Hong Kong (Trung Quốc), Singapore tiếp tục gửi tới email của tôi. Họ đều theo một format quen thuộc, cao ráo, người gốc Việt hoặc gốc Hoa đang sống tại nước ngoài, thành đạt, tự do tài chính, đang độc thân, thậm chí gửi kèm link facebook đi du lịch "check in" nhiều nơi trên thế giới. Họ yêu động vật, thích làm từ thiện, đăng nhiều status triết lý nhân sinh. Trong quá trình nói chuyện, họ chia sẻ về công việc, gia đình và số tài sản họ đang có một cách rất tự nhiên khi tôi hỏi về cuộc sống của họ. Họ tiếp tục nói chuyện rất điềm đạm, tâm lý, tâm sự hoàn cảnh riêng thương tâm để lấy lòng thương cảm, khiến tôi mềm lòng và thật sự có thiện cảm với họ. Nhưng các dấu hiệu bắt đầu nhiều lên khi họ gửi cho tôi hình ảnh khoe xe đẹp,

ngày ngày tập thể thao lành mạnh, hình ảnh đi làm lịch lãm, chăm chỉ nấu ăn, sống nội tâm, nặng tình với vợ con cũ. Nói chung là họ quá hoàn hảo đến mức thiếu chân thật và cuối cùng là khoe kết quả đầu tư tài chính ngắn hạn với gợi ý khi nào sẽ hướng dẫn cho tôi hiểu, dù tôi đã tỏ ý từ chối...

Hãy tìm những người mình có thể gặp được họ ngoài đời và tuyệt đối đừng nói đến chuyện tiền bạc. Họ có gợi ý gọi điện video call, các bạn cũng đừng tin tưởng, tất cả AI đều có thể làm giả. Rất nhiều người bị lấy thông tin cá nhân để tạo profile ảo. Dù có công khai giấy tờ cá nhân hay bất cứ thứ gì, hãy tin rằng khi chưa biết rõ về gia đình, hoàn cảnh, công việc, nhà ở thực tế của mỗi người, chưa đủ thời gian để hiểu họ là ai thì đừng nghe khi họ nhắc đến chuyện đầu tư hay tiền bạc. Đó là nguyên tắc của tôi trong cuộc sống, dù là trên mạng hay ngoài đời".

Theo CBS News - Chris Maxwell, người đàn ông Nigeria 25 tuổi đã hoàn lương cho biết, cách tốt nhất để biết bạn có bị lừa đảo không là yêu cầu gọi điện video. Kẻ lừa đảo thường tìm lý do để không làm điều đó và điều then chốt là đừng bao giờ đưa tiền cho người mà bạn chưa bao giờ gặp.

Ông Vũ Ngọc Sơn, Giám đốc Công nghệ, Công ty Công nghệ An ninh mạng Quốc gia Việt Nam (NCS) cảnh báo, gần đây, kẻ xấu đã sử dụng công nghệ cao như Deepfake hoặc AI để lừa đảo nạn nhân. Do năng lực tính toán của các ứng dụng Deepfake chưa thực sự trở nên hoàn hảo nên các clip chế từ Deepfake thường có dung lượng nhỏ, thời gian ngắn, chất lượng âm thanh, hình ảnh không cao, chỉ cần tinh mắt một chút là có thể nhận diện. Tất nhiên, công nghệ luôn là một quá trình phát triển không ngừng và các công nghệ giúp Deepfake ngày càng giống thật hơn sẽ đến trong thời gian gần, đòi hỏi các công nghệ chống Deepfake cũng phải cải tiến liên tục để có thể phát hiện ra.

Ở góc độ quản lý, theo chuyên gia Vũ Ngọc Sơn, về cơ sở pháp lý chúng ta đã đủ để xử lý các loại tội phạm lừa đảo trực tuyến. Tuy nhiên, với sự phổ biến của các giao dịch, chuyển khoản online, những số tiền lớn có thể chuyển đi chỉ bằng vài thao tác trên điện thoại khiến cho các nạn nhân chỉ trong vài phút có thể mất đến tiền tỉ. Chính nguồn tiền khổng lồ chiếm đoạt được từ những nạn nhân chính là động lực khiến cho các đối tượng lừa đảo ngày càng bất chấp pháp luật và ngày càng liều lĩnh hơn.

Nếu bạn nhận thấy mình vừa bị lừa đảo, hãy dừng việc gửi tiền và chặn tất cả các liên lạc từ kẻ lừa đảo. Liên hệ ngay lập tức với ngân hàng hoặc các tổ chức tài chính mà bạn sử dụng dịch vụ, để yêu cầu họ dừng mọi giao dịch. Thu thập và lưu lại bằng chứng, làm đơn tố giác gửi tới cơ quan công an địa phương. Tạo mật khẩu mới mạnh hơn cho các tài khoản ngân hàng của bạn. Liên tục theo dõi thông tin cảnh báo từ các trang web phòng, chống tội phạm của cơ quan chức năng, chẳng hạn như trang khonggiangmang.vn... **UYÊN NA**

Thông tin từ Tổ chức Liên minh Chống lừa đảo toàn cầu (GASA) và dự án xã hội chống lừa đảo đã phối hợp công bố báo cáo về tình trạng lừa đảo qua mạng tại Việt Nam, người Việt Nam bị lừa đảo chiếm đoạt tài sản qua không gian mạng lên tới 16 tỷ USD, chiếm gần 1/3 tổng số tiền cả thế giới bị lừa đảo chiếm đoạt (53 tỷ USD), trong số các nạn nhân bị dính "bẫy" lừa đảo có tới 90% là phụ nữ.

Tư tưởng vượt thời gian của Trạng nguyên đất học

● Quang cảnh lễ hội chợ Viêng tại Nam Trực, Nam Định.

● Đình Xuân Lôi - Đền thờ Trạng nguyên tại xã Nam Hùng, Nam Trực.

Đỗ Trạng nguyên ở tuổi 50, Vũ Tuấn Chiêu không chỉ để lại bài học về ý chí kiên trì, mà còn là tư tưởng tiến bộ về xây dựng đất nước hùng cường. Ông là vị Trạng nguyên thứ 13 của nước ta và là Trạng nguyên thứ 5 của triều Hậu Lê. Vũ Tuấn Chiêu nguyên quán làng Xuân Lôi, xã Cổ Da, huyện Tây Chân (nay thuộc xã Nam Hùng, huyện Nam Trực, tỉnh Nam Định), quê mẹ tại xã Nhật Chiêu, huyện Quảng Đức, phủ Phụng Thiên (nay thuộc phường Nhật Tân, quận Tây Hồ, Hà Nội)...

● Mộ của ông ở Nhật Tân, Tây Hồ, Hà Nội.

● Gia phả bản gốc họ Vũ ở Nhật Tân (trong đó có ghi chép lại bản văn sách của Trạng nguyên Vũ Tuấn Chiêu). (Ảnh trong bài: PV)

Người vợ hiền và lời khích lệ “nước chảy đá mòn - có chí thì nên”

Theo gia phả dòng họ Vũ ghi chép lại, năm 6 tuổi cha mất sớm, nhà nghèo, họ hàng thân thích không còn ai. Do cuộc sống khó khăn, mẹ của Vũ Tuấn Chiêu phải đưa con về quê ngoại ở ngoại thành Thăng Long sinh sống. Mấy năm sau, mẹ qua đời, Vũ Tuấn Chiêu lại trở về quê nội, làng Xuân Lôi, xã Cổ Da, huyện Tây Chân (nay thuộc xã Nam Hùng, huyện Nam Trực, tỉnh Nam Định).

Tại đây, ông kết hôn với người con gái có tên Nguyễn Thị Chia. Là người nết na, bà Chia không quản vất vả, chăm chỉ ruộng đồng, vừa phụng dưỡng cha già, vừa nuôi chồng ăn học. Thế nhưng, Vũ Tuấn Chiêu tuy mặt mũi khôi ngô nhưng học hành lại “tối dạ”.

Hơn 10 năm đèn sách, tuổi đã ngoài tứ tuần, đường học của ông vẫn không tiến bộ. Trong một lần bà Chia gánh gạo đến cho chồng, thầy giáo đã gọi người vợ lại để trả chồng về. Thầy bảo rằng: “Tuấn Chiêu tuổi đã nhiều, học hành lại chẳng hơn gì, nay thầy cho chồng con về làm ruộng, giúp đỡ việc nhà cho con đỡ vất vả”.

Thấy thầy có ý kiên quyết, hai vợ chồng bèn thu xếp quần áo, sách vở quang gánh về nhà. Đến đầu làng Xuân Lôi, vợ chồng đặt gánh nghỉ ngơi dưới gốc cây cổ thụ, bên bờ sông có cây cầu đá bắc qua. Trong lúc nghỉ ngơi, Tuấn Chiêu xuống sông tắm, thấy cột đá chân cầu mòn vẹt, bèn hỏi vợ. Nàng Chia đáp rằng “Cột đá phía dưới do nước chảy lâu ngày đã làm mòn. Đá là vật rắn, nước là vật mềm, nhưng do nước cứ chảy lâu ngày làm đá cũng phải mòn. Việc học hành cũng vậy, phải kiên trì chăm chỉ, có chí ắt sẽ làm nên nghiệp lớn”.

Nghe xong, Tuấn Chiêu “chột tỉnh”, bèn bảo vợ về làng, còn mình quẩy gánh trở lại nơi trọ học. Thấy Tuấn Chiêu trở lại, thầy đã nản nhưng vẫn thử ra về đôi và bảo Tuấn Chiêu đối được sẽ nhận lại vào học:

“Lác đác mưa sa làng Hạ Vũ”.

Tuấn Chiêu ứng khẩu đối ngay:
“Àm ì sấm động đất Xuân Lôi”.

Thầy vẻ đôi vừa hay lại vừa như báo hiệu một điều gì đó, thầy lấy làm mừng và nhận lại trò Tuấn Chiêu vào học. Từ đó, Tuấn Chiêu càng ham học, học đâu nhớ đó. Năm ông gần 50 tuổi thì vợ qua đời, để lại một người con trai. Tuấn Chiêu cùng con trở lại quê mẹ ở làng Nhật Chiêu để tiện việc học hành, thi cử.

Quan điểm dùng người “tài - đức” để phụng sự đất nước còn nguyên giá trị

Theo bia tiến sỹ khoa thi 1475 tại Quốc Tử Giám, khoa thi Ất Mùi niên hiệu Hồng Đức 6 dưới triều Vua Lê Thánh Tông (1442 - 1497). Khoa thi, có tới hơn 3.000 thí sinh, lấy đỗ 43 người. Đến ngày 11 tháng 5, nhà vua “ngự điện Kính Thiên, thân ra đề văn sách, hỏi về đạo vua tôi ngày xưa để chọn thứ bậc”. Đây là khoa thi thứ năm được tổ chức thời Vua Lê Thánh Tông. Sau kỳ Điện thí, nhà vua chọn đủ Tam khôi: Trạng nguyên là Vũ Tuấn Chiêu 49 tuổi, ông người huyện Quảng Đức, phủ Phụng Thiên (nay thuộc phường Nhật Tân, quận Tây Hồ, Nguyên quán xã Cổ Lôi, huyện Tây Chân, nay là thôn Xuân Lôi, xã Nam Hùng, huyện Nam Trực, tỉnh Nam Định). Vũ Tuấn Chiêu sau làm quan đến chức Lại bộ Tả thị lang. Hiện nay, tại xã Nam Hùng, huyện Nam Trực còn đền thờ ông.

Trở lại bài thi của ông, thời Vua Lê Thánh Tông việc thi cử rất thịnh đạt. Lê Thánh Tông được coi là nhà văn hóa kiệt xuất của nước Việt, vốn là vị vua ưa chuộng văn học nên ông rất quan tâm đến việc khoa cử. Đây được coi là thời kỳ nhà nước Lê sơ tuyển chọn và sử dụng nhân tài chủ yếu thông qua thi cử. Sử cũ cho hay, tại kỳ thi Đình, đề thi năm đó Vua Lê Thánh Tông hỏi các sĩ tử về phương kế làm cho binh mạnh và biện pháp khiến cho dân giàu. Trong bài văn sách của mình, Vũ Tuấn Chiêu đưa ra các kiến giải của mình một cách sâu sắc về những điều mà vua hỏi.

Trong đó ông cho rằng: “Binh mạnh thì trong nước yên ổn, bên ngoài thần phục, nước sẽ vững như bàn thạch. Dân giàu thì lễ nghĩa được thi hành, giáo hóa cũng theo đó trở nên tốt đẹp”, mà muốn cho binh mạnh phải chọn tướng giỏi và nên “dùng nhà Nho để cai quản việc quân thì quân sẽ mạnh”, những nhà Nho đó không chỉ học rộng văn hay, thông kinh bác sử mà phải có lòng dũng khí, cố gắng quên mình.

Còn muốn dân giàu thì cũng cần “dùng Nho để chặn dân, nhưng phải dùng kẻ Nho có phẩm chất, có tác dụng. Giảm bỏ kẻ ăn không, bớt chi tiêu phung phí, thực hành chế độ tiết kiệm để của cải sinh sôi, muôn họ giàu có. Vậy lo gì nước không giàu”.

Tuy chỉ tập trung mấy chục năm nơi “cửa Không sản Trình” nhưng quan điểm của Vũ Tuấn Chiêu lại có tầm nhìn lớn, kế thừa chính sách “thần dân”, lựa chọn, sử dụng người hiền tài của các triều đại Lý Trần trước, lập lánh đằng sau là những tư tưởng tiến bộ, thể hiện sự uyên bác và bề dày kinh nghiệm thực tế trong đời sống.

Về sau, ông làm quan đến chức Lại bộ Tả thị lang. Triều đình truy phong là “Tuấn lương Quang ý tôn thần”, sau gia tặng thêm làm “Dục bảo Trung hưng, Linh phù tôn thần”. Hiện nay tại nhà thờ chính của Vũ Tuấn Chiêu ở xã Nam Hùng, huyện Nam Trực, tỉnh Nam Định vẫn còn lưu giữ được tấm bia đá ghi hành trạng và 17 đôi câu đối ca ngợi sự thành đạt và công lao của ông đối với dân với nước.

Trong đó có câu: “Hồng Đức văn chương khôi nhất giáp/Xuân Lôi trở đậu lịch thiên thu”.

Nghĩa là: “Đời Hồng Đức văn chương nêu nhất giáp/Đất Xuân Lôi thờ cúng nghìn thu”.

Tư tưởng của Trạng nguyên Vũ Tuấn Chiêu về “Binh mạnh” và “Dân giàu” không chỉ có giá trị lịch sử mà còn mang tính thời sự sâu sắc. Đó là tầm nhìn chiến lược của một

Nam Định là vùng đất nổi tiếng về truyền thống hiếu học và là nơi sản sinh ra nhiều bậc nhân tài cho đất nước. Trong đó, có 5 vị Trạng nguyên đã có những đóng góp to lớn cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc qua các thời kỳ.

1. Trạng nguyên Nguyễn Hiền (1235 - 1255), quê quán: xã Nam Thắng, huyện Nam Trực. Ông đỗ Trạng nguyên năm 12 tuổi, được mệnh danh là “Trạng nguyên thần đồng” của nước Việt; ông là nhà ngoại giao tài ba, từng được cử đi sứ nhà Minh, có nhiều đóng góp trong việc xây dựng và củng cố chính quyền nhà Trần.

2. Trạng nguyên Đào Sư Tích (1350 - 1396), quê quán: thị trấn Cổ Lễ, huyện Trực Ninh. Ông đỗ Trạng nguyên năm 28 tuổi.

3. Trạng nguyên Lương Thế Vinh (1441 - 1496), quê quán: xã Liên Bảo, huyện Vụ Bản. Ông đỗ Trạng nguyên năm 23 tuổi đời Vua Lê Thánh Tông. Là nhà toán học, nhà thiên văn học, nhà âm nhạc học, nhà thơ, nhà giáo dục thời Lê sơ. Có nhiều đóng góp trong việc phát triển khoa học, kỹ thuật và giáo dục của đất nước.

4. Trạng nguyên Vũ Tuấn Chiêu (1423 - ?), quê quán: xã Nam Hùng, huyện Nam Trực. Ông đỗ Trạng nguyên ngoài 50 tuổi, là nhà chính trị, nhà ngoại giao, nhà văn, nhà thơ. Ông có nhiều đóng góp trong việc xây dựng và củng cố chính quyền nhà Lê.

5. Trạng nguyên Trần Văn Bảo (1524 - 1611), quê quán: xã Hồng Quang, huyện Nam Trực. Ông đỗ Trạng nguyên năm 27 tuổi, ông là nhà chính trị, nhà ngoại giao. Làm quan đến chức Thượng thư, ông có nhiều đóng góp cho đất nước thời nhà Mạc Phúc Nguyên.

Những vị Trạng nguyên này không chỉ là niềm tự hào của người dân Nam Định mà còn là biểu tượng cho tinh thần hiếu học, ý chí vươn lên của dân tộc Việt Nam.

nhà chính trị, nhà văn hóa lớn về mối quan hệ biện chứng giữa sức mạnh quân sự và sự thịnh vượng của đất nước. Những kiến giải của ông vẫn còn nguyên giá trị cho đến ngày nay, đặc biệt trong bối cảnh Đảng và Nhà nước ta đang đẩy mạnh sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, vì mục tiêu... “dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh”.

Chia sẻ với chúng tôi, ông Vũ Tiến Duật - Phó Chủ tịch UBND huyện Nam Trực cho biết, Nam Trực là một vùng đất đậm đặc về các di tích lịch sử văn hóa. Hiện nay trên địa bàn huyện có 240 di tích trong danh mục kiểm kê, trong đó có 82 di tích lịch sử văn hóa đã được xếp hạng bao gồm: 1 di tích lịch sử văn hóa cấp quốc gia đặc biệt, 14 di tích cấp quốc gia, 67 di tích cấp tỉnh; 1 di sản văn hóa phi vật thể được ghi danh. Việc trùng tu, tôn tạo, gìn giữ các di tích luôn được các cấp ủy đảng, chính quyền các cấp từ huyện đến cơ sở quan tâm. Hàng năm, Ban quản lý các di tích huyện tiến hành kiểm kê và xây dựng kế hoạch huy động các nguồn lực để trùng tu, tôn tạo các di tích trên địa bàn. Hiện nay, nguồn kinh phí để thực hiện trùng tu tôn tạo các di tích chủ yếu là do Nhân dân địa phương đóng góp và huy động từ các người con xa quê hương. Vì vậy, việc gìn giữ, trùng tu, tôn tạo các di tích còn hạn chế.

Hàng năm, chính quyền địa phương và Nhân dân duy trì tổ chức các lễ hội truyền thống không chỉ là tri ân công đức của các bậc tiền nhân đã có công với đất nước mà còn nhằm duy trì và phát huy các nét đẹp văn hóa truyền thống. Qua đó, tạo sự gắn kết trong cộng đồng dân cư, góp phần quan trọng vào việc bảo tồn các giá trị tốt đẹp của dân tộc và góp phần thúc đẩy phát triển du lịch...
THIÊN KIM - TRUNG NGHĨA

Sau nhiều năm vắng bóng tại Việt Nam, hàng loạt chương trình nhạc kịch đặc sắc được đầu tư công phu với những tâm huyết của các nghệ sĩ nhằm thu hút khán giả yêu nghệ thuật. Đặc biệt, vở nhạc kịch đặc biệt “Lửa từ đất” đang thu hút sự quan tâm của công chúng.

Vở nhạc kịch lan tỏa hình tượng cao đẹp về chiến sĩ cách mạng

Hướng tới kỷ niệm 95 năm Ngày thành lập Đảng bộ Hà Nội (17/3/1930 - 17/3/2025), Nhà hát Tuổi trẻ chính thức dàn dựng vở nhạc kịch đặc biệt “Lửa từ đất”. Tác phẩm là câu chuyện về cuộc đời và sự nghiệp cách mạng của đồng chí Nguyễn Ngọc Vũ - Bí thư Thành ủy chính thức đầu tiên của Đảng bộ Hà Nội. Với lòng yêu nước nồng nàn, sự giác ngộ cách mạng sâu sắc, Nguyễn Ngọc Vũ cùng gia đình và bạn bè cũng như rất nhiều giai tầng người Hà Nội, trong đó có tầng lớp trí thức thành thị, tham gia cách mạng với niềm tin sắt đá vào lý tưởng cách mạng mà Lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc đã soi đường chỉ lối. Dẫu phải đánh đổi cả thanh xuân trong ngục tù, hay thậm chí phải hy sinh mạng sống cho công cuộc cách mạng giải phóng dân tộc, đồng chí Nguyễn Ngọc Vũ và các tầng lớp Nhân dân vẫn quyết không lùi bước, không chịu làm nô lệ.

“Lửa từ đất” là ngọn lửa của lòng yêu nước, niềm tin về một tương lai tươi sáng; là ngọn lửa của đấu tranh giải phóng dân tộc, ngọn lửa của những người anh hùng tiên phong dám hy sinh thân mình và cảm hóa được các tầng lớp Nhân dân (trí thức, công nhân, nông dân...) tiến tới cuộc Tổng khởi nghĩa Mùa thu cách mạng năm 1945. Bằng sự “truyền lửa” cho những người cùng chí hướng đi tiếp hành trình đầy thử thách, cam go nhưng cũng đầy tự hào, vẻ vang, “Lửa từ đất” ấy là ngọn lửa thiêng trong lòng dân. “Lửa” tượng trưng cho tinh thần và niềm tin bất diệt; còn “đất” chính là Nhân dân, tượng trưng cho việc Đảng thấp lên ngọn lửa trong đêm tối của chế độ nô lệ, ngọn lửa này được sinh ra và bùng cháy mạnh mẽ từ Nhân dân bởi chính Đảng được sinh ra từ khát vọng độc lập tự do của dân tộc.

Vở nhạc kịch do NSUT Cao Ngọc Ánh - Phó Giám đốc Nhà hát Tuổi trẻ làm tổng đạo diễn, kịch bản Lê Quý Hiền, đạo diễn sân khấu Đào Duy Anh, Giám đốc âm nhạc - Minh Đạo với hơn 20 tác phẩm âm nhạc được anh sáng tác hoàn toàn mới, mang nhiều màu sắc, kết hợp nhiều thể loại và hình thức âm nhạc dành riêng cho “Lửa từ đất”. Ngoài ra, phải kể đến

Nhạc kịch Việt Nam với nhiều tiềm năng mới

● Một cảnh trong vở nhạc kịch Lửa từ đất. (Ảnh trong bài: Thùy Dương)

● Để vở kịch thành công, dàn nghệ sĩ của Lửa từ đất đã phải casting nhạc kịch nhiều lần với khả năng 3 trong 1 vừa diễn xuất, vừa hát, vừa thực hiện vũ đạo.

● Giám đốc Nhà hát Tuổi trẻ NSUT Nguyễn Sĩ Tiến khẳng định Nhà hát tiếp tục sáng tạo, xây dựng những vở diễn mới mang phong cách nhạc kịch.

những tên tuổi nhiều kinh nghiệm góp sức xây dựng cho vở nhạc kịch như: Họa sĩ NSND Doãn Bằng, NSND Trần Ly Ly, đạo diễn hình ảnh Hoàng Duy Đông...

Nhà viết kịch Lê Quý Hiền tâm sự, khán giả biết tới ông ở sân khấu kịch nói là nhiều. Nhạc kịch là thể loại hoàn toàn mới mẻ, ông chưa biết nhiều về thể loại sân khấu này. Tuy nhiên, ông đã hoàn thành nhiệm vụ được giao bởi giữa ông và đạo diễn Cao Ngọc Ánh tìm được tương đồng ở tình yêu Hà Nội nên nhà biên kịch này tìm thấy động lực để vượt qua những rào cản trong xây dựng tác phẩm.

Sân khấu vở diễn được thiết kế mang đặc trưng của phố phường Hà Nội những năm đầu thế kỷ XX. Tác phẩm cũng sử dụng hiệu ứng công nghệ 3D mapping hiện đại để tăng trải nghiệm cho khán giả.

Về vở nhạc kịch “Lửa từ đất”, Trường phòng Văn hóa văn nghệ, Ban Tuyên giáo Thành ủy Hà Nội Hoàng Quốc Việt khẳng định, đây là tác phẩm nghệ thuật ý nghĩa, tái hiện quá trình phát triển của Đảng bộ thành phố Hà Nội từ khi thành lập đến nay và cho thấy tinh thần yêu Hà Nội sâu đậm của ê kíp thực hiện. Sau khi công diễn, dự kiến, tác phẩm sẽ được đưa đi biểu diễn tại một số hội trường lớn của Đảng bộ các quận, huyện trên địa bàn thành phố Hà Nội, nhằm phục vụ và lan tỏa hình tượng cao đẹp về người anh hùng,

chiến sĩ cách mạng Nguyễn Ngọc Vũ, tới đông đảo cán bộ, đảng viên và Nhân dân.

“Lửa từ đất” không phải thể tài kịch tâm lý mà là thể anh hùng ca lãng mạn một cách giản dị, khai thác câu chuyện từ những nhân vật có thật, với bối cảnh câu chuyện từ năm 1930 khi Đảng Cộng sản Việt Nam vừa ra đời, để người xem có thể cảm nhận được hình tượng lòng dân - ý Đảng từ những ngày đầu mới thành lập. Nhạc kịch “Lửa từ đất” dự kiến chính thức được công diễn mở màn vào ngày 15 - 16/3/2025 tại Cung Văn hóa Lao động hữu nghị Việt Xô (Hà Nội).

Nỗ lực phát triển loại hình nghệ thuật đẳng cấp

Mười năm trở lại đây, với nỗ lực, tâm huyết đem đến khán giả Việt những vở nhạc kịch, vũ kịch, balet danh tiếng quốc tế và thuần Việt của những nghệ sĩ, các nhà hát trong Nam, ngoài Bắc đã công diễn nhiều vở nhạc kịch đặc sắc. Có thể kể tới: “Kẹp hạt dẻ”, “Hồ thiên nga”, “Nhà thờ Đức Bà Paris”, “High School Musical & Chicago”, “Cây sáo thần”, “Chuyện chàng dũng sĩ”, “Cuộc sống Paris”, “Cô bé bán diêm”, “Những người khôn khổ”, “Bầy chim thiên nga”, “Đêm hè sau cuối”, “Góc phố danh vọng”, “Chuyện tình nàng Giáng Hương”, “Tám Cám”, “Trót yêu”, “Tôi đọc báo sáng nay”, “Trại hoa vàng”, “Đế Mèn phiêu lưu ký”, “Hà Nội xưa và nay”, “Mộng ước không xa vời”, “Sóng”, “Giấc mơ Chí Phèo”...

Một vở nhạc kịch tiêu tốn công sức, tiền của và thời gian gấp nhiều lần so với một vở kịch bình thường, đòi hỏi kỹ năng diễn viên, biên kịch, nhạc sĩ, biên đạo, đạo diễn, ánh sáng, âm thanh đều phức tạp mà kỹ thuật ở Việt Nam vẫn còn rất hạn chế.

Diễn viên nhạc kịch phải là những người đa năng và hội tụ nhiều kỹ năng như: ca hát, diễn xuất, vũ đạo trong khi Việt Nam ít có chuyên ngành đào tạo diễn viên nhạc kịch. Đa số là những ca sĩ, diễn viên vì đam mê nhạc kịch nên tham gia vào các vở diễn. Ngoài ra, nếu tham gia một vở nhạc kịch nước ngoài, diễn viên còn phải có khả năng ngoại ngữ tốt để hát hoặc thoại. Đó là thực tế mà khi dựng nhạc kịch nhiều đạo diễn đã “kêu trời” vì tìm diễn viên cho các vai diễn như “đãi cát tìm vàng”.

Ví như để vở kịch thành công, dàn nghệ sĩ của “Lửa từ đất” đã phải casting nhạc kịch nhiều lần với khả năng 3 trong 1: vừa diễn xuất, vừa hát, vừa thực hiện vũ đạo. Các tài năng đã được lựa chọn như: Sao mai Lê Việt Anh, Trần Việt, Trung Hiếu, Dương Minh Anh, Phạm Văn Thọ. Đặc biệt, vở diễn có sự tham gia của NSUT Thanh Tâm - người sở hữu chất giọng Mezzo Alto trầm ấm.

Ngoài ra, nhạc kịch rất chú trọng phần nhạc, thế nhưng chi phí để mời những nhạc sĩ tên tuổi sáng tác vẫn còn quá lớn trong khi việc sáng tác những bản nhạc cho một vở nhạc kịch

không hề đơn giản. Hơn nữa, còn những khó khăn khác cho nhà đầu tư nhạc kịch như: tiền bản quyền cao, chi phí trang thiết bị, nhân lực...

Những vở nhạc kịch ra mắt công chúng thời gian gần đây, cho thấy nỗ lực đáng ghi nhận của các nhà hát, nhiều nghệ sĩ. Như chia sẻ của NSND Trần Ly Ly - khi bắt tay thực hiện vở nhạc kịch “Những người khôn khổ” - chính chị cũng chuẩn bị tâm thế có thể phải bán nhà để bù đắp vào những chi phí quá lớn.

Tuy nhạc kịch chưa mấy quen thuộc với khán giả, nhưng nhiều nghệ sĩ thấy được tiềm năng phát triển loại hình nghệ thuật đẳng cấp này tương lai gần. Đạo diễn Nguyễn Khắc Duy là người từng dàn dựng phiên bản chuyển ngữ của các vở nhạc kịch kinh điển của thế giới đồng thời theo đuổi nhạc kịch thuần Việt cũng có cái nhìn lạc quan. Đạo diễn cho rằng: “Nhạc kịch không quá cao cấp và kén người thưởng thức như opera. Nó hoàn toàn có thể “ăn khách” tại Việt Nam bởi tính giải trí cao. Và sự hưởng ứng nhiệt tình của khán giả trong thời gian qua cho thấy nhạc kịch có thể phát triển và “sống khỏe” tại Việt Nam, nếu đi đúng hướng và khai thác đúng cách”.

Đồng quan điểm với đạo diễn Nguyễn Khắc Duy, NSND Trần Ly Ly từng nhận định: “Nếu không nhìn thấy tiềm năng thì tôi đã không bao giờ làm. Tôi nhìn thấy tiềm năng ngay khi chưa hề có dấu hiệu gì. Tôi nghĩ đó là con mắt nhìn cần có của một người đứng đầu. Tất nhiên, trong quá trình mình làm không phải lúc nào mọi việc cũng suôn sẻ, trôi chảy như mình tính toán, dự liệu... nhưng nhìn thấy tiềm năng là vấn đề cơ bản để mình quyết tâm làm và có cơ sở thuyết phục các đồng sự cùng dân thân, cống hiến cho nghệ thuật”.

Giám đốc Nhà hát Tuổi trẻ - NSUT Nguyễn Sĩ Tiến, Chỉ đạo Nghệ thuật nhạc kịch “Lửa từ đất” khẳng định: “Với sức trẻ của một nhà hát tầm vóc quốc gia, Nhà hát Tuổi trẻ luôn giữ vững niềm tin, đam mê, nhiệt huyết để hòa mình, hội nhập sâu rộng với dòng chảy văn hóa thế giới. Ngoài các vở diễn đặc sắc đã ghi dấu ấn trong lòng khán giả, gần đây Nhà hát tiếp tục sáng tạo, xây dựng những vở diễn mới mang phong cách nhạc kịch để tiếp cận và phù hợp với xu thế sân khấu hiện nay, đáp ứng nhu cầu thưởng thức nghệ thuật đa dạng của công chúng trong thời kỳ mới”.

Với tâm huyết của nhiều nghệ sĩ, nghệ sĩ, đạo diễn và các nhà văn hóa, mong rằng, những vở nhạc kịch sẽ thu hút nhiều khán giả yêu thích nghệ thuật. Nhạc kịch sẽ nhanh chóng có chỗ đứng xứng đáng và bền vững trong đời sống văn hóa nghệ thuật Việt Nam và lan tỏa ở các quốc gia trên thế giới.

THÙY DƯƠNG

Cần có một đề án phát triển tổng thể du lịch đường sông

Việt Nam có mạng lưới sông ngòi phong phú, trải dài từ miền Bắc đến miền Nam, tạo nên những tuyến du lịch đường sông đa dạng và độc đáo. Hơn 2.360 con sông lớn nhỏ với tổng chiều dài khoảng 41.900km là thực tế cho thấy Việt Nam có rất nhiều điều kiện thuận lợi để phát triển du lịch đường sông. Tại Hội thảo “Phát triển du lịch đường sông ở Việt Nam: Định hướng và giải pháp” do Viện Nghiên cứu phát triển du lịch tổ chức tại Hà Nội, PGS. TS Bùi Thanh Thủy - Trưởng Khoa Du lịch (Trường Đại học Văn hóa Hà Nội) nhận định, tài nguyên sông nước của Việt Nam gắn với truyền thống văn hóa, lịch sử lâu đời, cần được nhìn nhận, đánh giá để khai thác đúng hướng, phục vụ cho phát triển kinh tế và du lịch. Theo đó, Việt Nam được gọi là một quốc gia của sông nước và có rất nhiều địa phương nằm trong vùng sông nước. Ngoài ra, chúng ta có rất nhiều dòng sông gắn với các câu chuyện lịch sử, sản sinh ra những giá trị văn hóa của nhiều cộng đồng dân cư sống ven sông. Chúng ta cũng đã biết, dòng sông là một trong những con đường giao thương huyết mạch của người Việt Nam trong suốt nhiều triều đại lịch sử nên còn bảo lưu rất nhiều dấu tích của lịch sử Việt Nam.

Theo đánh giá của các chuyên gia du lịch, hiện nay, du lịch đường sông đã nổi lên như một trong các loại hình du lịch quan trọng của ngành du lịch toàn cầu, góp phần đa dạng hóa các sản phẩm du lịch, làm phong phú thêm các loại hình du lịch, từ du lịch sinh thái, du lịch mạo hiểm đến du lịch lịch sử và văn hóa thông qua trải nghiệm vẻ đẹp của thiên nhiên, hệ sinh thái và hệ thống di sản văn hóa ven sông. Việc phát triển du lịch đường sông góp phần thúc đẩy đầu tư vào cơ sở hạ tầng, như cảng du lịch, bến tàu và các khu vực xung quanh. Bên cạnh những đóng góp về kinh tế và văn hóa, bằng cách thúc đẩy các hoạt động du lịch có trách nhiệm, du lịch đường sông có thể góp phần bảo tồn các hệ sinh thái quan trọng dưới nước và quản lý bền vững các nguồn tài nguyên thiên nhiên.

Mặc dù có thể mạnh rất lớn nhưng đến nay, du lịch đường sông ở Việt Nam được đánh giá là phát triển chậm, chưa tương xứng với tiềm năng. Một số nguyên nhân chính cản trở sự phát triển du lịch đường sông có thể được nhận định: Hạ tầng giao thông đường thủy còn yếu kém; Hạ tầng du lịch còn nhiều hạn chế; Vấn đề ô nhiễm môi trường; Chưa có chiến lược và quy hoạch phát triển du lịch đường sông một cách đồng bộ; Thiếu sự liên kết giữa các địa phương trong phát triển du lịch đường sông và công tác xúc tiến, quảng bá và xây dựng thương hiệu còn nhiều hạn chế. Bên cạnh đó, công tác bảo tồn các giá trị tài nguyên du lịch còn nhiều bất cập, nhiều khu vực sông nước có giá trị văn hóa, lịch sử và sinh thái nhưng chưa được bảo tồn và quản lý đúng mức.

Cần chú trọng an toàn khi du lịch đường sông

● Cần có một đề án phát triển tổng thể du lịch đường sông. (Ảnh: Hoàng Tuyết)

Mặc dù có thể mạnh rất lớn nhưng đến nay, du lịch đường sông ở Việt Nam được đánh giá là phát triển chậm, chưa tương xứng với tiềm năng. Hiện chưa có nhiều tour du lịch đường sông được khai thác hiệu quả và không ít tour có rất ít khách du lịch, thậm chí có thể phải dừng khai thác. Vấn đề an toàn đường sông cũng khiến một số du khách lo ngại.

Việc khai thác quá mức các tài nguyên du lịch mà không chú trọng đến bảo vệ môi trường đã dẫn đến tình trạng suy thoái tài nguyên, ảnh hưởng đến tiềm năng phát triển bền vững. Trước những khó khăn, bất cập còn tồn tại, theo Tiến sĩ Lê Văn Minh - Giám đốc Trung tâm Nghiên cứu Phát triển du lịch Việt cần phải có ngay giải pháp khắc phục những vấn đề này: “Điểm nghẽn đầu tiên là chúng ta phải có hoạch định, chiến lược, qui hoạch để xác định tuyến đường sông nào chúng ta khai thác được. Việc thứ hai là chúng ta phải đầu tư xây dựng các cơ sở hạ tầng, các bến bãi vì nếu thiếu hạ tầng này thì chắc chắn là không phát triển được, gây khó khăn cho khách du lịch cũng như các nhà đầu tư kinh doanh đi vào khai thác đường sông. Đây là hai vấn đề rất quan trọng”.

Tiến sĩ Nguyễn Anh Tuấn (Viện trưởng Viện Nghiên cứu Phát triển du lịch) nhận định: “Hiện nay rất cần có một đề án phát triển tổng thể du lịch đường sông có thể gọi rộng hơn nữa là du lịch thủy nội địa bao gồm sông, hồ, biển trong khu vực nội địa, để mà thúc đẩy, khai thác được những tiềm năng, lợi thế lớn của loại hình

● Du khách mặc áo phao để có trải nghiệm tour du lịch đường sông an toàn. (Ảnh: Bào Châu)

này. Cấp thiết phải có một đề án. Trên cơ sở đề án này sẽ đề xuất những cơ chế, chính sách với Chính phủ và các Bộ, ngành để tạo nên một cơ chế, chính sách đồng bộ cho loại hình này”.

Mặc áo phao để chuyến đi an toàn

Một vấn đề du khách lo ngại đó là sự an toàn khi trải nghiệm du lịch đường sông. Clip khách rơi xuống sông, không mặc áo phao được tải khoản mạng xã hội chia sẻ ngày 16/2/2025 tại Trung tâm đặc sản miền Tây Khởi My - một nhà bè bán hàng đặc sản ở chợ nổi Cái Răng (TP Cần Thơ). Theo cảnh ghi trong clip, thời điểm đó khu vực nhà bè rất nhộn nhạo, nhiều người trên bè hỗ trợ kéo những người rơi xuống sông lên bờ, trên các thuyền khác nhân viên nhà tàu ném áo phao xuống cho khách. Đại diện Sở VH,TT&DL Cần Thơ cho biết: “Ngay sau khi vụ việc xảy ra, đơn vị đã vào cuộc xác minh. Nguyên nhân dẫn đến vụ việc trên được xác định là do khách sau khi tham quan cửa hàng đặc sản đã đi xuống tàu một lượt quá đông. Bến tàu không chịu được sức nặng nên đã bị sụp, khiến nhiều hành khách rớt xuống

sông. Lúc này các hành khách không mặc áo phao”. Sự việc mất an toàn này khiến nhiều du khách rơi xuống sông là rất đáng tiếc, vì ít nhiều ảnh hưởng tới hình ảnh du lịch TP Cần Thơ.

Trước đó, khoảng 8h50 ngày 5/2/2023, phương tiện chở 12 người di chuyển từ hướng chùa Phước Long (thuộc cù lao Bà Sang, TP HCM) đến bến đò Xưa (phường Long Bình Tân, TP Biên Hòa, tỉnh Đồng Nai) để trả khách. Phương tiện rời bến và cách chùa Phước Long khoảng 60m thì xảy ra va chạm với phương tiện chở container trọng tải hơn 2.000 tấn đi từ hướng hạ lưu lên cảng Đồng Nai giao hàng hóa. Vụ va chạm khiến một người phụ nữ tử vong.

Ngày 21/3/2009, vụ tai nạn lật ghe máy chở khách du lịch tham quan trên sông Cần Thơ làm 2 người chết đuối. Cụ thể, vào lúc gần 8 giờ sáng, tại khu vực chợ nổi Cái Răng thuộc phường An Bình, quận Ninh Kiều. Chiếc ghe máy do ông Hồ Trung Nam (ngụ tại phường Phú Thứ, quận Cái Răng) điều khiển chở 12 khách du lịch (gồm 9 du khách người Pháp, 2

Việt kiều và 1 phiên dịch) đã va chạm với sà lan. Ghe máy bị lật chìm làm chết 2 người là Lê Văn Khôi, sinh năm 1949, Việt kiều tại Mỹ và phiên dịch Nguyễn Hữu Quân, sinh năm 1969 (TP Hồ Chí Minh). 10 người khác cùng đi trên ghe máy được người dân địa phương cứu sống. Khi xảy ra tai nạn, tất cả khách trên ghe đều không mặc áo phao. Theo cơ quan điều tra, tài công ghe máy Hồ Trung Nam có bằng thuyền trưởng, nhưng phương tiện chở khách không có đủ điều kiện chở khách, không đăng ký, đăng kiểm, không trang bị phao cứu sinh.

Trước đó, một vụ chìm tàu Thảo Vân 2 vào năm 2016. Theo đó, gần 21h tối ngày 4/6 tàu du lịch tên Thảo Vân mang số hiệu ĐNa - 0016 đi từ hướng cầu Thuận Phước về Cầu Quay sông Hàn (Đà Nẵng) rồi bị lật. Khoảng 10 người trên tàu biết bơi ngoi được ra ngoài, số còn lại được lực lượng chức năng và các tàu du lịch cứu đưa lên bờ, chuyển vào bệnh viện cấp cứu. Riêng 2 em nhỏ và 1 người đàn ông mất tích. Chiều 5/6, thi thể 3 nạn nhân mất tích đã được tìm thấy.

Thời gian qua, các cơ quan chức năng thường xuyên tuyên truyền, nhắc nhở, vận động hành khách đi trên các phương tiện đường thủy phải mặc áo phao, nhưng không phải ai cũng tuân thủ và làm đúng quy định này. Thậm chí, có vị lãnh đạo Hội vận chuyển du lịch đường thủy đề xuất bỏ quy định việc bắt buộc du khách phải mặc áo phao khi lên tàu. “Quy định mặc áo phao thì đúng rồi, nhưng mà về mùa hè mặc áo phao mà ăn uống này kia thì khách vô cùng bức bối. Cho nên chúng tôi đề nghị thay vì mặc áo phao suốt hành trình thì để áo phao gần bên cạnh đó để sử dụng mà thôi”. Một số du khách không muốn mặc áo phao với lý do chủ tàu thuyền để áo phao quá bẩn, mặc áo phao lên người sợ bẩn trang phục. Nhiều chủ tàu đã lờ việc du khách không mặc áo phao trong suốt hành trình “lênh đênh” trên sông.

Hiện nay, vẫn còn một số doanh nghiệp, cơ sở kinh doanh du lịch trên sông chưa chấp hành nghiêm các quy định của pháp luật đối với lĩnh vực kinh doanh này, phổ biến như người điều khiển phương tiện không có bằng cấp chuyên môn phù hợp với loại phương tiện điều khiển; nhân viên, người lao động chưa được tập huấn theo quy định; phương tiện quá hạn đăng ký, đăng kiểm; các trang thiết bị chưa đảm bảo đầy đủ theo quy định của pháp luật. Đó là lý do khiến một số du khách đã bị tai nạn gây thương tích và thiệt mạng khi đi du lịch trên sông.

An toàn là yếu tố quan trọng hàng đầu để phát triển du lịch bền vững. Do vậy, cùng với nỗ lực của các ngành chức năng, hơn ai hết, các doanh nghiệp, hộ kinh doanh lữ hành và du khách cần tự giác chấp hành nghiêm các quy định của pháp luật đối với hoạt động kinh doanh du lịch trên đường thủy nội địa. **BẢO CHÂU**

Từ ngày 1/1/2022, Nghị định 139/2021/NĐ-CP quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực giao thông đường thủy nội địa, quy định phạt tiền từ 1 - 2 triệu đồng đối với hành vi không mặc áo phao cứu sinh hoặc không mang dụng cụ nổi cứu sinh cá nhân khi tham gia giao thông đường thủy. Bên cạnh đó, Nghị định cũng quy định rõ mức phạt đối với các vi phạm về trách nhiệm của chủ phương tiện, người thuê phương tiện. Theo đó, đối với hành vi kinh doanh vận tải đường thủy nội địa không có bằng hướng dẫn cách sử dụng thiết bị, dụng cụ cứu sinh, cứu đắm sẽ bị xử phạt từ 5 - 10 triệu đồng đối với chủ phương tiện là cá nhân và từ 10 - 20 triệu đối với chủ phương tiện là tổ chức. Chủ phương tiện cũng sẽ bị phạt từ 5 - 10 triệu đồng đối với hành vi sử dụng thuyền viên làm việc trên phương tiện không có giấy chứng nhận, chứng chỉ chuyên môn...

Bắn súng Việt Nam có huấn luyện viên đầu tiên nhận chứng chỉ quốc tế hạng A

Chứng chỉ huấn luyện viên (HLV) bắn súng quốc tế hạng A là bằng huấn luyện cao nhất dành cho các HLV bắn súng trên toàn thế giới đã vượt qua các cuộc sát hạch hoặc có học trò là các nhà vô địch hoặc đoạt huy chương Olympic, thế giới. Với chứng chỉ này, chị Nguyễn Thị Nhung trở thành HLV đầu tiên của Bắn súng Việt Nam được Liên đoàn Bắn súng quốc tế trao chứng chỉ huấn luyện danh giá, dành cho những HLV đẳng cấp thế giới.

Trước khi trở thành HLV, chị Nguyễn Thị Nhung đã có nhiều cống hiến cho Bắn súng Việt Nam từ cương vị vận động viên (VĐV). Sau khi được Nhà nước cử đi đào tạo tại Liên Xô (cũ), chị tiếp tục tình yêu và niềm đam mê với môn bắn súng trên cương vị Trưởng bộ môn Bắn súng - Tổng cục Thể dục thể thao kiêm HLV trưởng đội tuyển Bắn súng quốc gia. Chị cũng là Phó Chủ tịch kiêm Tổng Thư ký Liên đoàn Bắn súng Việt Nam nhiệm kỳ VI. Trong quá trình làm HLV trưởng đội tuyển Bắn súng quốc gia, HLV Nguyễn Thị Nhung đã cùng đội tuyển Bắn súng đoạt nhiều thành tích, từ các chức vô địch Đông Nam Á tới thế giới. Đặc biệt tại Olympic Rio 2016, cùng với chuyên gia Park Chunggun, HLV Nguyễn Thị Nhung đã huấn luyện, chỉ đạo thi đấu để xạ thủ Hoàng Xuân Vinh đoạt 1 Huy chương Vàng, 1 Huy chương Bạc, phá 1 kỷ lục của thể vận hội. Đây là thành tích tốt nhất của Thể thao Việt Nam trong lịch sử gần 79 năm của thể thao Việt Nam tính tới thời điểm này.

Năm 2022, trước thềm Đại hội Liên đoàn Bắn súng Việt Nam nhiệm kỳ VII, HLV Nguyễn Thị Nhung rút lui khỏi Bắn súng Việt Nam. Trả lời truyền thông, chị cho biết muốn dành thời gian chăm sóc cho gia đình sau nhiều năm cống hiến cho bắn súng. Trước đó, chị cũng đã xin rút khỏi chức danh HLV trưởng đội tuyển Bắn súng quốc gia. Tuy vậy, những cống hiến của HLV Nguyễn Thị Nhung cho bắn súng Việt Nam không bao giờ phai nhạt và đã được Liên đoàn Bắn súng quốc tế ghi nhận và Chứng chỉ HLV bắn súng quốc tế hạng A danh giá chính là phần thưởng cho những nỗ lực đó.

“Người phụ nữ thép” phía sau xạ thủ vàng Hoàng Xuân Vinh

Năm 2017, bên lề Đại hội Đại biểu phụ nữ toàn quốc lần thứ XII nhiệm kỳ 2017 - 2022, phóng viên đã có dịp gặp HLV Nguyễn Thị Nhung và nghe bài phát biểu khai mạc của chị tại Lễ khai mạc Đại hội. Nhìn người phụ nữ thướt tha trong tà áo dài hồng cam bước lên bục phát biểu tại Lễ khai mạc Đại hội không ai nghĩ bên trong người phụ nữ ấy là “ngị lực thép”, “ý chí thép” để đưa học trò mình vươn tới Huy chương Vàng Thế vận hội Olympic.

Khi nín thở theo dõi hành trình thi đấu của xạ thủ Hoàng Xuân Vinh - VĐV Việt Nam đầu tiên đoạt Huy chương Vàng Thế vận hội Olympic tại Brazil năm 2016, nhiều người vẫn còn nhớ phút giây căng thẳng, hồi hộp rồi vỡ òa trong niềm vui với nước mắt và nụ cười của hai thầy trò Nguyễn Thị Nhung - Hoàng Xuân Vinh khi cái tên Việt Nam được xướng lên cùng với tám Huy chương Vàng. Giác mơ, nỗi khát khao bao lâu nay đã thành hiện thực. Nhưng có mấy ai biết rằng, trước đó là những tháng ngày không quên của cả hai thầy trò và của riêng HLV Nguyễn Thị Nhung.

Một tình yêu lớn dành cho thể thao

● Bắn súng Việt Nam có huấn luyện viên đầu tiên nhận chứng chỉ quốc tế hạng A.

● HLV Nguyễn Thị Nhung cùng hai học trò xuất sắc là Hoàng Xuân Vinh và Trần Quốc Cường. (Ảnh: TTXVN)

● HLV Nguyễn Thị Nhung phát biểu tại Lễ khai mạc Đại hội Đại biểu phụ nữ toàn quốc lần thứ XII nhiệm kỳ 2017 - 2022. (Nguồn: HLHPNVN)

Những ngày xuân Ất Ty, tin vui đến với Bắn súng Việt Nam khi chị Nguyễn Thị Nhung - nguyên huấn luyện viên trưởng đội tuyển Bắn súng quốc gia đã được Liên đoàn Bắn súng quốc tế trao chứng chỉ HLV bắn súng quốc tế hạng A. Còn nhớ, khi xạ thủ Hoàng Xuân Vinh - vận động viên Việt Nam đầu tiên đoạt Huy chương Vàng Thế vận hội Olympic tại Brazil năm 2016, ít ai biết rằng đằng sau tám huy chương đó là nước mắt, nụ cười và cả nghị lực, ý chí thép của một người phụ nữ, một người thầy để đưa học trò mình vươn tới đỉnh cao.

Kể lại câu chuyện của hai thầy trò tại Đại hội, HLV Nguyễn Thị Nhung cho biết, để bước lên đỉnh cao nhất của Olympic Rio 2016, chị và Hoàng Xuân Vinh đã từng trải qua những chặng đường đầy chông gai. Đã có những lúc Hoàng Xuân Vinh bị coi như “tội đồ” khi thất bại trong phát súng cuối tại Asian Games 2010, Olympic Luân Đôn 2012 và Asian Games 2014. Sau khi tuột mất huy chương ở 3 kỳ đại hội đó, Hoàng Xuân Vinh nhận nhiều chỉ trích đến mức tinh thần của xạ thủ vốn xuất thân là người lính này bị khủng hoảng.

“Khoảnh khắc khiến tôi nhớ nhất và cũng là đau lòng nhất là sau thất bại tại Asian Games 2010, Vinh ngược mắt nhìn tôi hỏi đầy tuyệt vọng: “Theo chị, em có tiếp tục theo bắn súng nữa không? Em có tiếp tục bắn được nữa không?”. Khi ấy tôi đã giấu đi cảm giác yếu đuối của người phụ nữ để nhìn Vinh đầy quả quyết và khẳng định: “Chắc chắn em sẽ tiếp tục thi đấu, em sẽ là nhà vô địch!” - chị Nhung kể lại.

Có nhiều thời điểm tinh thần của Hoàng Xuân Vinh rất chần chẫn, với tư cách là HLV, chị Nhung luôn dành thời gian ở bên cạnh Vinh chia sẻ với Vinh nỗi buồn thất bại và động viên, truyền cho Vinh sự tự tin, hy vọng về một ngày

Vinh sẽ bước lên ngôi cao nhất. Không chỉ thế, sau nhiều băn khoăn, trăn trở, HLV Nguyễn Thị Nhung đã quyết định phương pháp huấn luyện mới về tâm lý để giúp Hoàng Xuân Vinh khắc phục được điểm yếu của mình.

Chị Nhung đã yêu cầu Hoàng Xuân Vinh khi bước vào trường bắn không nhìn khán giả để tránh mọi áp lực xung quanh. Bài tập này đã phát huy hiệu quả, giúp Hoàng Xuân Vinh đoạt Huy chương Vàng tại Cúp bắn súng thế giới. Từ thành công này, chị Nhung tiếp tục yêu cầu Vinh trước ngày thi đấu, hình dung trong đầu mình quang cảnh của trường bắn ngày hôm sau để tránh tâm lý bị khớp khi bước vào thực tế.

Hầu hết mọi người đều khen xạ thủ Hoàng Xuân Vinh có tư thế bắn rất đẹp. Câu chuyện này nghe tưởng rất đơn giản nhưng để có được tư thế ấy, được biết HLV Nguyễn Thị Nhung đã phải rèn cho Vinh từng động tác, tránh động tác thừa khi ngắm bắn. Chị Nhung cũng không quên rèn cho học trò của mình bản lĩnh “thắng không kiêu, bại không nản, đứng lên sau mỗi thất bại” để có được một xạ thủ dày dặn về bản lĩnh và kinh nghiệm thi đấu. Có một câu chuyện rất thú vị rằng, để truyền tinh thần tự tin cho Hoàng Xuân Vinh, HLV

Nguyễn Thị Nhung đã yêu cầu trước mỗi buổi tập, từng VĐV phải hô to: “Tôi là nhà vô địch Olympic!”. “Tôi nhớ thời gian đầu nhiều VĐV còn ngại không dám hô, nhưng ngày nào cũng thế, mọi việc trở thành quen và Hoàng Xuân Vinh ngày càng tự tin khi hô vang câu đó” - chị Nhung kể. “Khi chưa lên ngôi vô địch Olympic 2016 Hoàng Xuân Vinh đã có tác phong bước vào trường bắn của một nhà vô địch đẳng cấp thế giới. Đó chính là niềm hy vọng, là động lực thúc đẩy tôi và các học trò nhắm đến mục đích cuối cùng” - chị Nhung kể lại.

Những câu nói tự đáy lòng

Ngày 7/3/2016, HLV Nguyễn Thị Nhung và 99 người phụ nữ tiêu biểu khác đã được vinh danh tại chương trình “Tự hào phụ nữ Việt Nam” trong khuôn khổ Đại hội Đại biểu phụ nữ toàn quốc lần thứ XII nhiệm kỳ 2017 - 2022. Là 1 trong 100 gương mặt phụ nữ tiêu biểu của đất nước, cá nhân được lựa chọn để tham luận tại Đại hội, chị cũng vẫn giản dị như vậy với một mong ước: “Tuổi lao động của các VĐV rất ngắn, nhất là phụ nữ. Vì vậy, tôi mong muốn các cấp, ngành tạo điều kiện quan tâm hỗ trợ các VĐV, tạo công ăn việc làm cho các VĐV sau khi họ nghỉ thi đấu... Nếu phụ nữ có con nhỏ cần có chế độ hỗ trợ riêng để chị em thật sự yên tâm luyện tập, thi đấu. Và mong muốn Nhà nước đầu tư hơn nữa về cơ sở vật chất phục vụ cho tập luyện, thi đấu”.

Những câu nói đó xuất phát từ đáy lòng bởi bản thân HLV Nguyễn Thị Nhung cũng đã hy sinh rất nhiều cho sự nghiệp thể thao nước nhà, nhưng chị không muốn nói về điều đó mà chỉ luôn nghĩ đến những đồng đội, học trò và nền thể thao Việt Nam.

“Là phụ nữ công tác trong một lĩnh vực rất đặc thù là huấn luyện thể thao đỉnh cao, tôi cũng như nhiều chị em HLV nữ của ngành Thể dục, thể thao đã gặp những khó khăn không nhỏ về thể chất cũng như năng lực làm việc so với các đồng nghiệp nam. Đặc biệt với phụ nữ thì việc thu xếp dành thời gian cho gia đình, con cái là không thể thiếu... Đôi khi những đợt tập huấn và thi đấu liên miên khiến chúng tôi rơi vào cảm giác có lỗi với gia đình nhỏ của mình. Nhưng với một tình yêu lớn dành cho thể thao, niềm say mê với công việc, đặc biệt là quyết tâm hoàn thành trọng trách được giao, tôi và các bạn đồng nghiệp nữ đã được sự ủng hộ tuyệt đối từ gia đình nên luôn cố gắng hoàn thành tốt nhiệm vụ với chất lượng cao nhất”, chị phát biểu tại Lễ khai mạc Đại hội Đại biểu phụ nữ toàn quốc lần thứ XII nhiệm kỳ 2017 - 2022.

Còn nhớ, khi Hoàng Xuân Vinh giành Huy chương Vàng, trước niềm vui và tự hào quá lớn như vậy, HLV Nguyễn Thị Nhung - người giữ chức vô địch quốc gia nhiều năm ở nội dung súng ngắn 25m, nhiều năm liên tục dẫn dắt đội tuyển quốc gia môn Bắn súng, nữ HLV đội tuyển quốc gia bắn súng duy nhất của châu Á, “nữ tướng” duy nhất ở môn bắn súng tại Olympic Rio... chỉ có một câu giản dị: “Vinh quang Tổ quốc Việt Nam! Cảm ơn học trò yêu quý của tôi! Cảm ơn những người thầy bắn súng! Việt Nam chiến thắng!”.

Bởi hơn ai hết, đã từng là VĐV, rồi HLV, chị rất hiểu phía sau mỗi vinh quang là biết bao sự hỗ trợ thầm lặng từ Đảng, Nhà nước, ngành Thể dục thể thao, gia đình, bạn bè, đồng nghiệp cho tới sự cố gắng, nỗ lực của cá nhân VĐV, HLV...

HỒNG MINH

Việt Nam "Nhà máy" năng lượng sạch tương lai của châu Á

● **Tiềm năng NLTT tại Việt Nam rất to lớn.** (Ảnh: Trang TTĐT HĐLLTW)

Trang Energy Tracker Asia có bài viết khẳng định "sự bùng nổ năng lượng tái tạo ở Việt Nam đã đưa quốc gia này trở thành một trong những quốc gia dẫn đầu thế giới về tính bền vững và là điểm đến đầu tư năng lượng sạch hàng đầu".

Trong thập kỷ qua, nhu cầu điện của Việt Nam đã tăng hơn gấp đôi. Do sự bùng nổ kinh tế mạnh mẽ của đất nước, tăng trưởng dân số và công nghiệp hóa và đô thị hóa mạnh mẽ, xu hướng này sẽ tiếp tục. Trong khi còn phụ thuộc vào than để đáp ứng nhu cầu năng lượng ngày càng tăng, Việt Nam đã đạt được tiến bộ đáng kể trong việc đa dạng hóa cơ cấu năng lượng, tập trung nhiều vào đầu tư vào năng lượng tái tạo (NLTT). Kết quả là, Việt Nam đang ở vị trí đặc địa để chuyển đổi nhanh chóng sang năng lượng sạch, đảm bảo một tương lai bền vững và thu hút đầu tư nước ngoài vào NLTT.

Việt Nam là một trong những quốc gia dẫn đầu về NLTT

Năm 2014, tỷ trọng NLTT ở Việt Nam chỉ là 0,32%. Vào năm 2015, chỉ có 4 megawatt (MW) công suất năng lượng mặt trời được lắp đặt để phát điện. Tuy nhiên, trong vòng 5 năm, đầu tư vào năng lượng mặt trời đã tăng vọt. Tính đến năm 2020, Việt Nam có hơn 7,4 gigawatt (GW) năng lượng mặt trời trên mái nhà được nối vào lưới điện quốc gia. Những con số này đã vượt qua mọi sự mong đợi, đánh dấu mức tăng công suất lắp đặt gấp 25 lần so với số liệu của năm 2019.

Năm 2021, dữ liệu cho thấy Việt Nam đã đạt tổng công suất điện mặt trời lên đến 16,5GW, trong khi điện gió - một nguồn năng lượng xanh quan trọng khác - đạt 11,8GW. Đáng chú ý, Chính phủ đặt mục tiêu đầy tham vọng khi lên kế hoạch phát triển thêm 12GW điện gió trên bờ và ngoài khơi vào năm 2025. Nỗ lực tập trung và các chính sách cập nhật là lý do giúp Việt Nam đang dần trở thành cường quốc NLTT tiếp theo của châu Á.

Kể từ khi ký Thỏa thuận Paris năm 2015, nhiều quốc gia đã bắt đầu tích cực thực hiện các chương trình NLTT của mình. Đến nay, gần một thập kỷ sau đó, cuộc đua về năng lượng xanh đã thực sự hình thành. Theo Cơ quan NLTT quốc tế (IRENA), năm 2021, Việt Nam đứng trong top 10 quốc gia có công suất lắp đặt năng lượng mặt trời cao nhất. Tuy nhiên, việc mở rộng năng lượng mặt trời đã bị dừng lại do các vấn đề về lưới điện. Kết quả là, hiện nay Việt Nam không còn nằm trong top 10 quốc gia dẫn đầu bảng xếp hạng của IRENA.

Dù vậy, với các mục tiêu năng lượng xanh đầy tham vọng cùng với Chương trình Đối tác Chuyên dịch Năng lượng Công bằng (JETP), Việt Nam đang có cơ hội lấy lại vị thế dẫn đầu trong khu

vực và trên thế giới về triển khai năng lượng sạch. Tiềm năng điện mặt trời dồi dào của Việt Nam đã thu hút sự quan tâm lớn từ các nhà đầu tư và bắt đầu mang lại những kết quả đáng kể. Bên cạnh đó, đầu tư vào các dự án điện gió cũng mở ra tiềm năng to lớn. Việt Nam sở hữu nguồn tài nguyên gió thuộc hàng tốt nhất Đông Nam Á, với công suất ước tính lên đến 311GW.

Về điện mặt trời, Việt Nam có tiềm năng đạt 85GW vào năm 2030 và 214GW vào năm 2050. Nếu giải quyết được các vấn đề về lưới điện và khôi phục tốc độ phát triển NLTT nhanh chóng như trước đây, Việt Nam sẽ tiếp tục thăng hạng trên bảng xếp hạng năng lượng sạch. Điều này đồng nghĩa với việc Việt Nam có thể vượt qua các quốc gia như Hàn Quốc về công suất điện mặt trời và quay trở lại top 10 toàn cầu.

Thực trạng đầu tư NLTT trên khắp Việt Nam

Lịch sử phát triển của thị trường NLTT tại Việt Nam cùng với những nền tảng vững chắc đã biến quốc gia này thành điểm đến hấp dẫn đối với các nhà đầu tư toàn cầu trong lĩnh vực năng lượng xanh. Việt Nam được kỳ vọng sẽ trở thành tâm điểm thu hút nguồn vốn cho các dự án năng lượng sạch trong những năm tới, nhất là các cơ hội đầu tư vào điện mặt trời.

Bên cạnh khoản tài trợ ban đầu trị giá 15,5 tỷ USD từ JETP, Chính phủ Việt Nam cũng đang tìm cách thu hút

thêm các nhà đầu tư tư nhân vào thị trường trong nước. Điển hình là nỗ lực thúc đẩy các thỏa thuận mua bán điện trực tiếp (DPPA) nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho các doanh nghiệp mua sắm điện trực tiếp từ các công ty NLTT với mức giá cạnh tranh. Hơn nữa, Chính phủ cũng đang tích cực đưa việc phát triển các dự án năng lượng sạch trở nên dễ dàng và minh bạch hơn. Cho đến nay, Việt Nam đã triển khai 4 trong số 6 chính sách quan trọng mà Climatescope đánh giá là cần thiết để thu hút đầu tư nước ngoài, bao gồm mục tiêu NLTT, cơ chế đấu giá NLTT, biểu giá điện hỗ trợ (FiT), đo đếm điện hai chiều (Net Metering), ưu đãi thuế nhập khẩu và miễn giảm thuế VAT.

Theo McKinsey, lộ trình phát triển dựa vào NLTT có thể mở ra nhiều cơ hội cho Việt Nam. Điều này bao gồm tiết kiệm 10% chi phí điện năng tổng thể, cắt giảm 1,1 giga tấn phát thải khí nhà kính và 0,6 mega tấn phát thải dạng hạt. Nhập khẩu năng lượng cũng sẽ giảm 60% vào năm 2030.

Tương lai phát triển NLTT tại Việt Nam

Các nhà đầu tư đã công nhận những dấu hiệu tích cực để nắm bắt cơ hội thị trường sinh lợi như cam kết của Việt Nam đối với NLTT, các mục tiêu đầy tham vọng của Chính phủ cũng như các điều khoản và chính sách hỗ trợ tương đối linh hoạt nhằm nới lỏng tài trợ dự án. Trên thực tế, Việt Nam là thị trường mới nổi tốt thứ 11 về đầu tư vào năng lượng sạch trên toàn cầu.

Theo báo cáo của VietinbankSC, giá trị thị trường NLTT trong nước sẽ đạt 714 tỷ USD và tiếp tục phát triển trong ít nhất 25 năm nữa. Từ năm 2020 đến năm 2030, thị trường năng lượng mặt trời sẽ tăng trưởng 12,8%; thị trường điện gió sẽ tăng trưởng 34,2% mỗi năm.

NLTT đang trên con đường trở thành nguồn năng lượng chủ đạo quốc gia. Khi các khoản đầu tư vào năng lượng mặt trời và năng lượng gió bắt đầu tăng trưởng trở lại, thi khả năng nằm trong top quốc gia dẫn đầu về NLTT ở châu Á và hơn thế nữa cũng sẽ tăng theo.

Việc Chính phủ thừa nhận tiềm năng kỹ thuật to lớn của đất nước để phát triển năng lượng sạch trong Quy hoạch Điện 8 là một bước tiến lớn đầu tiên. Tiếp theo, Việt Nam cần cải thiện hơn nữa các mục tiêu của mình. Chẳng hạn, NLTT hiện đang chiếm khoảng 30% tổng tiềm năng của Việt Nam, đã tạo cơ hội rất lớn cho sự phát triển của công nghệ năng lượng sạch trong nước. Hơn nữa, Chính phủ còn có tham vọng trở thành nhà xuất khẩu năng lượng xanh hàng đầu khu vực. Theo đó, Singapore đã có kế hoạch nhập khẩu điện sạch từ Việt Nam. Cụ thể, tờ The Straits Times ngày 14/11/2024 cho biết, từ năm 2033, Singapore sẽ nhập khẩu 1,2 gigawatt (GW) điện có hàm lượng carbon thấp, chủ yếu được tạo ra từ năng lượng gió, từ Việt Nam.

GIANG HUY